

ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1884.

ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΤΕΥΧΟΣ ΚΕ'.

Ο ΑΙΩΝ ΤΟΥ ΑΤΜΟΥ

Υπό

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ (Γιατροῦ).

Ο ατμός μετά τῶν παρομαρτουσῶν αὐτῶ δυνάμεων ἔδαψίλευσε μέγιστα καὶ ἀναμφιλέκτως ἀπαραμίλλου ἀξίας εὐεργετήματα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Διὸ, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγένετο χρῆσις τῆς ἀτμομηχανῆς τοῦ Watt, δικαιοῦνται πᾶσαι αἱ ἐπερχόμεναι γενεαὶ νὰ ἐγκαινίσωσι Νέαν ἱστορικὴν Ἐποχὴν, τὸν Αἰῶνα τοῦ Ἀτμοῦ. Ἡ ἐνεστῶσα γενεὰ ἐνδιαφέρεται εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐποχῆς τοῦ ατμοῦ οὐχ ἥττον, ἢ οἰασθῆποτε ἄλλης ἐκ τῶν καθιερωθεισῶν προγενεστέρων ἐποχῶν, οἷον, τῆς Τυπογραφίας, τοῦ Σιδήρου, τοῦ Χαλκοῦ, ἢ τῆς Λιθίνου ἐποχῆς, μὲλον ὅτι αὐταὶ παρτάθησαν ἐπὶ πλείονα χρόνον καὶ ἐπεσπᾶσαντο εἰς ἑαυτὰς ἄχρι τοῦδε μείζονα ἱστορικὴν ἀξίαν.

Ὁ μεταγενέστερος πολιτισμὸς ὁμολογουμένως ὀρεῖλεται εἰς τὴν φυλὴν τῶν Ἀρείων, γεναρχῶν τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, Τευτωνικῆς, Κελτικῆς καὶ Σλαβωνικῆς, φυλῶν, αἵτινες πρὸ ἀμνη-

μονεύτων χρόνων μετηνάστευσαν ἀπὸ τῆς Ἀσίας εἰς Εὐρώπην· ὁπόθεν πάλιν τινὲς ἐξ αὐτῶν μετέφησαν εἰς ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου, συνεπάγουσαι μεθ' ἑαυτῶν τὸν πολιτισμὸν, τὴν δραστηριότητα, καὶ τὴν ἐξοχὸν δεξιότητά των πρὸς μείζονα βελτίωσιν. Οἱ Ἀσιανοὶ, οἱ Ἀφρικανοὶ, οἱ αὐτόχθονες Ἀμερικανοὶ, καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Πολυνησίας κατὰ τοὺς τελευταίους τέσσαρας αἰῶνας παρέστησαν τόσον ἀσήμαντον πρόσωπον εἰς τὸ μέγα δρᾶμα τῆς ἀνθρωπίνης προόδου, ὥστε χρησιμεύουσιν ἀπλῶς ὡς αἱ σκιαὶ εἰκόνας πρὸς ἀντιπαραθέσιν, ὅπως καταδείξωσι λαμπροτέρας τὰς μορφὰς καὶ τὰ χρώματα αὐτῆς εἰς τὸ φῶς.

Ὁ αἰὼν λοιπὸν τοῦ ατμοῦ ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ 1770 ἐτριπλασίασεν ἤδη τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπογόνων τῶν Ἀρείων, οἵτινες διέδοσαν τὸν παρόντα πολιτισμὸν, καὶ ὑπόσχονται ἔτι βελτίονα εἰς τὸ μέλλον. Τῷ 1770, κατὰ τοὺς ἀκριβεστέρους ὑπολογισμοὺς ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν δὲν ὑπερέβαινε τὰ 120,000,000, ἐνῶ τὴν σήμερον ἀριθμοῦνται ἐν Εὐρώπῃ, Ἀμερικῇ καὶ ἑτέραις ἀποικίαις εἰς 360,000,000. Ἡ μεγάλη καὶ ὄλως ἀπαρδειγματίστος αὕτη αὔξησης τοῦ πληθυσμοῦ δὲν εἶναι ἀπαραίτητον οὔτε φυσικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ

χρονικού διαστήματος μιᾶς περίπου εκατονταετηρίδος. Διότι τὸ Ρωμαϊκὸν Κράτος ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτοῦ εἶχεν 120,000,000 κατοίκων περίπου, καὶ μετὰ δέκα ὀκτῶ αἰῶνας αἱ αὐταὶ χώραι δὲν εἶχον περισσοτέρους. Ἡ Αἴγυπτος πρὸ τρισχιλίων ἐτῶν, καὶ ἡ Περουβία καὶ τὸ Μεξικὸν ἐπὶ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς εἶχον περισσοτέρους κατοίκους ἢ τὴν σήμερον. Ἐν γένει ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀνθρωπότητος ἦτο σχεδὸν στάσιμος ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα, μὲ μικρὰς διακυμάνσεις, ἕως ὅτου ἐπῆλθεν ἡ μαγικὴ ἐπιρροή τοῦ ἀτμοῦ, ὅτε αἴφνης ἡ φυλὴ τῶν Ἀρείων προσκτησαμένη τὴν δύναμιν τοῦ παράγειν ἀφθονωτέρους ἀμητούς διὰ τῆς γεωργίας καὶ τοῦ διανέμειν τὰ γεννήματα εὐχερέστερον εἰς λαοὺς ἀπφικισμένους, ἀποσοβοῦσα οὕτω πως τὴν σιτοδείαν καὶ τὰς παρομαρτούσας αὐτῇ ἐπιδημικὰς νόσους, διὰ δὲ τῆς εὐκόλου καὶ ταχύτερας μεταβάσεως ἀπὸ χώρας εἰς χώραν ἀνοίγουσα νέα καὶ λυσιτελέστερα στάδια βιομηχανίας, ἐπολλαπλασιάσθη εἰς βαθμὸν ἀνάλογον πρὸς τὴν δαψίλειαν τῶν τροφίμων καὶ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐργασίας.

Ἡ ἐπιστήμη καὶ ὁ πολιτισμὸς, οὗτινος αὕτη εἶνε μέγα μέρος καὶ συνέπεια, ἀνήκουν ἰδίως εἰς τοὺς Ἀρείους. Εἶνε ἀτύχημα διὰ τοὺς Σίνας καὶ τοὺς Ἰάπωνας τὸ ὅτι ἀπαιτεῖται πλεῖοτερος καιρὸς ἵνα ἐκμάθωσι τὰ ἱερογλυφικά των γράμματα, ἢ ὅσος ἀναγκαιῶ ὅπως ἀποκτήσῃ τις ἐλευθέριον παιδείαν διὰ τῆς Ἑλληνικῆς, Τευτωνικῆς ἢ Λατινικῆς γλώσσης. Οἱ Ἀραβες καὶ οἱ Ἰνδοὶ ἔχουσι μὲν ἀλφάβητα, ἀλλ' ἀμοιροῦσιν ἐξόχων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων, στεροῦνται πλουσίας φιλολογίας καὶ δὲν ἔχουσι πόλιν τινὰ διάσημον, ἐν ᾗ ἡ φυλὴ των διεκρίθη ποτὲ διὰ τῆς καλλιεργείας τοῦ πνεύματός των. Τὸ ἀλφάβητον μετὰ τῶν βιβλίων, τοῦ πλούτου, τῶν ἐκπαιδευτηρίων, καὶ τῶν μεγάλων κέντρων τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν εὐκρατον Ζώνην, ἔνθα ὑπάρχουν τὰ ἰσχυρότερα ἐλατήρια, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔχει μεγίστην ἐνεργητικότητα διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν φυσικῶν καὶ διανοητικῶν αὐτοῦ δυνάμεων, δίδουσιν εἰς τοὺς Ἀρείους τὸ προνόμιον τοῦ διέπειν τὰς τύχας καὶ τὰ συμπερφεύοντα τοῦ κόσμου. Ἡ πρόοδος δὲν ἐξαρτᾶται τόσον ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συμμεριζομένων τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῆς κυριαρχίαν,

ὅσον ἐξ ἐκείνων, οἵτινες αἰσθάνονται πλήρη τὴν ἐπιρροὴν αὐτῆς καὶ ἐκτιμῶσι τὴν ἀξίαν της, τουτέστιν ἐκ τῶν πεπαιδευμένων. Οὗτοι ἤρξαν ἐνεαπλασίως ἀπὸ τοῦ 1770· κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος οὔτε εἰς ἐνῆλιξ ἐπὶ ἑκατὸν ἐν Ρωσσίᾳ καὶ Τουρκίᾳ, μὲν δέκα ἐν τῇ Καθολικῇ Εὐρώπῃ, καὶ τριάκοντα μόνον ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐν τῇ Διαμαρτυρομένη Εὐρώπῃ ἠδύνατο ν' ἀναγινώσκωσι. Τώρα δὲ ὀγδοήκοντα πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν εἰς τὰ Τευτωνικά, καὶ πεντήκοντα εἰς τὰ Λατινικά ἔθνη, δύνανται νὰ ἀναγνώσωσιν, ἦτοι 200 ἑκατομ. ἀνθρώπων περίπου. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν, τὸ κέρδος εἶναι πολὺ περισσότερον, ἢ ὅσον φαίνεται ἀπλῶς ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γινωσκόντων τὴν ἀνάγνωσιν. Ἡ ποιότης τῶν μαθησέων ἐβελτιώθη ἐπίσης ὡς καὶ ἡ ποσότης. Κατὰ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἐκατονταετηρίδος ὑπῆρχον ὀλίγιστα βιβλία ἀξία ἀναγνώσεως εἰς τὰς νεωτέρας διαλέκτους. Δὲν ἐθεωρεῖτο δὲ τις ὁπωσοῦν καλῶς ἀνατετραμμένος ἂν δὲν ἦτο κάτοχος τῆς Λατινικῆς. Αἱ φιλολογίαι τῆς Γαλλικῆς, Ἀγγλικῆς καὶ Γερμανικῆς γλώσσης ἦσαν τοσοῦτον συνεσταλμέναι ὥστε ἐθεωροῦντο ἀνάξια προσοχῆς ὑπὸ τῶν εὐπαιδευτῶν. Πᾶσα ἡ φιλολογία περιωρίζετο εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς Λατινικῆς καὶ Ἑλληνικῆς μόνον. Ἐπιστήμη δὲ ἐλογίζετο ἀπλῶς ἡ ἕρξ Ἀστρονομία καὶ τὰ Μαθηματικά, ὀλίγη Ἱστορία, ὀλίγη Φιλοσοφία, καὶ ὀλίγη Ποίησις. Ἡ Χημεία, ἡ Γεωργία καὶ ἡ Φυσιολογία, αἵτινες τὴν σήμερον ἀπαρτίζουν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν θετικῶν ἡμῶν γνώσεων, εἰσὶ προϊόντα τοῦ Αἰῶνος τοῦ Ἀτμοῦ, καὶ ἀντὶ τοῦ νὰ ᾧσιν ἄγονοι καὶ ἄσχετοι πρὸς τὰς ἀσχολίας καὶ συναλλαγὰς τοῦ πρακτικοῦ βίου μᾶς, συντρέχουσι καθ' ἐκάστην συντελοῦσαι εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ὑγείας ἡμῶν, βοηθοῦσαι τὴν βιομηχανίαν, καὶ ἐπηρεάζουσαι τὰς δοξασίας ἡμῶν.

Ἡ ἀρχαία Αἴγυπτος, ἡ Ἀσσυρία, αἱ Ἰνδία καὶ οἱ προϊστορικοὶ ἐν Εὐρώπῃ ἄνθρωποι ἐγένοντο γνωστοὶ εἰς ἡμᾶς διὰ προσφάτων ἐρευνῶν. Καὶ αὐταὶ αἱ ἱστορίαι τῆς Ἑλλάδος καὶ Ρώμης ἐδῆξε νὰ ἀνασκευασθῶσιν ἐκ βάρων, ὅπως συναρμολογῶσιν πρὸς τὴν πρόοδον τῶν μεταγενεστέρων γνώσεων καὶ τῆς Φιλοσοφίας.

Πλεῖστον μέρος τῶν διδακτικῶν βιβλίων εἶνε προϊὸν τῶν τελευταίων ἑκατὸν ἐτῶν. Ἐκ τῶν ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις πωλουμένων συγγραμμάτων, ἢ ἀναγινωσκομένων ἐν ταῖς δημοσίαις βιβλιοθήκαις ἐννενηκόντα πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν εἰσὶ νέα. Πάντα σχεδὸν τὰ μυθιστορήματα, καὶ πλεῖστα τῶν ποιημάτων τῶν ἱστοριῶν, καὶ ἡ ἀνάμικτος Φιλολογία ἀνήκουν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ ἀτμοῦ, κατ' ἀρχὴν καὶ πνεῦμα. Ἐν Εὐρώπῃ σήμερον συγγράφονται δεκαπλασίως πλεῖοτερα βιβλία, καὶ δημοσιεύονται πεντηκονταπλασίως περισσότερα τεύχη ἑτησίως, ἀφ' ὅτι παρήγοντο ἐπὶ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος.

Αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς παράγουσι 3,000, ἡ δὲ Μεγάλη Βρετανία 6,000 νέων βιβλίων ἑτησίως, ἅτινα συγκαταλεγόμενα μετὰ τῶν τοιούτων προϊόντων τῆς διανοίας τῶν λοιπῶν Ἀρείων ἐθνῶν ἀπαρτίζουν ὀλίγον ἀριθμὸν 25,000 βιβλίων κατ' ἔτος, ἐνῶ πρὸ τῶν μέσων τῆς παρελθούσης ἐκατονταετηρίδος δὲν ἐδημοσιεύοντο ἴσως περισσότερα τῶν 1500 βιβλίων ἑτησίως. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν βιβλίων ἔχομεν τὴν σήμερον ὑπὲρ τὰς 7,000 ἐφημερίδων, αἵτινες ἐν συνόλῳ χορηγοῦσιν ἄλλην τόσῃν ὕλην δι' ἀνάγνωσιν καὶ συντελοῦν ἐπίσης σχεδὸν πρὸς ἐκπαίδευσιν ὅσον καὶ τὰ βιβλία.

Τὸ ἐμπόριον τοῦ κόσμου ἀνεστατώθη ἐν τῷ ἐνεστώτι αἰῶνι τοῦ ἀτμοῦ. Πολλὰ προσκόμματα, ἅτινα παρεμπόδιζον τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ τῷ 1770 τώρα ἀπεσοβήθησαν. Ἐθνικαὶ ἀντιζηλῖαι, θρησκευτικὰ πάθη, δημῶδες ἀμάθεια, δεσποτικαὶ Κυβερνήσεις, ὁ κερματισμὸς μιᾶς ἐθνότητος εἰς πολλὰ ἀνεξάρτητα ἀπ' ἀλλήλων Κράτη, καὶ ἡ πρώην καθιερωθεῖσα πολιτικὴ τῶν κατακτησέων καὶ τῆς ἰσορροπίας τῶν Δυνάμεων, ἡ ἐλλειψὶς ἀνεξίτητης καὶ οἱ περιορισμοὶ τῆς ἐμπορείας, ἐπροξένουν συχνοὺς πολέμους καὶ ἐκλόνιζον ἀείκοτε τὴν πεποιθήσιν καὶ τὴν διάρκειαν τῆς εἰρήνης. Αἱ ἐχθροπραξίαι ἐνεργοῦντο ἄνευ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀτομικὴν περιουσίαν τῶν ἀπλῶν πολιτῶν. Λαφυραγωγία δὲ καὶ ἐκπόρθησις συνώδεον συνήθως τὰς ἐχθρῖκὰς εἰσβολὰς, θεωρούμεναι ὡς ἀνεγνωρισμένον δικαίωμα τῶν ἐμπολέμων. Ἡ ἀβεβαιοτὴς τῆς κτήσεως σωρευθέντος πλούτου ἐψύχρανε τὸν ζῆλον τῶν ἀνθρώπων

διὰ τὴν ἐργασίαν ἢ οἰκονομίαν. Ἀλλ' ἔκτοτε ἐγένετο μεγάλη βελτιωσις κατὰ πάντα· καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ ὁ δημόσιος πλοῦτος προήχθησαν θαυμασίως. Τὸ διεθνὲς καὶ τὸ ἐγχώριον ἐκάστης ἐπικρατείας ἐμπόριον ἐξετάθη εἰς βαθμὸν τοσοῦτον, ὥστε οὔτε κατὰ φαντασίαν αἱ παρελθούσαι γενεαὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ φθάσωσι.

Κατὰ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἐκατονταετηρίδος δημοσία ὁδὸς ἀμμοσκεπῆς ἢ λιθόστρωτος ἦτο σπάνιον φαινόμενον πλησίον καὶ αὐτῶν τῶν μεγαλουπόλεων, ἀλλὰ τὴν σήμερον, ἀντὶ ἐκάστου μιλίου τοιούτων ὁδῶν καὶ ἀντὶ μιᾶς ὁδοιπορικῆς ἀμάξης τότε, ὑπάρχουσι χιλιοπλάσια. Οἱ ὁδοιπόροι τότε ἦσαν ὀλίγοι, καὶ συνήθως μετέβαινον ἔφιπποι. Δὲν παρῆλθον ἀκόμη ἑκατὸν ἔτη ἀφ' ὅτου οἱ ἰδιοκτεῖται ὁδοιπορικῶν ἵππων ἐπαρουσίασαν αἵτησιν εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον, ἱκετεύοντες ἵνα ἀπαγορευθῇ ἡ νεωστὶ τότε ἐγκατασταθεῖσα γραμμὴ ὁδοιπορικῶν ἀμαξῶν, ὡς καταστρέφουσα δῆθεν τὴν βιομηχανίαν των. Κατὰ τὸ 1763 μία μόνη ὁδοιπορικὴ ἀμαξία ἀνεχώρει κατὰ μῆνα ἀπὸ Λονδίνου δι' Ἐδιμβούργον, διότι δύο ἑβδομάδες μόνις ἐξήρκουν, ὅπως διανύσῃ τὴν ὁδοιπορίαν ταύτην, καὶ οὕτω διὰ νὰ ἐπανέλθῃ. Εἰς δὲ τὸ 1840 διακόσιοι εἴκοσι ὁδοιπόροι εἰσῆρχοντο εἰς τοὺς Παρισίους ἐπὶ ὁδοιπορικῶν ὀχημάτων κατὰ μέσον ὄρον καθεκάστην ἡμέραν. Ἡ αὐξήσις τούτων τῶν ἀριθμῶν τώρα εἶνε χιλιάκις ὑπερτέρα.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἤρξαντο νὰ κατασκευάζωσι πλευστάς διώρυγας κατὰ τὸ 1760 ἔτος, καὶ ἔκτοτε ἡ φυλὴ τῶν Ἀρείων κατεσκευάσεν εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου 6,000 μιλίων δι' ἃς ἐδαπανήθησαν ὑπὲρ τὰ 100,000,000 ἀγγλικῶν λιρῶν. Τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν πάντων τῶν Χριστιανικῶν ἐθνῶν, ἀπὸ 1,500,000 ἤρξαντο εἰς 45 ἑκατ. τῶν χωρητικότητα, καὶ τὸ τρίτον τούτων εἰσὶν ἀτμόπλοια, ἅτινα διανύουσι τρεῖς διὰ πλους ἀντὶ ἐνὸς δι' ἰστιοφόρου πλοίου. Οὐ μόνον δὲ μετακομίζουν τρεῖς πλεῖοτερον φορτίον κατὰ τόνον ὑπὲρ τὰ ἰστιοφόρα, ἀλλὰ μεταφέρουσι καὶ πολλὰ ἐμπορεύματα εὐφθαρτα, ἅτινα δὲν ἠδύνατο πρὶν νὰ μεταβιβασθῶσιν διὰ τῶν βραδυπορούντων ἰστιοφόρων, καὶ ἕνεκα τούτου δὲν ἐκαλλιεργοῦντο, ἢ ἐφθείροντο εἰς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς των

Μεγάλη αύξησης εγένετο εις την κατασκευην και αριθμὸν τῶν ἀμαξῶν διὰ τὰς λεωφόρους· οἱ δὲ ἀπανταχοῦ σιδηρόδρομοι, ἐκτεινόμενοι τανῦν εἰς 150,000 μιλίων μῆκος περίπου, και ἐκτιμώμενοι εἰς 400,000,000 λίρας, εἰσὶν ὄλως νέα πράγματα. Φορτίον τὸ ὁποῖον ἀπῆται τριακόνα ἑκατοστὰ τοῦ ταλλήρου κατὰ τόνον, ἵνα μετακομισθῆ ἀπὸ Λονδίνου εἰς Μανκεστρέαν κατὰ τὸ 1825 ἔτος, τώρα μεταβιβάζεται δι' ἓν μόνον ἑκατοστὸν τοῦ ταλλήρου. Ἄν ὑπολογίσωμεν τὰς λιθοστρώτους λεωφόρους κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Μεκάδαμ, τὰ νέα τελειότερα λεωφορεῖα, τὰς πλευστάς διώρυγας, τὰ διαπορευόμενα τοὺς ποταμούς και θαλάσσας ἀτμόπλοια, τὸν πολλαπλασιασμόν και τὰς βελτιώσεις κατὰ τὸν ὄγκον, σχῆμα, ἐξάρτυσιν και ταχυπλοῖαν τῶν ἰστιοφόρων, και τοὺς σιδηροδρόμους, δυνάμεθα ἄνευ ὑπερβολῆς νὰ εἴπωμεν ὅτι αἱ εὐκολίαι τοῦ τε διεθνούς και τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου παρὰ τοῖς Ἀρείοις ἑκατονταπλασιάσθη.

Ἄλλὰ και ἡ αύξησης τῶν πραγματειῶν δι' ἐμπορικὰ συναλλαγὰς εἶνε ἀκαταλόγιστος. Αἱ ἀτμομηχαναὶ χορηγοῦσι δυνάμιν, ἥτις ἐκτιμᾶται περίπου ὡς ἴση μὲ τριακόσια ἑκατομμύρια ἐργατικῶν ἀνθρώπων, και ἡ ἐξοικονόμησις ἐργασίας δι' ἄλλων μηχανῶν δὲν εἶνε πιθανῶς ὑποδεεστέρη. Ἡ παραγωγή τῶν ὑφασμάτων, και ἡ ἐπεξεργασία τοῦ σιδήρου ἄρδην ἀνεστατώθησαν, ὥστε ἡ ἔτησία κατανάλωσις τοῦ χρησιμωτέρου τῶν μετάλλων, τοῦ σιδήρου δηλονότι, κῆξησεν ἀπὸ διακοσίων χιλιάδων εἰς δώδεκα ἑκατομμύρια τόνους κατ' ἔτος. Αἱ βιομηχανικαὶ τέχναι ἐν γένει προώδευσαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οὐδεὶς ἀξιόλογος κλάδος ἐργασίας δὲν διεξάγεται νῦν, ὅπως ἐγένετο κατὰ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος. Αἱ οἰκίαι, τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ἐνδύματα και ἐπαγγέλματα διαφέρουσι πολὺ τῶν τότε. Οἱ γεωργοὶ παρηγκώνισαν τὸ ξύλινον ἄροτρον, τὸ δρέπανον, ὡς και τὴν μάστιγα δι' ἧς συνέτριβον τοὺς στάχεις ἄλλοτε· ἡ ὑπεροχὴ τοῦ σιδηροῦ ἄροτρου ὡς πρὸς τὸ σχῆμα και ἰσοσταθμίαν, ἠλάττωσε πολὺ τὴν προστριβὴν, οἱ αὐλακες γίνονται κανονικώτεροι κατὰ βάθος και πλάτος, τὰ ἀγριόχορτα καταστρέφονται ἄρδην, οἱ βῶλαι τρίβονται εἰς κόνιν, ὁ ἄροτῆρ ἐργάζεται

ἀποτελεσματικώτερον και ἡ παραγωγικὴ δύναμις τῆς γῆς σχεδὸν διπλασιάζεται, ὥστε τὴν σήμερον ἡ Γαλλία μὲ ὀλιγώτερον ἀριθμὸν γεωργῶν παράγει τρεῖς τόσον σίτον, εἰς μίαν μεσαίαν συγκομιδὴν, ἀφ' ὅσον παρῆγεν εἰς τὰ 1770· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ γεωργοὶ εἰσὶν ἡ μεγαλητέρα τάξις τῶν παραγωγῶν, και ἡ βᾶσις τῆς ἐθνικῆς εὐμερίας, και ἐπειδὴ ἡ ἄροσις εἶνε τὸ σπουδαιότερον μέρος τῆς ἐργασίας των, ἡ ἐφεύρεσις τοῦ πτερυγωτοῦ σιδηροῦ ἄροτρου πρέπει νὰ θεωρηταὶ ὡς εἰς ἓκ τῶν σπουδαιότερων μοχλῶν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, μετὰ τὴν ἀτμομηχανὴν, και τὰ κινητὰ τυπογραφικὰ στοιχεῖα.

(ἀκολουθεῖ).

Ὁ ἐμβριθὴς και δεινὸς τῆς φιλοσοφίας κηθηγητῆς, K. Th. Hulkey, Ἄγγλος τὸ γένος και τὴν πατρίδα, γνωστὸς πρὸ πολλοῦ εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον ἓκ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἐργων, πρὸ τίνος χρόνου ἐδημοσίευσεν και ἕτερον λαμπρὸν σύγγραμμα φιλοσοφικὴν ἔχον χροιάν, ὑπὸ τὸν τίτλον: premières notions sur les sciences. Τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔργον μετεφράσθη ἤδη εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, ὑπὸ τοῦ Henry Gravez. Τυχὸν δὲ τῆς ἐπιδοκιμασίας ἀπάντων τῶν σοφῶν ἀνδρῶν τῆς Γαλλίας, καταλαμβάνει νῦν σπουδαῖον χῶρον ἐν τῇ ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων.

Τοῦ ἀξιολόγου τούτου συγγράμματος μεταφέρομεν ἐνταῦθα κατὰ μετάφρασιν τὸ πρῶτον μέρος, ἔχοντες ὡς ἀρχὴν ὅτι, πάντα τὰ σπουδαῖα ἔργα και τὰ λυσιτελῆ πρὸς μόρφωσιν τῆς κοινωνίας, ὡσπερ παρὰ τοῖς σοφοῖς Ἰαλάταις, οὕτω και παρ' ἡμῖν δέον ὅπως τυγχάνωσι τῆς προσηκούσης ὑποδοχῆς και ἐκτιμῆσεως, και ἀναγιγνώσκωνται μετὰ προσοχῆς και ἐνδιαφέροντος.

ΦΥΣΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ.

Μετάφρασις Λ. Α. ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ.

Ἡ αἴσθησις και τὰ πράγματα. - Τὰ αἷτια και τὰ ἀποτελέσματα. - Ὁ λόγος τῶν πραγμάτων. Ἡ ἐξήγησις. - Ἰδιότητες τῶν πραγμάτων. - Τεχνητὰ και φυσικὰ ἀντικείμενα. Ἡ φύσις. - Τὰ τεχνητὰ ἀντικείμενα εἰσὶν ὡσαύτως φυσικὰ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ μόνῃ διαφορᾷ ὅτι ταῦτα μετεσχηματίσθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, χωρισθέντα ἢ συνενωθέντα πρὸς ἀλλήλα - Πολλὰ ἀντικείμενα και πολλαὶ σχέσεις αἰτίων και ἀποτελε-

Μουσεῖον τῆς Δρέσδης. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ραφαήλου Ἐπεξεργασθεῖσα Εἰκὼν τῆς Παρθένου (Ἡγοράσθη ἀντὶ 400,000 φρ.).

σμάτων εἶναι ἀκατανόητα εἰς ἡμᾶς. — Ἡ τάξις τῆς φύσεως. Οὐδὲν συμβαίνει τυχαίως ἢ αὐτομάτως. — Οἱ νόμοι τῆς φύσεως. Οἱ νόμοι δὲν εἶναι τὰ αἷτια. — Ἡ γνῶσις τῆς φύσεώς ἐστὶν ὁ δὴ γῶσις ἡμῶν ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ. — Ἡ ἐπιστήμη. Ἡ γνῶσις τῶν φυσικῶν νόμων ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς παρατηρήσεως, τῆς πείρας καὶ τοῦ συλλογισμοῦ.

Ἡ αἴσθησις καὶ τὰ πράγματα. — Ἐξυπνοὶ, ἀντιλαμβάνομεθα διὰ τῶν αἰσθητηρίων ἡμῶν ὀργάνων ὅτι πλὴν τοῦ ἐγὼ καὶ ἕτερος κόσμος, ἐν ᾧ ζῶμεν καὶ οὐτινος μέρους ἀποτελοῦμεν, περιστοιχεῖ ἡμᾶς πανταχόθεν. Βέβαιον ἐστὶν, ὅτι ἀπτόμεθα, ἀκούομεν, αἰσθανόμεθα καὶ ὀρώμεν πλὴν εἰ ἐν τῷ σκότει ἐυρίσκόμεθα· ἐνίοτε δὲ καὶ γεύομεθα. Τὰς προσβολὰς δὲ ταύτας ἐπὶ τῶν ἡμετέρων αἰσθητηρίων ὀργάνων μιᾷ λέξει ἀποκαλοῦμεν αἴσθησιν. Ὑφιστάμενοι τὴν ἐπίδρασιν μιᾶς τῶν αἰσθητῶν τούτων, λέγομεν κοινῶς ὅτι ἀπτόμεθα, ἀκούομεν, αἰσθανόμεθα, ὀρώμεν ἢ γεύομεθα πράγμα τι. Ὅσμη τις προσενηεῖ εἰς ἡμᾶς τὴν αἴσθησιν ὅτι πλησίον τοῦ ἡμῶν κεῖνται κρόμυα. Γεύσις τις, ὅτι γεύομεθα γαιόμηλα. Κρότος τις, ὅτι διέρχεται πρὸ ἡμῶν ἄμαξά τις. Ἐμφάνισις τις, ὅτι πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν ὑφύεται δένδρον τι. Πράγμα δὲ ἢ ἀντικείμενον ἀποκαλοῦμεν πᾶν ὅ,τι ἀντιλαμβάνομεθα οὕτω διὰ τῶν αἰσθητηρίων ἡμῶν ὀργάνων.

Τὰ αἷτια καὶ τὰ ἀποτελέσματα. — Ἐκτὸς τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἀντικειμένων ὑπάρχουσι καὶ τὰ αἷτια τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω ὠμιλήσαμεν αἰσθητῶν· αἱ αἰσθηταὶ εἰσὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν αἰτίων τούτων. Ὅταν ἀκούωμεν, ἐπὶ παραδείγματι, ἤχον τινα λέγομεν ὅτι παρήχθη ἐκ τῆς διαβάσεως τρέχοντος ὀχήματος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἢ ἄλλως ὅτι εἶναι ἀποτέλεσμα, συνέπεια τῆς διαβάσεως ὀχήματος ἐκ τῶν περιχώρων. Αἰσθανόμενοι ὀσμὴν κεκαυμένου πράγματος, εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα πράγματος ἐντὸς τοῦ πυρὸς ἐυρίσκόμενου καὶ μετ' ἀνησυχίας ἀναζητοῦμεν τὸ αἷτιον τῆς ὀσμῆς ταύτης. Ὅρωντες δένδρον ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ὑπάρχει πράγμα τι, ἀντικείμενον τι, ὅπερ ἐστὶ τὸ αἷτιον τῆς ἐμφανίσεως ταύτης ἐπὶ τοῦ ὀπτικῷ ἡμῶν πεδίου.

Ὁ λόγος τῶν πραγμάτων. — Αἰ-

σθανθέντες τὴν ὀσμὴν τοῦ καιομένου πράγματος καὶ ἀνακαλύψαντες ὅτι καὶ τι, πράγματι, ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ πυρὸς, λέγομεν ὅτι ἀνεύρωμεν τὸ αἷτιον τῆς ὀσμῆς, ἢ ὅτι γνωρίζομεν τὸν λόγον δι' ὃν ἀντιλαμβάνομεθα τῆς ὀσμῆς ταύτης ἢ ὅτι ἐξηγήσαμεν τέλος αὐτὴν. Οὕτω, λοιπὸν, τὸ γνωρίζειν τὸν λόγον πράγματος τινος ἢ τὸ ἐξηγεῖν αὐτὸ, ἐστὶ τὸ γνωρίζειν τὸ αἷτιον αὐτοῦ. Ἄλλ' ὅμως τὸ αἷτιον τοῦ πράγματος τούτου εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα ἑτέρου τινός. Ὑποθετόν ὅτι σωρὸς φλεγόμενου ἀχύρου ἐστὶ τὸ αἷτιον τῆς ὀσμῆς τοῦ κεκαυμένου πράγματος. Ἐρωτῶμεν ἀμέσως: τίς ἦναψε τὸ ἄχυρον ἢ ποῖον τὸ αἷτιον τῆς ἀναφλέξεως αὐτοῦ; Ἐὰν τότε ἀνακαλύψωμεν ὅτι θειοκηρὶς τις ἀνημμένη ἔπεσεν ἐν τῷ σωρῷ ἐκείνῳ τοῦ ἀχύρου, λέγομεν ὅτι ἡ θειοκηρὶς ἐκείνη ἐγένετο τὸ αἷτιον τῆς ἀναφλέξεως. Ἐν τούτοις ὅμως δὲν ἦτο δυνατὸν ὅπως ἡ θειοκηρὶς ἐκείνη εὑρεθῆ ἐν τῷ ἀχύρῳ χωρὶς ἑτερός τις νὰ φέρῃ αὐτὴν ἐκεῖ. Ἡ παρουσία, λοιπὸν, αὐτῆς εἶναι ἀποτέλεσμα παραχθέν ὑπ' ἄλλου τινός ὅστις ἐστὶ τὸ αἷτιον. Ἐρωτῶμεν νῦν ἐὰν, πράγματι, ἐρριψέ τις τὴν θειοκηρίδα ἐν τῷ ἀχύρῳ. Ἄλλ' ἄρα γε ἀκουσίως ἢ ἐκούσιως ἔπραξε τοῦτο; Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει τίς ἦτο ὁ σκοπὸς αὐτοῦ, ποῖον τὸ αἷτιον τὸ παρορμητὴν αὐτὸν πρὸς τοῦτο; Προφανές ἐστὶν ὅτι δὲν θὰ εὔρωμεν ὄριον εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἡμῶν ταύτας αἷτινες πηγάζουσιν αἱ μὲν ἐκ τῶν δέ.

Εἴμεθα ὅθεν βέβαιοι ὅτι πᾶν πρᾶγμα εἶναι ἀποτέλεσμα ἑτέρου τινός προγενεστέρου, ὅπερ ἐστὶ τὸ αἷτιον, καὶ ὅτι καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ αἷτιον παρήχθη ἐκ τινος ἄλλου ἐπι προγενεστέρου· καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς πάντα τὰ πράγματα καὶ τὰ ἀποτελέσματά εἰσι συνδεδεμένα πρὸς ἄλληλα διὰ τινος ἀλύσου ἧτις ἐκτείνεται ἐπὶ τοσοῦτον ἐφ' ὅσον θέλομεν νὰ ἐκτείνωμεν αὐτὴν. Λέγομεν δ' ὅτι ἐξηγήσαμεν πρᾶγμα τι ἄμ' ὡς ἀνεύρωμεν τὸ αἷτιον ἢ τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ. Ἄλλ' ὅμως ἡ ἐξηγήσις τοῦ πράγματος τούτου καθίσταται ἐπι μᾶλλον ἀκριβῆς ὅταν δυναθῶμεν νὰ ἀνεύρωμεν ὡσαύτως τὸ αἷτιον τοῦ αἷτιου τούτου καὶ καθίσταται ἐπι μᾶλλον εὐχάριστος καθ' ὅσον προστιθέμεθα κρίκους τινὰς εἰς τὴν ἄλυσον ταύτην τῶν αἰτίων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων. Οὐδε-

μία ἐν τούτοις ἐξηγήσις δύναται νὰ ᾖ πλήρης καὶ ἀκριβῆς, καθότι αἱ ἀνθρώπινα γνῶσις, ἐν τῷ ἀνωτάτῳ βαθμῷ τῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν, δὲν δύναται ἕνεκα τοῦ πεπερασμένου τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, νὰ πλησιάζωσιν ἐγγύτατα πρὸς τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν γένεσιν τῶν πραγμάτων.

Ἰδιότητες τῶν πραγμάτων. — Διὰ τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ παραγράφῳ ἐκτεθέντων παραδέχθημεν ὅτι πᾶν πρᾶγμα παράγει πάντοτε ἰδίον τι ἀποτέλεσμα· εἰς τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τοῦτο ἀποδίδομεν πολλάκις τὸ ὄνομα ἰδιότητος τοῦ πράγματος. Οὕτω λέγομεν ὅτι ἡ ὀσμὴ τῶν κρομμύων εἶναι ἰδιότης τῶν κρομμύων, διότι ἄμ' ὡς πλησιάζωμεν αὐτὰ εἰς τὴν ρίζαν ἡμῶν προξενουσι τὴν αὐτὴν πάντοτε αἴσθησιν. Λέγομεν ὅτι ὁ μόλυβδος ἔχει τὴν ἰδιότητα τῆς βαρύτητος, καθότι χειριζόμενοι αὐτὸν αἰσθανόμεθα πάντοτε βαρύτητά τινα οὐχὶ ἰδιάζουσαν καὶ εἰς πάντα τὰ λοιπὰ πράγματα. Λέγομεν ὅτι τὸ ρέον ὕδωρ ἔχει τὴν ἰδιότητα τοῦ κινεῖν τρόχον τινὰ, καθότι εἶναι τὸ αἷτιον τῆς κινήσεως τοῦ τροχοῦ. Λέγομεν τέλος ὅτι τὰ ἰοβόλα ἐρπετὰ ἔχουσι τὴν ἰδιότητα τοῦ θανατοῦναι τὸν ἄνθρωπον, καθότι διὰ τῆς δόξσεως αὐτῶν γίνονται πρόξενα τοῦ θανάτου τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ ἰδιάζουσαι λοιπὸν ἐκάστῳ πράγματι ἰδιότητές εἰσιν ἄμεσα ἀποτελέσματα ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων πηγάζοντα.

Φυσικὰ καὶ τεχνητὰ ἀντικείμενα. Ἡ φύσις. —

Πλεῖσθ' ὅσα τῶν περιστοιχούντων ἡμᾶς πραγμάτων, ὧν γνῶσιν λαμβάνομεν διὰ τῶν αἰσθητηρίων ἡμῶν ὀργάνων, ὡς ἐπὶ παραδείγματι αἱ οἰκίαι, τὰ ἐπιπλα, αἱ ἄμαξαι, αἱ μηχαναὶ, λέγονται τεχνητὰ ἀντικείμενα, καθότι κατασκευάζονται διὰ τῆς τέχνης ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ πλεῖσθ' ὅσα ἕτερα πράγματα, πολλῶν τῶν πρώτων μεγαλειερα, ἅτινα οὐδὲ ὅπως οφείλουσι τὴν ὑπαρξιν καὶ τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην αὐτῶν κατάστασιν εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ὅποια ἐν τῇ αὐτῇ ἀκριβῶς καταστάσει θὰ εὑρίσκοντο ἐὰν ἐπὶ στιγμὴν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐξέλιπε τὸ ἀνθρώπινον γένος. Τοιαῦτα δ' εἰσὶν ὁ Οὐρανός, τὰ νέφη, ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, ἡ Γῆ, οἱ ἀστέρες, ἡ θάλασσα μετὰ τῶν ὑφάλων καὶ τῶν σκοπέλων αὐτῆς, οἱ λόφοι καὶ

αἱ πεδιάδες, τὰ φυτὰ καὶ τὰ ἄγρια ζῶα. Τὰ τοιαύτης φύσεως πράγματα ἀποκαλοῦμεν φυσικὰ ἀντικείμενα, εἰς δὲ τὸ σύνολον αὐτῶν ἀποδίδομεν τὸ ὄνομα: φύσις.

Τὰ τεχνητὰ ἀντικείμενα εἰσὶν ὡσαύτως φυσικὰ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ μόνῃ διαφορᾷ, ὅτι ταῦτα μετεσχηματίσθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, χωρισθέντα ἢ συνενωθέντα πρὸς ἄλληλα. — Καὶ τοι ἡ διαφορὰ αὕτη ἦν παραδεχόμεθα ὑφιστάμενην μεταξὺ τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης, τῶν φυσικῶν καὶ τῶν τεχνητῶν ἀντικειμένων, ἐστὶ λίαν κατάλληλος καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἀκριβῆς, ἀλλ' οὐχ ἦττον ἀνάγκη ὅπως ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὰ πάντα ἐν γένει ὀφείλονται εἰς τὴν φύσιν. Τὰ τεχνητὰ πράγματα, αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ, τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς λέγομεν, κατασκευαζόμενα, εἰσὶν ἀντικείμενα, ἅτινα ὁ ἄνθρωπος μετεσχημάτισεν ἀπλῶς μεταβαλὼν τὴν ἐν τῇ φύσει θέσιν αὐτῶν. Ὑπὸ τὴν ἔνοιαν τοῦ δημιουργεῖν, τοῦ παράγειν δηλονότι εἰς τὸ εἶναι πρᾶγμα μὴ ὑπάρχον προηγουμένως ὑπὸ ἄλλῃν τινὰ μορφήν, ὁ ἄνθρωπος οὐδὲν ἀπολύτως δύναται νὰ πράξῃ. Ἐπι δὲ ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ μετασχηματίσῃ, συναρμολογήσῃ ἢ διαιρέσῃ τὰ φυσικὰ ἀντικείμενα εἰμὴ μόνον τῇ συνδρομῇ τῶν ἰδιαζουσῶν αὐτοῖς ἰδιοτήτων, ὡς φυσικοῖς ἀντικείμενοις.

Ὅθεν ὀρθῶς λέγομεν ὅτι κατὰ σκευάζομεν κιβώτιον καὶ οὐχὶ δημιουργοῦμεν, ὡς εἰ ἀπλῶς ἐλέγομεν ὅτι ἐκόψαμεν τὸ ξύλον εἰς διάφορα τεμάχια, τὰ ὅποια ἀκολούθως προσηλώσαμεν πρὸς ἄλληλα δι' ἡλῶν. Ἄλλ' ὅμως τὸ ξύλον τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθημεν πρὸς κατασκευὴν τοῦ κιβωτίου, εἶναι φυσικὸν ἀντικείμενον καθὼς ὡσαύτως καὶ ὁ σίδηρος τῶν ἡλῶν. Τὰ ὀρολόγια κατὰ σκευάζονται ἐπίσης ἐκ φυσικῶν ἀντικειμένων, δηλ. ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐξ ἄλλων μετάλλων, ἐκ ρουβινίων καὶ ἐκ διαφόρων ἄλλων οὐσιῶν, τὰς ὁποίας οἱ ὀρολογοποιοὶ συναρμολογοῦσι καὶ κόπτουσι κατὰ διαφόρους τρόπους. Τὰ ἐνδύματα κατασκευάζονται ἐκ μαλλίου τὸ ὁποῖον εἶναι φυσικὸν ἀντικείμενον. Οἱ χιτῶνες κατασκευάζονται ἐκ βάμβακος ἢ ἐκ μετάξης ὑπὸ αὐτῶν φυσικῶν ἀντικειμένων. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ

κατασκευάζων ταῦτα πάντα, καὶ αὐτὸς εἶναι φυσικὸν ἀντικείμενον.

Οἱ ξυλουργοί, οἱ κτίσται, οἱ ὑποδηματοποιοί, ὅλοι ἐν γένει οἱ χειρῶνακτες καὶ οἱ καλλιτέχναι γνωρίζουσιν ἀρκούντως τὰς ιδιότητες φυσικῶν τινῶν ἀντικειμένων καὶ τὴν σειρὰν αἰτίων καὶ ἀποτελεσμάτων ἐν τῇ φύσει· καθότι ἄλλως δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ μεταχειρίζωνται καὶ ἐπεξεργάζωνται τὰ φυσικὰ ταῦτα ἀντικείμενα καὶ καθιστῶσιν αὐτὰ ὠφέλιμα εἰς τὸν καθημερινὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ ξυλουργὸς δὲν θὰ ἠδύνατο, ὡς προείπομεν, νὰ κατασκευάζῃ ἔδρας ἐὰν δὲν ἐγνώριζεν ιδιότητάς τινὰς τοῦ ξύλου. Οὕτω καὶ ὁ σιδηρουργὸς δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπεξεργασθῇ τὸν σίδηρον ἐὰν δὲν ἐγνώριζε τὴν ιδιότητα τὴν ὁποίαν ἔχει νὰ μαλακῶν καὶ νὰ σφυρηλατῆται ἐν πεπυρακτωμένῃ εὐρισκόμενος καταστάσει. Ὁ πλινθοποιὸς ὀφείλει νὰ γνωρίσῃ πολλὰς ιδιότητας τῆς ἀργίλου. Ὁ μολυβδορουργὸς τέλος δὲν δύναται νὰ μεταχειρισθῇ τὸν μόλυβδον, ἐὰν δὲν γνωρίσῃ τὰς ιδιότητας αὐτοῦ, ὅτι δηλ. εἶναι μαλακὸς καὶ εὐλύγιστος καὶ τήκεται ἐν μετρίᾳ θερμοκρασίᾳ.

Τὸ πρακτικὸν μέρος ἐκάστης τέχνης περιλαμβάνει ἀρκετάς γνώσεις φυσικῶν αἰτίων καὶ ἀποτελεσμάτων.

Ἡ πρόοδος τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς τέχνας ἐξαρκτάται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν ὄσων οἶόν τε εὐρύτερων γνώσεων, ἄς κέκτηται περὶ τῶν ιδιοτήτων τῶν φυσικῶν ἀντικειμένων καὶ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν αἱ ιδιότητες τῶν ἀντικειμένων τούτων καὶ αἱ σχέσεις τῶν αἰτίων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν δύναται νὰ καταστῶσιν ἡμῖν ὅσον τὸ δυνατόν ὠφελιμώτεραι ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ.

Πολλὰ ἀντικείμενα καὶ πολλὰ ἰσχύματα αἰτίων καὶ ἀποτελεσμάτων εἰσὶν ἀκατανόητα εἰς ἡμᾶς. — Μεταξὺ τῶν φυσικῶν ἀντικειμένων, ὡς εἶδομεν, ὑπάρχουσι τινὰ τὰ ὁποῖα δυνάμεθα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον νὰ κατανοήσωμεν καὶ ἐξηγήσωμεν. Ἀλλὰ τὰ πλεῖστα καὶ τὰ μεγαλειότερα τῶν φυσικῶν πραγμάτων καὶ ἡ ἀλληλουχία τῶν αἰτίων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν εἶναι ὅλως ἀνώτερα τῆς ἀνθρωπίνου καταλήψεως.

Ὁ ἥλιος ἀνατέλλει καὶ δύει· ἡ Σελήνη καὶ οἱ ἀστέραι κινουῦνται περὶ τὸν ἥλιον. Τὴν ἀνοιξιν καὶ τὸ θέρος διαδέχεται ὁ χειμὼν καὶ μετ' αὐτοῦ αἱ θύελλαι καὶ οἱ λαίλαπες· τὴν τρικυμίαν διαδέχεται ἡρεμὸς γαλήνη καθ' ὅσον αὐξάνει ἢ ἐλαττοῦται ἡ σφοδρότης τῶν ἀνέμων. Φυτὰ καὶ ζῶα ἀναρίθμητα γεννῶνται καὶ ἐξαφανίζονται χωρὶς ἡμεῖς νὰ δυνάμεθα οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην νὰ ἐξασκήσωμεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς διαδοχῆς καὶ τῆς ἀλληλουχίας τῶν μεγάλων τούτων φυσικῶν γεγονότων. Αἱ βρονταί, αἱ ἀστραπαὶ καὶ αἱ ραγδαῖαι βροχαὶ σπουδαίας προξενουσι βλάβας εἰς χώρας τινὰς, ἐνῷ οἱ σεισμοὶ καταστρέφουσιν ἐτέρας, καὶ αἱ ἐκρήξεις τῶν ἡφαιστίων κατερημόνουσιν ἄλλας. Ἐδῶ ὠραῖον καὶ πλούσιον θέρος παρέχει ἀφθόνως τὸν πλοῦτον καὶ τὰ προϊόντα εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἐκεῖ αἰώνιος ξηρασία συνεπιφέρει λοιμούς καὶ σιτοδείας. Καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις ταύτας ὁ ἀνθρώπος οὐδεμίαν δύναται νὰ ἐξασκήσῃ ἐπιρροὴν, οὐδὲν δύναται. Πρὸς δὲ, ἐν ὅσῳ κυλίστα ἐν τῷ βορβόρῳ τῆς ἀμαθείας εἶναι τὸ ἔρμαιον τῶν στοιχείων καὶ τῶν μεγάλων τῆς φύσεως δυνάμεων.

Ἡ τὰ ξίς τῆς φύσεως. Οὐδὲν συμβαίνει τυχαίως καὶ αὐτομάτως. — Ὅτε ὁ ἀνθρώπος ἤρχισε μελετῶν ἐπισταμένως τὴν φύσιν, κατὰ πρῶτον ἔμαθεν ὅτι πολλὰ γεγονότα λαμβάνουσι χώραν κατὰ κανονικὴν τάξιν καὶ ὅτι αἰτία τινὰ ἐπιφέρουσι τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα.

Ὁ ἥλιος ἀνατέλλει πάντοτε ἀπὸ τὸ ἐν μέρος τοῦ Οὐρανοῦ καὶ δύει εἰς τὸ ἕτερον. Αἱ διαφοραὶ φάσεις τῆς Σελήνης διαδέχονται ἀλλήλας ἐν τῇ αὐτῇ τάξει καὶ κατὰ τακτικὰ χρονικὰ διαστήματα. Ἀστέρες τινὲς οὐδέποτε ταπεινοῦνται κάτωθεν τοῦ ὀρίζοντος εἰς τὰς χώρας ἐν αἷς ζῶμεν. Αἱ ὠραι τοῦ ἔτους κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εἰσὶ κανονικαί· τὸ ὕδωρ καταλαμβάνει πάντοτε τὰ χαμηλότερα μέρη τῆς σφαιράς· τὸ πῦρ καίει πάντοτε τὰ φυτὰ παράγονται ἐκ σπόρων, καὶ ταῦτα παράγουσιν ἄλλους νέους, ἐξ ὧν πάλιν παράγονται ἕτερα ὅμοια φυτὰ. Τὰ ζῶα γεννῶνται, αὐξάνουσι, ἀναπτύσσονται καὶ ἀποθνήσκουσι κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Οὕτως, ἡ ἰδέα περὶ φυσικῆς τάξεως, σταθερότητος ἐν τῇ σχέσει τῶν αἰτίων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν πραγμάτων, εἰσέδυσε βαθμιαίως εἰς τὸν ἀνθρώπινον νοῦν. Ἐν ὅσῳ τοιαύτη τις τάξις ἐπαρουσιάζετο, εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἀνθρώπου ἐνόμιζε τὰ πράγματα ὡς ἐξηγημένα· τοῦναντίον, ὅσα δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξηγήτῃ ἀπέδιδεν εἰς τὴν τύχην. Καθ' ὅσον ὁμῶς ἐμελέτα μετὰ περισσοτέρας ἐπιστάσεως τὴν φύσιν, ἀνεκάλυπτεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅτι καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀκαταλήπτοις εἰς αὐτὸν πράγμασιν ἐδέσποζεν ἡ πανκόσμιος τάξις καὶ ὅτι ἡ δὴθεν ὑπάρχουσα ἐν αὐτοῖς ἀταξία ἦτο ἀπάτη. Σήμερον δὲ εὐτυχῶς χάρις εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης οὐδεὶς ὑπάρχει ἐν τοῖς πεπολιτισμένοις κράτεσιν ὁ πιστεύων ὅτι συμβαίνει τι τυχαίως, ἄνευ δηλονότι αἰτίων. Ἐκείνους λέγομεν ὅτι πρᾶγμα τι συνέβη τυχαίως, οὐχ ἥττον παραδεχόμεθα διὰ τῆς λέξεως ταύτης ἐννοοῦμεν ἁπλῶς ὅτι δὲν γνωρίζομεν τὸ αἷτιον αὐτοῦ, τὸν λόγον δι' ὃν συνέβη τὸ πρᾶγμα τοῦτο. Οὕτω ἡ λέξις τύχη εἶναι συνῶμος τῇ ἀμαθείᾳ.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τὰ ὄμματά μου πλανῶνται ἐπὶ τῆς πέριξ τῆς οἰκίας μου πεδιάδος· βρέχει καὶ σφοδρὸς πνέει ὁ ἄνεμος. Οἱ κλάδοι παρακειμένης δρυὸς σφοδρῶς κλονοῦνται. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀνθρωπὸς τις καταφεύγει ὑπὸ τὸ δένδρον, ὅπως προφυλαχθῆ ἐκ τοῦ ὄμβρου. Ἰσχυρὸς λαίλαψ κατασυντρίβει ἕνα κλάδον τοῦ δένδρου, ὅστις καταπίπτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου ἀνθρώπου καὶ πλήττει αὐτὸν καιρίως. Τώρα βεβαίως θὰ εἴπωσιν ὅτι τοῦτο συνέβη ἐκ τύχης. Καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ ἀνθρώπος θὰ εἴπῃ ὅτι ἐκ τύχης ἐξῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ὅτι ἐκ τύχης κατέφυγεν ὑπὸ τὸ δένδρον ἐκεῖνο καὶ ὅτι τέλος ἐπέπρωτο οὕτω νὰ συμβῆ τὸ δυστύχημα τοῦτο. Καὶ ὁμῶς ἐν τῇ ἐκτυλίξει τῶν γεγονότων τούτων δὲν ὑπάρχει οὐδὲν τὸ τυχαῖον. Ἡ καταπίπτει εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν αἰτίων, ἀπερ ἐπενήργησαν ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαιράς εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν περίπου μιλίων ἐντεῦθεν. Ἐκάστη δόνησις τῶν φύλλων τῶν κλάδων τοῦ δένδρου εἶναι συνέπεια τῆς μηχανικῆς δυνάμεως τῶν ἀνέμων ἐπὶ τῆς ἐκτεθειμένης ἐπιφανείας εἰς τὰς προσβολὰς αὐτῶν. Ἡ σύντριψις τοῦ κλάδου εἶναι

συνέπεια τῆς σχέσεως, ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τῆς στερεότητος αὐτοῦ καὶ τῆς σφοδρότητος τοῦ ἀνέμου. Ἡ πτώσις αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου ἀνθρώπου ἦτο συνέπεια τῆς ἐπιδράσεως ἐτέρων φυσικῶν καὶ ὠρισμένων αἰτίων. Τέλος, ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος κατέφυγεν ὑπὸ τὸν κλάδον τοῦ δένδρου τοῦτου εἶναι τὸ ἄκρον σειρᾶς αἰτίων καὶ ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα διεδέχθησαν ἄλληλα κατὰ τινὰ φυσικὴν τάξιν, ἀπὸ τοῦ πρώτου αἰτίου, τὸ ὁποῖον ἠνάγκασε τὸν ἀνθρώπον νὰ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας μέχρι τοῦ αἰτίου τὸ ὁποῖον ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ διαμείνῃ ἐπὶ τινὰ χρόνον ὑπὸ τὸ δένδρον.

Ἐκείνους δὲν ἐσκεπτόμεθα καλῶς τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ δὲν ἀνεζητοῦμεν τὰ αἷτια αὐτοῦ καὶ τὰ ἀποτελέσματα, ἀνελίσσοντες ὀλόκληρον τὴν μακρὰν καὶ περίπλοκον αὐτῶν σειρὰν ἧτις ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἐκ τῆς οἰκίας ἐξόδου τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου καταλήγει μέχρι τῆς διαρρήξεως τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ κλάδου ἐκείνου, θὰ ἀπεδίδωμεν τὴν γένεσιν τοῦ γεγονότος τούτου εἰς τὴν τύχην, ὅτι δηλαδὴ συνέβη τυχαίως ἄνευ προηγουμένων αἰτίων.

(ἀκολουθεῖ)

Ἡ ἐν τῇ σελίδι 765 εἰκὼν, ἔργον τοῦ Ραφαήλου, ἐστὶν ἀποκύημα θείας ἐκστάσεως καὶ ἐμπνεύσεως. Τὸ πρόσωπον τῆς Παρθένου, ἐξαισίον χρῆμα καλλονῆς ὑπερανθρώπου, ἀποπνέει θυμηδίας ἀφάτου καὶ οὐρανοῦ εὐλικρινείας. Φέρουσα εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς τὸν Ἰησοῦν, παιδίον ἱλαρὸν καὶ προσηγνῆ, μεταρσιουταί, ἐλαφροτέρα τῶν νεφελῶν καὶ ὑπὸ ἀγγέλων περικυκλουμένη, πρὸς τοὺς οὐρανοὺς αἰθέρας. Αἱ πρὸ αὐτῆς εἰκόνες τοῦ ἁγίου Σίξτου καὶ τῆς ἁγίας Βάρβης συντείνουσι διὰ τῆς γηϊνῆς αὐτῶν μορφῆς εἰς τὴν ἐπίτασιν τῆς ἀληθοῦς θείας ἐκφράσεως τῆς Παρθένου.

ΡΩΣΣΙΑ ΚΑΙ ΡΩΣΣΟΙ

Η ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ.

(Ἴδε Τεῦχος ΚΔ'. σελ. 736).

Ἄλλοτε αἱ ἀποθῆκαι τῆς Ῥωσσοῦ ἀγορᾶς ἢ παζαρίου ἦσαν ὕγραί, σκοτειναὶ καὶ ρυπαραὶ, τῶν

δὲ σιδηροκολλήτων θυρῶν ἀνοιγομένων, ἔμενον ἐκτεθειμέναι εἰς ὄλην τὴν δριμύτητα τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος. Ἄλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ νεωτέρα κομψότης καὶ ἀσφάλεια εἰσέδουσε μέχρις αὐτῶν, ὥστε σήμερον, ὅπισθεν τῶν σιδηρῶν θυρῶν, ὀπλισμένων διὰ κρεμαστῶν βαρέων κλειθρῶν καὶ ὀχέων ὑπερφυῶν, εἰς ἀποθήκας τινὰς ἐτοποθέτησαν θυρώματα ἐκ ξύλου Ἰνδικοῦ, μὲ ὑέλους πλατεῖς, τὸ δὲ ἐσωτερικὸν τῆς ἔμπροσθεν καὶ κυρίας ἀποθήκης ἠΰξησε κατὰ λόγον τῆς μειώσεως τῆς ὀπισθίας, ἀλλ' οὐδὲν τούτων κωλύει τὸν ἔμπορον νὰ ἴσταιται πρὸ τῆς θύρας ὡς φρουρὸς πρὸ τῆς σκοπιᾶς του παραφυλάττων τοὺς ἀγοραστὰς καὶ προκλήων τοὺς διαβάτας εἰς ἀγορὰν τῶν ἔμπορευμάτων του.

Ἐξίσταται τῇ ἀληθείᾳ ὁ νέηλος ξένος εἰς τὰς πολυπληθεῖς τούτων προκλήσεις, κωφαινούσας αὐτὸν καθ' ἑναστος βῆμα, ἐκ τῶν ὁποίων ὄλων οὐδὲν ἄλλο φθάνει νὰ ἀκούσῃ παρὰ σειρὰν συριγμῶν παρατεταμένων, τὴν ὁποίαν γεννᾷ ἡ διάτορος προφορά τοῦ στοιχείου ἀεννάως ἐπαναλαμβανομένου, τὸσον, ὥστε καταντᾷ νὰ ὑποθέσῃ ἐπὶ στιγμὴν ὅτι ἡ Ῥωσικὴ γλῶσσα εἶναι μᾶλλον διάλεκτός τις γλώσσης τῶν κορυθαλῶν ἢ γλῶσσα ἀνθρωπίνη.

Ἐπὶ πολὺν λοιπὸν χρόνον ἀναζητήτας τὴν ἐξήγησιν τῆς ὀρνιθολογικῆς ταύτης προφοράς, ἰδοὺ εἰ ἔμαθον.

Τὸ στοιχεῖον εἶναι ἐν τῇ Ῥωσικῇ γλώσσῃ ἔκφρασις ἐπίτομος εὐγενοῦς φιλοφροσύνης· ἐπέχει δὲ τόπον τοῦ προσαγορευτικοῦ σουδάρ (εὐγενέστατε) οὗ εἶναι ἡ συναίρεσις, οὕτως εἰπεῖν, σουδάρ διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ σουδρίνα διὰ τὸ θηλικόν· ὅθεν γ ο σ π ο ν δ ἰ ν' εἰσοδυναμεῖ τῷ γ ο σ π α ν δ ἰ ν σουδάρ (εὐγενέστατε κύριε ἢ ἐκλαμπρότατε). (1)

(1) Οἱ Ῥῶσοι ἐκτὸς τούτου ποιῶνται χοῦσιν πολυτίμου τινὸς προσαγορεύσεως, ἐφαρμοζομένης ἐφ' ὄλων τῶν τάξεων τῆς κοινωνίας. Συνίσταται δ' αὕτη εἰς τὸ βαπτιστικὸν ὄνομα μεθ' οὗ ἐνόησαν τὸ τοῦ πατρὸς, Ἰωάννης ὁ Πέτρον, Δημήτριος ὁ Βασιλεῖον κατὰ τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν ἔθος. Ὁ ταπεινότερος τῶν χωρικῶν, ὁμιλῶν πρὸς τὸν μεγαλειότερον ἀρχοντα, ἔστω καὶ αὐ-

Εἴπομεν ὅτι ὁ νεώτερος πολιτισμὸς ἤρξατο ἐπικρατῶν εἰς Κοστινὸν-δρόν, καὶ καθεκάστην τεινεται εἰς τὸ νὰ ἐξαλείψῃ τι ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ αὐτοῦ χαρακτήρος. Καὶ φέρουσι μὲν, ἐπὶ παραδείγματι, ἔτι καὶ νῦν οἱ ἔμποροι, ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, τὰς ἐξ ἄλωπεκῆς διφθέρας αὐτῶν, ἀλλ' ὅμως οἱ πλεῖστοι ἀντικατέστησαν τὸν μέγαν καὶ δυσβάστακτον κεραλόδεσμον διὰ τοῦ ἀσχήμου μαλλίνου πύλου, ἢ τοῦ σκιαδου τοῦ ἰδιωτικοῦ, κατὰ δὲ τὸ θέρος φέρουσιν ἔτι τὸν ἐγγώριον ἐπενδύτην, μακρὸν μὲν ἀληθῶς καὶ κυματοῦντα ὡς γυναικεῖα ἐσθῆς, ἀλλὰ προφανῶς κοπὴν ψαλίδος ὑποστάντα ἵνα ἐπὶ τὸ γαλλικώτερον σχηματισθῇ.

Προσθετόν δὲ ὅτι κατέναντι τῆς παλαιᾶς ταύτης ἀγορᾶς ἐσχηματίσθη ἀπὸ τινος μία τῶν ἐστεγασμένων ἐκείνων καὶ ποικίλων στοῶν, ἣτις διὰ τῆς πολυτελείας καὶ διακοσμῆσεως αὐτῆς κινεῖ τῶν τὸν θαυμασμὸν τοῦ ξένου περιηγητοῦ. Ἄλλ' ὅμως ἂν τὸ σχῆμα τείνει εἰς τὸ νὰ τροποποιῆται ἐξωτερικῶς, δὲν ἔπαυσεν ἐσωτερικῶς διαμένον ἀείποτε τὸ αὐτὸ, πρᾶγμα δι' ὃ μακκαρίζομεν εἰλικρινῶς τοὺς Ῥώσσους.

Πρᾶγμα ἀξιοσημείωτον! τὸ θέρος μὲ τὰς γλυκειὰς αὔρας του, τὰ ἄνη, τὰ ὕδατα τὰ διαφανῆ, ὁ ἀκτινοβόλος ἥλιος, αἱ ἀστροφεγγεῖς νύκτες, τὰ ἄσπρα, οἱ περίπατοι οἱ ἀγροτικοί, ἡ φειδρὰ καὶ ἡ τόσον πρῶμος εἰς τὰ ὑψηλὰ κλίματα ὥρα, δὲν τέρπουσι, δὲν εὐχαριστοῦσι τῆς Πετροπόλεως τὸν λυδὸν, ὅστις βλέπει φθάνον τὸ θέρος, καὶ δὲν ἠδύναται καὶ δὲν ἀγάλλεται, καὶ δύνεται μάλιστα νὰ εἴπῃ τις ὅτι ὠφελεῖται μᾶλλον ἐξ αὐτοῦ ἢ ἀπολαύει. Ὁ χειμὼν ὑπάρχει ἡ φυσικὴ, ἢ προσφιλὴς ὥρα, τὸ στοιχεῖόν του· ὁ χειμὼν μὲ τοὺς πάγους, τὰς πάχνας, τὰς καθολικὰς αὐτοῦ χιόννας. Ἡ χιὼν αὕτη πανταχοῦ τῷ ἀνοίγει δρόμον, ἐκλείπουσι δὲ αἱ ἀποστάσεις, διότι ὁ Ῥῶσος ὑπόπερος διαπερᾷ αὐτὰς ἐπὶ τοῦ κούφου ἐλκύθρου του. Ὁ χειμὼν εἶναι δι' αὐτὸν ἡ ὥρα τῶν

τὸν τὸν αὐτοκράτορα, δὲν τῷ ἀπευθύνει ἄλλως τὸν λόγον. — Νικολάϊ Παύλοβιτς, λέγει πρὸς αὐτὸν, δηλαδὴ Νικόλαε ὁ τοῦ Παύλου· ἐπίσης καὶ πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν— Ἀλεξάνδρα Φεδορόβνα, ἥτοι θυγάτηρ τοῦ Φέδωρος.

δρόμων, κατὰ τὴν γραφικὴν καὶ εἰκονικὴν αὐτοῦ γλῶσσαν.

Οὕτω λοιπὸν ἡ Πετροῦπολις καθ' ὄλην ταύτην τὴν ὥραν τοῦ ἔτους καθίσταται τὸ σημεῖον, ἐνθα ἐξ ἐξήκοντα ἢ ὀγδοήκοντα λευγῶν συνέρχονται ἐκ τῶν περὶ ἐκτὸς ἀγορῶν ἀρχοντικῶν μικροῦν, προμηθευόντων τὰς ἀγορὰς τῆς μητροπόλεως, φερόντων τῶν μὲν ἰχθεῖς, τῶν δὲ ἄγρας ἢ παντὸς εἶδους τροφίμα. Ὅλα δὲ ταῦτα τὰ ἀντικείμενα διατηροῦνται διὰ τοῦ χειμῶνος εἰς κατάστασιν διαρκοῦς ἀποκρυσταλλώσεως.

Ἡ ἀγορὰ ὅθεν τοῦ Σενόϊ λαμβάνει ὄψιν ἐντελοῦς ἰδιορρυθμίας κατὰ τὸ διάστημα τῆς πρώτης δεκαπενθημερίας τῆς προηγουμένης τῶν Χριστουγέννων, ἑορτῆς, ἣν ὁ λαὸς ἐν Ῥωσσίᾳ πανηγυρίζει διὰ μακρᾶς σειρᾶς τέρψεων καὶ ἀγαλλιάσεων οἰκογενειακῶν, ἐν αἷς ἐπιπολάζει δαψίλεια ὄλως ἀσυνήθης.

Ἡ εὐρύχωρος πλατεῖα τοῦ Σενόϊ διαιρεῖται εἰς διάφορα τμήματα ἀναλόγως τῶν εἰς πώλησιν ἐκτεθειμένων διαφόρων ἐδωδῶν. Καὶ ἐδῶ μὲν ἀπαντᾷ τὰ κυνήγια, ὄιον, ἀγριόρνιθας, πέρδικας, ἀγριαλεκτρούνας· ἐκεῖ δὲ τὸ ὀρνιθοπωλεῖον, πληρεῖς γιγαντιαίων χηνῶν, ὀρνίθων κοινῶν καὶ μελεαγρίδων οὐχ ἥττον πολυπληθῶν· παρέκει εὐρίσκεις ὄρη ὀλόκληρα ἰχθύων, ἀπὸ τοῦ πολυτίμου ὀξυρρύγχου τοῦ ἀλιευθέντος εἰς τὸν Βόλγαν, μεχρὶ τοῦ εὐθηνοῦ μελανούρου, τοῦ πρηνερχομένου ἀπὸ τοῦ λιμένας τῆς λευκῆς θαλάσσης. Τέλος, καὶ τοῦτο τὸ περιεργότερον, ὑπάρχουν οἱ χοῖροι, κατεψυγμένοι ὡς καὶ πάντα τὰ λοιπὰ, παρατεταγμένοι κατὰ γραμμὰς παραλλήλους, κατὰ τὸ ἀνάστημά των, τετιλιμένοι, λευκοί, δύσκαμπτοι, ἀκίνητοι, καὶ παριστῶντες μακρόθεν ἀγνοῶ τι φανταστικὸν καὶ ἀστεῖον συγχρόνωσ.

Ἐκεῖ δὲ, ἀπὸ πρωΐας ἐν μέσῳ πλήθους συνωθουμένου, πυκνοῦ, κυμαινομένου ὡς ἡ θάλασσα, ἔρχονται νὰ προμηθευθῶσι τὰ διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων ἀναγκαῖα ἐδωδῶν, καὶ ὁ φροντιστῆς τῶν οἴκων τῶν ἀρχοντικῶν, καὶ ἡ ταπεινὴ μαγείρισσα τῶν ὑποδαστέρων οἴκων. Καὶ ἐνῶ ὁ πρῶτος πληρῶνει πρὸς 25 μὲν φράγκα τὸν μικρὸν, πρὸς 50 δὲ μέχρις 75 ἐνόησε δὲ καὶ 100 τὸν μεγάλον ὀξυρρύγχον, περιζητούμενον διὰ τὰς μεγάλας τραπέζας, ἢ δευτέρα ἀγοράζει τὸν ἥττον πο-

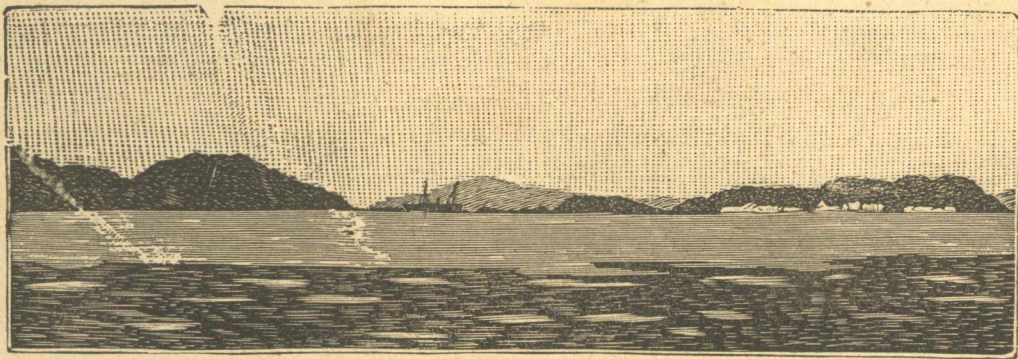
λυτελῆ σαλομόν. Ὅσον δὲ διὰ τὸν χοῖρον, τόσον ἐπικερδῆ εἰς τοὺς πτωχοὺς, δὲν ὑπάρχει οἰκία, ὅλας δὴποτε κλάσεως, ἣτις νὰ μὴ προμηθευθῇ τὸν ἐδικὸν της. Τὴν φροντίδα δὲ ταύτην ἀναλαμβάνει συνήθως ὁ οἰκογενειάρχης. Μετὰ μακρὰς συζητήσεις, συμφωνηθείσης τῆς τιμῆς, τὸ ὄνηθὲν τίθεται ἐν τῷ ἐλκύθρῳ τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἄλλ' ἐννοεῖ ἕκαστος πόσον δύσκολον εἶναι νὰ κρατηθῶσι τὰ ἄκαμπτα ταῦτα καὶ τεταμένα ζῶα ἐν ὀχθήματι τόσον στενῷ. Διὸ συχνάκις καὶ ὁ ἀγοραστῆς δὲν ἔχει ἄλλον μέσον παρὰ νὰ θέσῃ τὸ ἀγοραστὴν δίκην συντρόφου πλησίον του, καὶ νὰ τὸ περιβάλλῃ διὰ τῶν βραχιόνων ὅπως τὸ ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ πέσῃ, ὄχι σπανίως δὲ τὸ ζῶον προσδέεται ὀπίσω τοῦ ὀχθήματος, ὅπου παρομοιάζει ὑπὲρ τὴν ἀμάξης παράδοξον. Αἱ κωμικώτεροι δὲ σκηναί, τὰ συμβεβηκότα τὰ πλέον ἀλλόκοτα καὶ ἀστεῖα διαδέχονται ἀλλήλα καθ' ἑκάστην, πρὸς μεγίστην χαρὰν τῶν περιεργῶν, ὧν ὁ προσφιλέστερος τόπος καθ' ὄλην ἐκείνην τὴν ἐβδομάδα, καθίσταται ἡ ἀγορὰ τοῦ Σενόϊ.

Ὁ λαὸς εἶναι ζωογονημένος· τὰ οἰνοπωλεῖα τῆς συνοικίας δὲν ἐκκενοῦνται, οἱ δὲ μουζικοὶ (ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ ἢ χωρικοὶ) ὀχυροῦνται δαψιλῶς κατὰ τοῦ ψύχους διὰ μεγάλων καὶ παρατεταμένων σπονδῶν οἰνοπνεύματος. Τὸ ἐγγώριον οἰνόπνευμα εἶναι τὸ προσφιλὲς αὐτῶν ποτὸν, τὸ νέκταρ, τὸ ὕδωρ τῆς λήθης· καὶ τῶντι, πάσας τὰς δυστυχίας αὐτῶν καὶ τὰ δεινὰ καταπνίγουσι μετ' ὀλίγον ἐν τῷ βαναύσῳ τούτῳ ρευστῷ, τὸ ὁποῖον ἐξάγουσιν ἐκ σίτου, καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου περιπίπτουν εἰς μέθην, τὴν ὁποίαν ὀλίγοι αὐτῶν διαφεύγουν· εἶναι δὲ δίκαιον νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ μέθη των εἶναι ἐντελῶς ἀβλαβής, ἢ δὲ ἔξαψις τὴν ὁποίαν γεννᾷ ἀποδεικνύεται μὲν κατ' ἀρχὰς δι' εὐθύμων ἄσμάτων, δὲν βραδύνει δὲ νὰ μεταμορφωθῇ εἰς ἔκχυσιν τρυφερότητος. Εἶδον τινὰ τῶν ἀνθρώπων τούτων, τοῦ ὁποῖου τὸν ἐγκέφαλον ἐσκότιζον τοῦ οἰνοπνεύματος οἱ ἀτμοὶ, συνδιαλεγόμενον ἡμέραν τινὰ μετὰ τινος στήλης πεζοδρομίου καὶ λέγοντα πρὸς αὐτὴν τοὺς περιπαθεστέρους λόγους, ἀποκαλοῦντα αὐτὴν ἀγαπητὴν φίλην, ψυχὴν, ἀθῶαν περιστερὰν του!

(ἀκολουθεῖ.)

ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΘ'. ΑΙΩΝΟΣ.

Πολύς ἐγένετο λόγος καὶ πολλὰ ἐγράφησαν καὶ γράφονται ἔτι περὶ τῆς διατρήσεως τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ τῆς Ἀμερικῆς. Ὡς δὲ γινώσκουσιν οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» καὶ μεγάλαι ἀνεφύησαν ἔριδες μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Ἄλλ' οὐχ ἤττον μεθ' ὅλα τὰ παρεμβληθέντα προσκόμματα, χάρις τῇ ἐπιδεξιότητι καὶ τῇ νοημοσύνῃ τοῦ ἀναλαβόντος τὴν σπουδαίαν ταύτην ἐπιχείρησιν κυρίου Δὲ-Λεσέψ τὸ ἔργον εὐρίσκειται ἤδη ἀρχοῦντως προκεχωρημένον.

ΙΣΘΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΜΑ.

πάγου ἀπαρτιζομένου ἐξ 140 μελῶν ἐκ τῶν ἐσχατιῶν τῆς ὑψηλῆς συνελθόντων καὶ ἐκάστου αὐτῶν ἐκπροσωποῦντος τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἔθνος.

Ἐπτά ὑπῆρχον ὑπὸ συζήτησιν σχέδια. — Ἄλλ' ὅμως τὸ σχέδιον τῆς διώρυγος διὰ τοῦ Παναμᾶ ὑπερίσχυσε καὶ ἀπεφασίσθη. Κατὰ τὸ σχέδιον τούτο τὸ μήκος τῆς διώρυγος ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ λιμένος τοῦ Παναμᾶ ἐπὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ καταφθανούσης μέχρι τοῦ λιμένος τοῦ Ἀσπενβαλ ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ δὲν θὰ ὑπαίρβαίνῃ τὰ 73 χιλιάμετρα. Κατὰ τὸ ἐπιψηφισθὲν διάγραμμα, ἡ γραμμὴ τῆς διώρυγος θὰ ἀκολουθῇ, ὡς ἐγγιστα, τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν, ἣτις ἐνοῖ τοὺς δύο Ὠκεανούς. Θὰ διέρχεται διὰ τῶν περιχώρων τῶν πόλεων Gutai Dos Hermanos, Pena Blanca, Abajo, Baila Monos, Gorgona.

Περὶ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης τελευταίως ἐδημοσίευσεν ἑκτενὲς ἄρθρον, οὐκ ὀλίγον τὸ ἐνδιαφέρον ἡμῶν ὑποκινούν, ἔγκριτον Παρισινὸν φύλλον. Μεταφέρομεν δ' ἐνταῦθα τὸ ἄρθρον τούτο, παρατιθέντες ἐπὶ πλεόν καὶ τὰς εἰκόνας τοῦ κυρίου καὶ τῆς κυρίας Λεσέψ, τῶν τριῶν αὐτῶν τέκνων καὶ τοῦ μέρους ἐκείνου τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ, ὅπερ διορύσσεται ἤδη.

ΔΙΑΤΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΣΘΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΑΜΑ

Κατὰ τὸ 1879 ἔτος διεθνὲς συνέδριον συνεκροτεῖτο ἐν Παρισίοις. Μεγάλῃ καὶ σπουδαίᾳ ἐπιχείρησις συνεζητεῖτο καὶ ἀπεφασίζετο: Ἡ διάτρησις τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ ἐνώπιον Ἀρείου

Ἄρου δὲ θὰ διέλθῃ διὰ τῆς τελευταίας ταύτης, πόλεως καὶ ἀφήτη ὄπισθεν αὐτῆς τὸν τελευταῖον κρίκον τοῦ Rio Chagres θὰ φθάσῃ εἰς ὑψηλὴν κορυφὴν μεταξὺ τῶν δύο ὠκεανῶν κειμένην. Ἐνταῦθα τάφρος 85 μέτρων θὰ γίνῃ ἀνάγκη νὰ ὑπορυχθῇ, ὅπως διέρχεται ἡ γραμμὴ αὐτῆ ἐν ἐπιπέδῳ. Ἡ τάφρος αὕτη θὰ ᾗ μήκους μὲ 6 χιλιομέτρων πλάτους δὲ 20 μέχρις 25 μέτρων.

Τιαύτη ἐστὶν ἡ νέα διώρυξ, ἣς τὴν διάτρησιν μετὰ νεανικοῦ ὄντως ζήλου καὶ πυρετοῦ, ἐπιχειροῦσιν ὁ κ. Δὲ-Λεσέψ. Ἀλλὰ, ὡς διὰ τὴν διάτρησιν τοῦ Σουὲξ οὕτω καὶ διὰ τὴν τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ μεγάλῃς ὤρειλε νὰ ἀπαντήσῃ δυσχερείας ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ μεγάλου τούτου ἔργου, ἐκ μέρους τῶν κυβερνήσεων.

Πρόγματι, πιστοὶ ὄπαδοὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ

Μονρουὲ, ἐξωθούσης πᾶσαν ἀνάμειν τῆς Εὐρώπης ἐν ταῖς Ἀμερικανικαῖς ὑποθέσεσιν οἱ πολιταῖ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, οἵτινες ἐξ ἄλλου ὑπεστήριζον ἕτερον διάγραμμα διώρυγος διὰ τοῦ Νιαγάρα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐκυρύχθησαν ἐναντίον

τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης. Ὅπως δὲ κατανικήσῃ τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην τῶν ἐναντιῶν καὶ καταστείλῃ τὰς ἀναφουέσας μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἔριδας σπουδαίας καὶ ἐπιβλαβεῖς δυναμείας ἐπενεγκεῖν συνεπειάς, ὁ κ. Δὲ-Λεσέψ

ΦΕΡΔΙΝΑΝΔΟΣ ΔΕ-ΛΕΣΣΕΨ.

οὐδόλως ἐδίστασεν. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Ἀμερικὴν, διατρέξῃ ἀπάσας τὰς πολιτείας αὐτῆς, ἐπισκεφθῇ πάντας τοὺς ἀρμοδίους καταδείξῃ τοῖς πολίταις Ἀμερικανοῖς, ὅτι ἡ διάτρησις τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ οὐδαμῶς κατ' οὐδὲν θέλει ἐμβάλει ἐν κινδύνοις τὴν ἀσφάλειαν

καὶ τὰ συμφέροντα τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ὡςπερ ἡ τοῦ Σουὲξ διώρυξ οὐδόλως ἔθετο ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὰ συμφέροντα τῆς μεγάλης Ἀγγλίας ἐν Ἰνδίοις. Πλὴν τούτου προὔτιθετο ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸν ἰσθμὸν καὶ μελετήσῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ ἐπὶ τόπου τὸ ἐπιψηφισθὲν

σχέδιον τῆς διώρυγος. Ἐγκατέλιπεν ὅθεν τοὺς Παρισίους τὴν 6 Δεκεμβρίου συμπααραλαβὼν μετ' αὐτοῦ τὴν σύζυγόν του, τὰ τρία αὐτοῦ τέκνα, τοὺς δύο αὐτοῦ γραμματεῖς, πολλοὺς μηχανικούς καὶ μέγαν ἀριθμὸν συνοδίας. Κατὰ τὰς πρώτας δὲ ἡμέρας τοῦ μνητὸς ἀπεβιβάζετο εἰς τὸ Κολόν-Ἀσπινθάλ, ὅθεν παρακολουθῶν τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν, διευθύνετο εἰς Παναμᾶ.

Ἄμα τῇ εἰς Παναμᾶν ἀφίξει αὐτοῦ ὁ κ. Λεσέψ ἐπελήφθη τοῦ ἔργου. Διαιρέσας δὲ τοὺς μηχανικούς, οἵτινες ἠκολούθουν αὐτόν, εἰς πολλὰς τάξεις, ἀνέθετο αὐτοῖς τὴν καταμέτρησιν τοῦ τόπου καὶ ἰσοπέδωσιν, συμφώνως τῷ προγράμματι αὐτοῦ. Προῦκειτο, ὡς εἴρηται, ὅπως ἐξακριβωθῶσιν ὑπὸ πρακτικὴν ἔποψιν τὰ διάφορα σημεῖα τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις συγκροτηθέντος συνεδρίου, ἐπιψηφισθέντος σχεδίου τῆς διώρυγος. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας ταύτης οὐχὶ πλείω τῶν ἐξ ἐβδομάδων διαρκεσάσης ὑπῆρξε καθ' ὄλοκλήρου εὐνοϊκὴν καὶ σύμφωνον τῷ σχεδίῳ ὅθεν ἡ κατασκευὴ διώρυγος ἐν ἐπιπέδῳ καὶ ἄνευ ὑδροφρακτῶν ἦτο πλέον οὐ μόνον δυνατὴ ἀλλὰ καὶ λίαν εὐχερής· τοῦτ' ὅπερ ὑπῆρξεν ὁ θρίαμβος τοῦ σχεδίου τῆς διώρυγος τοῦ Παναμᾶ, ἐπὶ τοῦ ἑτέρου, ὅπερ ὑπεστήριζον οἱ πολῖται Ἀμερικανοί, δηλονότι τοῦ τῆς διώρυγος διὰ τοῦ Νιαγάρα, περὶ τοῦ ὁποῦ οὐδὲ λόγος πλέον ἐγίνετο. Κατὰ συνέπειαν τὴν 1 Ἰανουαρίου τοῦ 1880 ὁ κ. Δε-Λεσέψ ἐποιήσατο κατοχὴν τοῦ τόπου, ἡ δὲ θυγάτηρ του, ἡ μικρὰ Fernande, ἡλικίας ἑπτὰ περιπυρ ἑτῶν, πρώτη ἐνέπηξε τὴν δίκελλαν ἐν τῇ γῆ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν καὶ ἔθετο πῦρ εἰς τὸν πρῶτον ὑπόνομον.

Τοῦ πρώτου τούτου μέρους τοῦ ἔργου ἐπιτυχῶς διεξαχθέντος, ὁ κ. Λεσέψ ἐσκέπτετο περὶ τοῦ δευτέρου, τοῦ μᾶλλον δυσχεροῦς καὶ λεπτοῦ συνάμα· ἐθεώρησε καθήκον αὐτοῦ ὅπως διαλύσῃ τοὺς φόβους τῶν Ἀμερικανῶν, καταπέσει, αὐτοὺς ὅτι ἡ διάτρησις τοῦ Παναμᾶ οὐδόλως ἐπαπειλεῖ αὐτοὺς καὶ ὅτι πρῶτοι αὐτοὶ θὰ ἐπωφεληθῶσιν ἐκ τοῦ ἔργου τούτου. Ἀναχωρήσας ἐκ τῆς Κολόν τὴν 13 Φεβρουαρίου, ἐπεσκέφθη ἀλληλοδιαδόχως τὰς πόλεις, Νέαν Ἰόρκην, Βασιγκτῶνα, Ἅγιον Φραγκίσκον, Βοστόνην, λαμβάνων τὸν λόγον ἐν πλήρει συναγωγᾷ καὶ ὁμογῆρσι, ἀπανταχοῦ τυγ-

χάνων εὐμενοῦς καὶ ἐνθουσιώδους ὄντως ὑποδοχῆς.

Ὁ κ. Λεσέψ ἐκέρδισε τὴν δίκην ἐνώπιον τῆς δημοσίας γνώμης, δὲν θὰ βραδύνη δὲ, πολὺ πιθανόν, νὰ κερδίσῃ αὐτὴν καὶ ἐνώπιον τῆς κυβερνήσεως, ἐὰν δὲν ἐγένετο τοῦτο μέχρι τῆς σήμερον.

Ἐπανελθὼν εἰς Παρισίους ὁ κ. Λεσέψ ἐποιήσατο, ἐν τῇ Σορβὼνῃ, τὴν 18 Ἀπριλίου, διάλεξιν περὶ τοῦ ταξιδίου του. Μεγάλως δ' ἐφύλκησε τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν ἀκροατῶν ἡ τερπνὴ αὕτη διάλεξις, διακοπτομένη ἐν τῷ μέσῳ διὰ τερπνῶν ἀνεκδότων καὶ ἐνδιαφεροσῶν παρεκβάσεων, ἀναγκαζομένου τοῦ ρήτορος ὅπως κατὰ πᾶσαν στιγμὴν δεικνύει καὶ ἐξηγεῖ εἰς τοὺς ἀκροατὰς του χάριτην τινὰ, σχέδια, τοπογραφίας καὶ εἰκόνας, ἃς εἶχε μεταφέρει ἐξ Ἀμερικῆς.

Ὁ κ. Φερδινάνδος Δε-Λεσέψ ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1815 ἔτος, εἰσῆλθε δὲ εἰς τὸ διπλωματικὸν στάδιον νεώτατος ἔτι τὴν ἡλικίαν. Ἐχρημάτισε πρόξενος ἐν Βαρσελώνῃ τῆς Γαλλίας. Κατὰ τὸν καταβομβολισμὸν δὲ τῆς πόλεως ταύτης τὸ 1842 ἔτος, κατέχων θέσιν ἐπίκαιρον καὶ λεπτὴν ἔλαβε τοιαῦτα μέτρα διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ Γαλλικοῦ ἔθνους, μετὰ τῶν ταύτης ἀμεροληψίας παρεχώρησεν ὡς ἄσυλον τὰς δημοσίους οἰκοδομὰς εἰς πάντας τοὺς πρόσφυγας Ἰσπανοὺς, ὧν σπουδαίως ἐπαπειλεῖτο ἡ ὑπαρξίς, ἐποιήσατο διαβήματα τοσοῦτο τελεσφόρα πρὸς ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ πολυπληθοῦς πόλεως τῶν μεγαλειτέρων δυστυχῶν καὶ κινδύνων, ὥστε ἀπασαι αἱ κυβερνήσεις ἐπιδαφιλῶς ἐχορήγησαν αὐτῷ ἀμοιβὰς καὶ τιμὰς· ἡ ἰδία δὲ αὐτοῦ κυβερνήσις προήγαγεν αὐτόν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ γενικοῦ Προξένου. Μετὰ δὲ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848, ἀποσταλεὶς πρεσβευτὴς τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως εἰς Μαδρίτην, διεπραγματεύθη ἐκεῖ λίαν ἐπιδεξίως πολλὰ σπουδαῖα ζητήματα. Εἶτα, κατὰ τὸ 1849 ἔτος, ὅτε ἡ Ῥώμη εὐρίσκετο εἰς ἀναστάτῳσιν, εἰσβαλλόντος τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ, ἀπεστάλη ἐκεῖσε ὅπως ἐπιφέρῃ συνδιαλλακτικὸν τινα συμβιβασμὸν, μετὰ τῶν δύο στρατῶν, συμβιβασμὸν ὃν ἀπῆτει ἡ θέσις τῆς συντακτικῆς Συνόδου τῶν Γάλλων. Ἀλλὰ, ἐπιδείξας μεγάλην εὐνοιαν πρὸς τὴν μεταπολίτευσιν τῆς Ῥώ-

μης, ἀνεκλήθη ὑπὸ τοῦ νομοθετικοῦ σώματος τῆς Συνόδου· ἀπεκρίθη δὲ εἰς τὴν ἀνάκλησιν ταύτην ἐξαιτησάμενος τὴν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ, ἧτις παρεχωρήθη αὐτῷ χόρις τῶν ὑπηρεσιῶν, ἄσπερ ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη, προσήνεγκε τῇ κυβερνήσει τῆς πατρίδος αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ 1854 ἔτος, ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου προσεκάλεσεν αὐτόν ὁ νέος ἀντιβασιλεὺς Μοχαμέτ-Σαῖτ, ὅπως ἐπισκεφθῇ αὐτόν. Τότε συνέλαβε τὴν ἰδέαν περὶ διορύξεως τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ. Ἀπεκάλυψε δὲ τὴν ἰδέαν του ταύτην εἰς τὸν Ἀντιβασιλέα, ἐν τινι ταξειδίῳ ὅπερ ἐποιήσατο μετ' αὐτοῦ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας εἰς Κάϊρον, προβλέπων ἐκ πρώτης ὄψεως τὰ μεγάλα ἀποτελέσματα, ἃπερ ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ ἡ ἐπιχειρήσις αὕτη· ὁ δὲ ἀντιβασιλεὺς ἐζήτησε πάραυτα ὑπόμνημα τι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Τὸ ὠραῖον πόνημα, ὅπερ ἐδημοσιεύθη κατὰ τὸ 1856 ἔτος ὑπὸ τὸν τίτλον: Διὰ τ ρ η σ ι ς τ ο ὕ ἰ σ θ μ ο ὕ τ ο ὕ Σ ο υ ἔ ζ, Ἐ κ θ ε σ ι ς κ α ἰ ἔ π ἰ σ η μ α ἔ γ γ ρ α φ α ἐ π ἰ τ ο ὕ τ φ σ υ ν α φ θ ἔ ν τ α, παρέχει ἀπάσας τὰς λεπτομερείας τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, εἰς ἣν ὁ κ. Λεσέψ μετὰ πυρετώδους ὄντως ἐνθουσιασμοῦ ἀφιερῶθη ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Πάντες γνωρίζουσι τὰ κατόπιν ἐπισυμβάντα, ὅθεν περιττὸν νὰ ἐκθέσωμεν καὶ τὰ προσκόμματα, ἃτινα παρενετέθησαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ταύτης, ὁ κ. Λεσέψ προήγαγε τὸ ἔργον ἐπιδεξίως καὶ ἐξετέλεσεν αὐτὸ εὐδοκίμως.—Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ περιστάσει καθ' ἣν πρόκειται περὶ τῆς διατρήσεως τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ, τὰς αὐτὰς θέλει καταβάλλει προσπαθείας καὶ τὸν αὐτόν θέλει ἐπιδείξει ζῆλον ἐπὶ τῇ ἐκτελέσει τοῦ σπουδαίου τούτου ἔργου, ἣν λίαν προθύμως ἀνέλαβε.

Λ Α Λ.

ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ.

Μετὰφρασις Ν. Κ. ΜΑΚΑΡΟΥ.

(Ἴδε τεῦχος ΚΔ')

Ε'.

Τὰς παρικτροπὰς ταύτας καὶ τὰς μεταβολὰς, τὰς κατὰ τὸ σχῆμα παρατηρουμένας καὶ οὐδε-

μίαν ἀξίαν φερούσας ἀπέναντι τῶν ἐπιστημονικῶν δογμάτων ἠναγκάσθησαν μὲν νὰ παραδεχθῶσι, πλὴν δυσκολίας μᾶλλον παρουσιάξουσι διακρίνοντες δι' ὀνομάτων διαφόρων πράγματα ἀνάλογα, ἢ ταῦτά.

Αἱ φυσικαὶ αὗται παρεκτροπαί, αἱ ποικιλίαι, αἱ ἀνωμαλίαι καὶ αἱ τερατογονίαι ἀποδίδονται τοῖς ὀργανικοῖς οὖσιν, ἅτινα διαφέρουσιν ἀποτόμως, οὕτως εἰπεῖν, τῶν γενητόρων αὐτῶν. Ἄν δὲ, ὅπως συγνάκις συμβαίη, αἱ διαφοραὶ αὗται μεταδίδονται ἀκολούθως διὰ τῆς γενέσεως, ἡ ἀπλὴ ποικιλία ἀποβαίνει ποικιλία μόνιμος, ἥτοι φυλῆ. Ὅθεν ἡ μόνη πραγματικὴ διαφορὰ μετὰ τῶν φυλῶν καὶ τῶν ἀρχαίων παρηγγμένων εἰδῶν ἐστὶν αὕτη ὅτι: τῶν φυλῶν τὴν γενεαλογίαν γνωρίζομεν, ἐνῶ τὴν τῶν εἰδῶν ἀγνωσοῦμεν.

Φυσικῶς αἱ παρεκτροπαὶ αὗται ἐν τῷ σχήματι παρατηροῦνται πρὸ πάντων παρὰ τοῖς ἐξημερωμένοις ζωικοῖς, ἢ φυτικοῖς εἶδεσι, μεταβαλλομένοις, εἴτε ἐκ τῆς καλλιέργειας, εἴτε ἐκ τοῦ εἶδους τῆς τροφῆς, εἴτε ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ κλίματος, ὅπερ τεχνητῶς παρέχει αὐτοῖς ὁ ἄνθρωπος, εἴτε ἐκ τῆς προστασίας, ἧτις δίδεται αὐτοῖς κατὰ τοῦ τῆς ὑπάρξεως συναγωνισμοῦ, ἥτοι κατὰ τῶν φυσικῶν ἐχθρῶν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ὀριστικῶς ἐπὶ τῶν ἄλλων ὀργανικῶν ὄντων ἐπενεργεῖ διὰ τῶν φυσικῶν μέσων, ἥτοι τῆς θερμοκρασίας, τῶν εἰδικῶν τροφῶν, τῆς ἐκλογῆς (*) κτλ. δικαιοῦται ἐντελῶς νὰ ἐξαγάγῃ

(*) Σημ. Μεταφρ. Ἡ ἐκλογή (selectio) κατὰ Δάρβιν δύο εἰδῶν ἐστὶν ἡ κατ' ἄνθρωπον ἐκλογή (selectio hominis) καὶ ἡ φυσικὴ ἐκλογή (selectio naturalis). Κατ' ἄνθρωπον ἐκλογή ὀνομάζεται, ὅταν ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς κατ' ἐκλογὴν συνενώσεως ζῶων ἀνομοίων φυλῶν παράγει τὴν τρίτην ὅλως νέαν φυλὴν, σπουδαίως διαφέρουσαν τῶν παραγούσων αὐτῆν φυλῶν. Φυσικὴ δὲ, ὅταν τὰ ζῶα ἐν τῇ πάλῃ τῆς αὐτοσυντηρησίας αὐτῶν εἴτε κατὰ τῶν ὁμοίων αὐτοῖς, πρὸς πορισμὸν τῆς ἑαυτῶν τροφῆς, εἴτε κατὰ τῆς τοῦ κλίματος ἐπιρροίας ἐπιζῶσι τῶν ὑπ' αὐτῶν καταβαλλομένων, ἀσθενεστέρων ὄντων καὶ διατηρῶνται διαιωνιζόμενα καὶ οὕτως εἰπεῖν, ἐκλέγονται ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως κατὰ τὴν πάλῃ τῆς ἑαυτῶν ὑπάρξεως.

συμπεράσματα, ἅτινα οὕτως ἐπιτυχάνει, ἥτοι νὰ συμπεράνη τοὺς εἰς ἅπαντα τὰ ζῶντα ὄντα ἐφαρμοσίμους γενικούς νόμους.

Αἱ συχνότεραι μεταβολαὶ παρατηροῦνται φυσικῶς παρὰ τοῖς ἀτελεστέροις καὶ τοῖς ἥτον εἰδοποιημένοις οὖσιν ἢ ὅπερ ταῦτο εἰπεῖν, αἱ μεταβολαὶ εἰσι κοινότεραι παρὰ τῷ φυτικῷ, ἢ παρὰ τῷ ζωικῷ βασιλείῳ.

Πολλὰ τῶν ἐξημερωμένων φυτῶν δὲν ἀνευρίσκονται πλέον ἐν τῇ ἀγρίᾳ αὐτῶν καταστάσει. Ὁ σῖτος (froment) παρ. χαρ. ὅστις μάλιστα φαίνεται ἀνίκανος ν' ἀναβλαστάνη ἀορίστως ὅταν εἰς ἐαυτὸν ἀφεθῆ καὶ ὅστις πρὸ πολλῶν χιλιάδων ἐτῶν ἐγένετο δοῦλος τοῦ ἀνθρώπου, ἀνευρίσκειται μὲν εἰς τὰ λιμναῖα μέρη τῆς Ἑλβετίας, αἱ στάχυς ὅμως αὐτοῦ εἰσὶ μικροὶ καὶ οἱ σπόροι ἠκιστα ἀνεπτυγμένοι. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐξαρκεῖ καθ' ἑαυτὸ, διότι ὁ νόμος τῆς ἀμεταβλητότητος, ἢ τοῦ ἀναλλοιώτου τῶν τύπων μηδενίζεται ἀπέναντι ἐνὸς καὶ μόνοῦ γεγονότος, σαφῶς ἀποδεικνύοντος τὴν μεταβλητότητα, ἢ τὸ ἀλλοιωτὸν αὐτῶν. Ἀθεδαιότης τις ἰκανῶς πυκνὴ κατακαλύπτει τὴν καταγωγὴν τῆς σικάλεως, τῆς κριθῆς, τῆς βρώμης, ἥτις κάλλιστα δύναται νὰ ᾗ πρόγονος, ἢ ἀπόγονος τοῦ σίτου.

Πολλὰ ὅμως εἶδη ὑπάρχουσι τῶν ὁποίων ἡ καταγωγὴ ἐστὶ γνωστὴ καὶ αἱ μεταβολαὶ αὐτῶν λίαν καταπληκτικαί. Λάθωμεν ὡς παράδειγμα κράμβην τὴν ἀγρίαν, ἥτις, ἔχουσα φύλλα γλαυκὰ, στενὰ καὶ τραχέα, ἐστὶν ὁ κορμὸς τῶν τοσούτῳ διαφόρων τῆς ἐξημερωμένης κράμβης φυτῶν κ. χωρίον τὸ ἄγριον παρήγαγεν ἀπάσας τὰς ἐξημερωμένας τοῦ κ. χωρίου φυλάς· ὁ ἀραβόσιτος παρήγαγε φυλάς, ὧν καὶ αὐτὸς ὁ σπόρος διαφέρει.

Λευάνθημον τὸ βασιλικόν(;) (larein-marguerite), μᾶκρόσχημον καὶ ὄμαλοανθὲς ὃν κατὰ τὴν ἐκ τῆς Κίνας μεταφορὰν αὐτοῦ, παρήγαγεν ἀκολούθως πολυαριθμούς φυλάς, διαφρούσας κατὰ τὴν στάτιν, τὸ ὕψος, τὸ σχῆμα, κτλ. (Καρριέρ Γενικαὶ παρατηρήσεις περὶ εἶδους).

Παράδοξοι τροποποιήσεις παρήχθησαν ἐν τῷ κερπῷ τῆς παρ' ἡμῖν ραφάνου. Ὁ λοβὸς ἡμειξηλείφθη, ὁ στύλος ἐχονδρώθη καὶ ἐν ἑαυτῷ ἐμπε-

ριέχει τοὺς σπόρους· ἐν τῷ στύλῳ κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Γκοντρὸν συμβαίνει ἀληθῆς ἐξωμήτριος ἐγκυμοσύνη. (Περὶ τοῦ εἶδους καὶ τῶν φυτῶν κτλ.) Οὐδόλως δ' εἰσὶν οἱ εἰδικοί χαρακτήρες, παρὰ τοῖς φυτοῖς πάντοτε οὐσιώδεις πρὸ πάντων παρὰ τοῖς φυσικωτάτοις γένεσιν· ὡς παρ. χαρ. τὸ γένος τοῦ ἰδύου, ὅπερ διηρέθη εἰς πενήκοντα τέσσαρα εἶδη, τὰ γένη τῆς βάττυ κτλ. Ὁ Ζορντάν ἐκ τοῦ ἴου τοῦ τρυχρόου παρήγαγεν εἴκοσι τέσσαρα νέα εἶδη.

Τινὰ εἶδη ποικίλλουσι καταπληκτικῶς καὶ ταχέως, ἅμα τοῦ ἀνθρώπου ἀναλαμβάνοντος τὴν καλλιέργειαν αὐτῶν. Ἀναφέρωμεν ὡς παράδειγμα τῶν λεγομένων τὸ *belphinium consolidata*, τὸ *papaver rhoeas* κτλ.

Καθ' ἑκατοστίας ὑπολογίζουσι σήμερον τὰς ποικιλίας τοῦ *cépages*, ἐνῶ ὁ Κολουμέλ ἐγένωσκε μόνον πενήκοντα ὀκτώ. (Σεβρέλ, Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Ζωολογίᾳ καὶ βοτανικῇ καλουμένων συμπλεγμάτων: ποικιλίαι φυλά, εἶδη.)

Ὁ Λαμάρκ ἀναφέρει τὰς σπουδαίας τροποποιήσεις τῶν φύλλων βατραχίου τοῦ ἐνυδροβίου μεταβαλλομένων εἰς πριονοτόχ, εἰς τριχοειδῆ ἢ νεφροειδῆ, ἢ μᾶλλον πεταλοειδῆ, εἰς ἀπλῶς ἔλλοθα καθόσον ὁ καυλὸς αὐτοῦ βυθίζεται ἢ οὐ ἐν τῷ ὕδατι.

Αἱ ἀλατοῦχοι γαῖαι ἔχουσιν ὄλως μεταβεβλημένην καὶ εἰδικὴν φυτείαν. Καὶ τινες μὲν τῶν τύπων εἰσὶ μωνιμότεροι ἄλλων· δυνάμεθα δὲ νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ μονιμότης ἐστὶν ἀνάλογος τῆς κληρονομικῆς δυνάμεως, ἀναλόγου καὶ ταύτης καθ' ἑαυτὴν πρὸς τὴν ἀρχαιότητα τῶν τύπων. Ἄλλ' ὅταν ἅπαξ εἶδός τι ὑποστῇ μεταβολὴν τινὰ ἐξακολουθεῖ πλέον νὰ ποικίλλεται συνεχῶς, ἐκάστου αὐτοῦ σπόρου δίδοντος ἰδίαν ποικιλίαν. Οὕτως ἀπὸ χρόνου εἰς χρόνον παράγονται ποικιλίαι, φυλαί, καὶ εἶδη νέα. Ἀναφέρωμεν ὡς παράδειγμα ἐνταῦθα κασταναὴν τὴν ἐρυθρὰν, τῆς ὁποίας ἡ καταγωγὴ οὕσα νέα, οὐδέποτε εὐρέθη ἐν καταστάσει ἀγρίᾳ· πρὸς τούτοις εἶδός τι καρύας, διαμέσου μεταξὺ τοῦ *juglans nigra* καὶ τοῦ *juglans regia*, αὐτομάτως ἀναφανείσης περὶ τὸ 1820 ἐν τοῖς δενδροφυτείαις τοῦ Τριανόν. Ὁ νέος οὗτος τύπος

διετηρήθη μεθ' ὄλων τῶν χαρακτήρων αὐτοῦ.

Οἱ παραδεχόμενοι τὸ ἀναλλοιώτον τῶν τύπων, ἠναγκασμένοι ὄντες ν' ἀναγνωρίσωσι τὸ ἀλλοιωτὸν αὐτῶν ἐπὶ μεγάλου ἀριθμοῦ εἰδῶν, ὀπισθοχωροῦσιν καὶ καταβάλλονται ἀπέναντι τῶν χαρακτήρων τῆς γονιμότητος ἢ τῆς ἀγονιμότητος· καθότι τὸ ἀδύνατον τῆς ἐκ τῆς ἑτεροσυζεύξεως γονιμοποιήσεως χαρακτηρίζει τὰ γένη, ἐνῶ ἡ γονιμοποίησις μεταξὺ τῶν εἰδῶν ἐστὶ μὲν δυνατὴ, ἀλλὰ παρέχει νοθογενεῖς μετὰ γονιμότητος περιωρισμένης ἢ μεμηδενισμένης. Ἡ μεταξὺ διαφόρων τύπων συνεχῆς γονιμοποίησις, παρέχει φυλάς ἢ πικιλίας, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὰ παραγόμενα τείνουσι νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τοὺς πρωτογόνους, αὐτῶν τύπους.

Ἄναμφιβόλως ἡ τῆς ἐπιστήμης εἰσέτι κατάστασις δὲν ἐπιτρέπει τὴν σύνταξιν κώδικος ἀκριβοῦς. Καθόσον τύποι λίαν συγγενεῖς καὶ ὅμοιοι κατὰ τὸ σχῆμα δὲν δύνανται νὰ ἑτεροσυζευθῶσιν (ὡς ἡ πεπονέα καὶ ἡ σικυὰ εἶδη τοῦ γένους κολοκυνθοειδοῦς(;) [ribes]). Ἐνίοτε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς νοθογενείας ποικίλλει καθόσον ἡ γονιμοποιός γυρὶς μεταφέρεται εἰς τὸ ἕτερον τῶν ἑτεροσυζυγμένων φυτῶν. Ὁ Κέλρετερ ἐπέτυχεν ἀγόνους νοθογενείας γονιμοποιῶν τὴν *aquilegia vulgaris* διὰ τῆς γύρεως τῆς *aquilegia canadensis* ἀντιστρέφας ὅμως τὸν τρόπον τῆς γονιμοποιίας ἐπέτυχε γονίμους νοθογενείας, τῶν ὁποίων αἱ ὠθηκαὶ ἔφερον 50 σπόρους. *mirabilis jalapa* δύναται νὰ γονιμοποιῆται διὰ τῆς *mirabilis longiflora* ἀλλ' ὁ Κέλρετερ μάτην προσεπάθησεν ἐπὶ ὀκτώ ὀλόκληρα ἔτη νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ἀντίστροφον ἀποτέλεσμα. Κατὰ τὸν Β. Ἐρβερτ, ὅστις εἰργάζετο ἐν θερμοῖς θερμοκηπείοις ἡ νοθογενῆς γονιμοποίησις ἐστὶ συχνάκις ἐντελής· ἐνίοτε μάλιστα ἡ νοθογένεια αὐξάνει ἐπαισητῶς τὴν γονιμότητα.

Ὁ Ντενίς καὶ ὁ Νῶντὲν ἐπέτυχον γόνιμα ἀποτελέσματα διαβρέχοντες τὸ *chamoerops humilis* διὰ τῆς γύρεως τοῦ φοίνικος. Οἱ οὕτω παραχθέντες καρποὶ ἦσαν διάμεσοι τῶν καρπῶν τῶν παραγόντων αὐτοῦ γονέων ὅπως καὶ τὰ ἐκ τούτων παραχθέντα φυτὰ.

Ὁθεν τὸ *chamoerops humilis* καὶ ὁ Φοῖνιξ ἀνήκουσιν οὐ μόνον εἰς γένη διάφορα ἀλλὰ καὶ εἰς διαφοροὺς διαιρέσεις τῆς αὐτῆς οἰκογενείας.

(Δαρβίν, Ποικιλία τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν. Λεκὼν Περὶ τῆς φυσικῆς καὶ τῆς τεχνικῆς γονιμοποιήσεως τῶν φυτῶν κτλ.). ἀνωφελές νομίζομεν ν' ἀναμνησθῶμεν, ὅτι καθ' ἑκατοστίας ὑπολογίζονται αἱ φυσικαὶ νοθογενεῖαι.

ΣΤ'.

Σχεδὸν ἀτολεξεῖ καὶ περὶ τῶν ζώων νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅ,τι καὶ περὶ τῶν φυτῶν εἶπομεν.

Ἡ αὐτὴ ἀσάφεια ἐπικρατεῖ ὡς πρὸς τὴν καταγωγὴν πολλῶν ἐξημερωμένων εἰδῶν ὡς παρ. χαρ. τοῦ ἵππου καὶ τοῦ κυνός. Καὶ μόνη ἡ ἔρευνα τῶν κυνείων φυλῶν ἀρκεῖ νὰ δείξῃ πόσον ἥκιστα ὁμοιοαληθές ἐστὶ τὸ σύστημα τοῦ ἀναλλοιώτου τῶν ὀργανικῶν ὄντων. Ὁ μέγας βραχύβαιξ κύων δύναται νὰ ἔχῃ τριῶν καὶ ἡμίσεος ποδῶν μῆκος ἀπὸ τοῦ ρύγγους μέχρι τῆς ρίζης τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ· ἐνῶ ὁ οὐλόβριξ καὶ σιμός κύων (*Dichon*) ἔχει μόνον 9—10 δακτύλων. Μεταξὺ δὲ τῶν δύο τούτων εἰδῶν παρεβάλλονται ἅπαντα τὰ διάμεσα εἶδη· ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς τύπους, οὗτοι εἰσὶν ἐπίσης διάφοροι καὶ πολυαριθμοὶ (ὡς τὸ λαγωνικόν, ὁ μολοσσός, τὸ *basset* [λαγωνικόν, ἔχον κοντοὺς καὶ βλαισοὺς τοὺς πόδας] κτλ.). Καὶ μεταξὺ μὲν τῶν εἰδῶν, τῶν ἐχόντων μέγα ἀνάστημα καὶ μικρὸν ἀνάστημα ἡ γονιμότης ἀποβαίνει σχεδὸν ἀδύνατος· ἐνῶ μεταξὺ τῶν μεσαίων τύπων ἡ ἑτεροσυζεύξις εὐκόλως κατορθοῦται. Ἄπασαι ὅμως αὐταὶ ἡ εἶδη κατάγονται ἐξ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀγρίου τύπου; ἀλλὰ τότε ὅποια καταπληκτικὴ μεταβολὴ τῶν τύπων! ἢ κατάγονται ἐκ πολλῶν διαφόρων φυλῶν; ἀλλὰ τότε δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ γνώμη, ὅτι ἡ ἐπ' ἀόριστον γόνιμος ἑτεροσυζεύξις μεταξὺ διαφόρων εἰδῶν ἐστὶν ἀδύνατος;

Ὁ ἐξημερωμένος χοῖρος κατάγεται καθ' ὁμοιοαληθειαν ἐκ τοῦ ἀγριοχοίρου· ἀλλ' ὅταν συνέρχεται μετ' αὐτοῦ ἀποκτᾷ ἐκ νέου τοὺς χαρακτήρας αὐτοῦ καὶ ἐπανερχεται εἰς τὴν ἀγρίαν αὐτοῦ κατάστασιν, (ὡς οἱ ἐξαγριωθέντες χοῖροι τοῦ Ἁγίου Δομινίγκου, τῆς Κούβας καὶ τῆς Ἰαμαϊκάς).

Ὁ βοῦς, μετενεχθεὶς εἰς τὴν Νότιον Ἀμερι-

κῆν τῷ 1552, μετεμορφώθη ἤδη εἰς διαφόρους νέας φυλάς (ὡς τὰς καλουμένας pelones, calonges, chivos κτλ.). Ἡ παραδοξοτέρα τῶν φυλῶν τούτων ἐστὶν ἡ τῶν βοῶν νάτας, τῆς ὁποίας ἀπας ὁ σκελετὸς τῆς κεφαλῆς διαφέρει τῶν γνωστῶν φυλῶν. Οὐδὲ ἐν τῶν κρανιακῶν ὀστέων ὁμοιάζει πρὸς τὰ τοῦ κοινοῦ βοός. Τὰ τῆς ρινὸς ὀστᾶ περιέπεσαν εἰς ἀτροφίαν· ἐνῶ ὁ κάτω σιαγῶν ὑπερβολικῶς μηχανθῆεις, προεξέχει τοῦ ἄνω. Ἡ παράδοξος αὕτη διαμόρφωσις μὴ ἐπιτρέκουσα τῷ βοῖ νάτα νὰ βόσκη τοὺς τρυφεροὺς κλαδίσκους τῶν δένδρων, ὅταν ὁ ἥλιος κατεξήρανε τὰς βρασκὰς τῶν rampas (μεγάλων ποδιῶν πεδιάδων τοῦ Νέου Κόσμου) ἐξάπαντος θὰ προϋξένοι τὴν τελειοτικὴν αὐτοῦ καταστροφὴν, ἂν ὁ ἀνθρώπος δὲν προσήρχετο πρὸς βοήθειαν αὐτοῦ.

(ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙ ΡΟΔΟΥ.

(Πραγματεία ἐρανισθεῖσα ἐκ διαφόρων πηγῶν).

Τὸ ρόδον ὅταν εἶναι ἄγριον, ἔχει μόνον πέντε φύλλα· ἀκολουθῶς ὅμως καλλιιεργούμενον ἀποκτᾶ πλείοτερα, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ ἡ ἀληθὴς ὠραιότης αὐτοῦ.

Γινώσκονται μέχρι τοῦδε πλείοτερα τῶν διακοσίων εἰδῶν τῶν ρόδων, καὶ ὅλα ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον ἀπὸ τῆς Καμπούτσικας καὶ Ἰαπωνίας μέχρι τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Εὐρώπης. Εὕρισκονται δὲ τινα καὶ εἰς τὴν βόρειον Ἀμερικὴν. Οὐδὲν ἐκ τούτων περιλαμβάνεται εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη μέχρι τοῦ Ἰσημερινοῦ. Καὶ ὀλίγιστα ὑπερβαίνουσι τὰ ὅρια ταῦτα. Ἀπαντα τὰ εἰς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Εὐρώπης μέρη εἶναι ἄγρια.

Εἰς ἅλας τὰς ἐποχὰς καὶ ὑπὸ πάντων τῶν λαῶν, τὸ ρόδον ἐθεωρήθη ὁ βασιλεὺς τῶν ἀνθέων. Τὸ ἄνθος τοῦτο εἶναι τοσοῦτον ὠραῖον, ἡ εὐωδία αὐτοῦ τόσῃ ἡδέια, ὥστε κατέστη σύμβολον διαφόρων καὶ πολλὰκις ἀντιθέτων αἰσθημάτων. Δι' αὐτοῦ ἡ εὐσέβεια περικοσμεῖ τοὺς ναοὺς, ἐξ αὐτοῦ ὁ ἔρωσ καὶ ἡ φαιδρότης πλέκει στεφάνους,

ἢ θλίψις δακρυρροῦσα ἀποφυλλίζει αὐτὸ ἐκ τοῦ τάφου· ἢ αἰδῶς καὶ ἡ σεμνότης τὸ δέχονται ἀσμένως ὡς ἔπαθλον τερπνόν καὶ εὐάρεστον. Ἄνθος θαλερὸν καὶ ἐπιφανὲς ἐξ οὗ ἡ νεότης καὶ μὴν αὐτῇ ἐπιτρέπεται νὰ περιστολίξη ἐλευθέρως ἑαυτήν.

Οἱ Ἕλληνας ἀφιέρωσαν αὐτὸ εἰς τὴν Ἀφροδίτην ὡς σύμβολον μαλθακότητος καὶ ἡδυσπλαθείας. Κατὰ τὴν μυθολογίαν τοῦτο ἦτο λευκὸν πρῶτον· ἐχρωματίσθη δὲ ὑπὸ τοῦ αἵματος τοῦ Ἀδωνίδος ἢ ὑπὸ τοῦ Ἔρωτος, ὅστις ἐν τινι ἑορτῇ τοῦ Ὀλύμπου, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγαλλιέσεως, τῶν χορῶν καὶ τῶν ἁσμάτων, ἀνέτρεψε διὰ τῆς πτέρυγος τοῦ κύλικα πλήρη εὐώδους καὶ ροδόχρου νέκταρος, ὅπερ ἐκχυθὲν ἐπὶ ρόδων λευκῶν μετέδωκεν αὐτοῖς τὴν τε χροῖαν καὶ τὴν ἡδέϊαν ὀσμὴν, ἅπερ μέχρι σήμερον διατηροῦσι· ἢ προσέτι ἐκ τοῦ αἵματος τῶν δακτύλων τῆς Ἀφροδίτης, ἦν ἄκανθὰ τις κλάδου λευκῶν ρόδων ἐτραυματίσεν.

Ὁ δὲ περὶ τὸν 17ον αἰῶνα ἀκμάσας Λατίνος ποιητὴς Βαμὴ μυθολογεῖ τὸ ρόδον ὡς ἐξῆς:

« Ἡ Ῥοδάνθη βασίλισσα τῆς Κορίνθου, ὅπως διαφύγη τὴν καταδίωξιν τῶν ἐραστῶν αὐτῆς κρύπτεται ἐν τινι ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Οἱ ἐρασταὶ περικυκλοῦσι τὸν ναόν. Ἡ Ῥοδάνθη ἀναγκάζεται νὰ παρουσιασθῇ, καὶ ἐπικαλεῖται εἰς βοήθειαν τὸν λαόν. Συνελθὼν δ' οὗτος εἰς πρόσκλησιν αὐτῆς, καὶ ἰδὼν αὐτὴν τοσοῦτο ὠραῖαν, καταβάλλει ἀμέσως τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος καὶ ἀνακηρύττει αὐτὴν θεάν τοῦ ναοῦ. Ἄλλ' ὁ Ἀπόλλων ὀργισθεὶς ἐπὶ τούτῳ, μεταμορφώνει τὴν Ῥοδάνθη εἰς ρόδον. »

Ἄλλοι δὲ πάλιν περιποιοῦντες τιμὴν τῷ Βάκχῳ εἰς αὐτὸν δίδουσι τὴν παραγωγὴν του. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ Κέσνερ:

« Ἐπεθύμει ποτὲ νὰ συλλάβῃ (ὁ Βάκχος) νέαν τινα νύμφην· ἡ ὠραία φυγὰς ἐπέτα μεθ' ἑλαφροῦ ποδὸς ἐπὶ τῶν ἀνθέων, παρατηροῦσα δὲ ὀπισθεν αὐτῆς ἐμειδία κακεντρεχῶς, βλέπουσα τὸν Βάκχον κλονούμενον, καὶ καταδιώκοντα αὐτὴν σφαλερῶς ποδί. Ἄλλ' οὐδέποτε ἤθελε καταλάβει τὴν ὠραῖαν ταύτην νύμφην, ἂν τὰ φορέματα αὐτῆς δὲν ἐνεπλέκοντο εἰς ἀκανθώδη πινὰ βέτον. Ἐβίβη τότε διὰ τῆς βράβδου του τὴν βάτον διατάξας νὰ καταληφθῇ ὑπ' ἀνθέων, τὰ ὁποῖα

νὰ μιμηθῶσι τὸ ἀξίεραστον ἐρύθημα τῆς νύμφης καὶ νὰ ἔχωσι τὴν χροῖαν τῆς αἰδοῦς τῆς ἐπικαθημένης ἐπὶ τῶν παρειῶν αὐτῆς. »

Τὸ ρόδον ἐν γένει εἶναι τὸ σύμβολον τῆς ὠραιότητος, τῆς χάριτος, τῆς ἀνθηρότητας, καὶ τῆς τρυφερότητας. Τὸ λευκὸν ρόδον εἶναι τὸ ἔμβλημα τῆς παρθενίας καὶ τῆς ἀθωότητος. Τὸ ἐρυθρὸν τὸ τῆς ἀγάπης. Τὸ ρόδον τῶν τεσσάρων ὠρῶν τοῦ ἔτους τὸ τῆς ὠραιότητος πάντοτε ἀκμαζούσης. Τὸ εὐώδες τῆς ἐξάψεως καὶ τῆς ἡδυσπλαθείας. Τὸ δὲ ἐκατόφυλλον, τὸ σύμβολον τῶν χαρίτων.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐκαλλιέργουν τὸ ρόδον μετ' ἐπιμελείας, συνῆγον τὰ μῦρα αὐτοῦ, ἐσχμηάτιζον στεφάνους, ἐκόσμουσαν τὰς ἀμάξας τῶν θριάμβων, τοὺς γαμηλίους παστοὺς, τὰς κάλπας καὶ τοὺς τάφους.

Περιεστρέφοντο δὲ ἐκ ρόδων τὰ ἀγάλματα τῶν Χαρίτων, ἐξ οἰκείας αὐτῶν καὶ οὐχὶ ἀλλοτρίας καλλονῆς διαλαμπουσῶν.

Ἡ δὲ περὶ τοῦ ρόδου Ε'. ῥόδῃ τοῦ Ἀνακρέοντος ἀρχεταὶ οὕτω:

« Τὸ ρόδον τὸ τῶν Ἑρώτων
μίζωμεν Διονύσῳ
τὸ ρόδον τὸ καλλίφυλλον
κροτάφοισιν ἀρμόσαντες
πίνωμεν ἀθρᾶ γελῶντες.
Τὸ ρόδον φέριστον ἄνθος
ρόδον ἕαρρος μέλημα·
ρόδα καὶ θεοῖσι τερπνὰ
ρόδας τοῖς ὁ παῖς Κυθήρης
στέφεται καλοὺς Ἰούλους
Χαρίτεσι συγχορεύων. κτλ. »

Ἡ νῆσος Ῥόδος οὐσα τὸ πάλαι, νωσώδης, ἐλώδης καὶ πλήρης ὄσμων, ἐλέγετο Ὀριούσα, μετὰ ταῦτα Μακαρία, καὶ τέλος ἐκ τῆς μεγάλης ποσότητος τῶν ἐκεῖσε ἀναφυομένων ρόδων, προσέλαβε τὴν ἐνεστῶσαν ἐπωνυμίαν αὐτῆς.

Ὁ Μάρκος Ἀντωνίου ἀποθηνήσκων διέταξε τὴν Κλεοπάτραν, νὰ ἐπιχύσῃ μῦρα ἐπὶ τοῦ τάφου του καὶ νὰ καλύψῃ αὐτὸν μετὰ ρόδα.

Ἡ τελετὴ τῆς Κυριακῆς τῶν Ρόδων « Dominiaca in Rosa » γίνεται καθ' ἕκαστον ἔτος ἐν Ῥώμῃ. Ὁ Μακαριώτατος πατὴρ, εὐλογῶν ρόδον τι χρυσοῦν, ἐπιστέλλει αὐτὸ δῶρον πρὸς ἀνακτας καὶ ἀνάστας.

Ἡ δὲ περίφημος Λεσβία ποιήτρια, Σαπφώ, πρὸς πλουσίαν μὲν, ἀλλ' ἀμαθῆ καὶ ἄμουσον γυναῖκα ἀποτεινομένη τοὺς ἐξῆς λέγει περὶ αὐτῆς στίχους:

« Κατθανοῖσα δὲ κείσεται
οὐδέ τι μνημόσυνα σέθεν
ἔσσεται οὐδέποκ ὕστερον
οὐ γὰρ πεδέχεις ρόδων
τῶν ἐκ Πιερίας. κτλ. » ἦτοι:

« ἀποθανοῦσα δὲν θὰ ἀφήσῃς ὄνομα ἀθάνατον,
διότι αἱ Μοῦσαι δὲν σὲ ἐστόλισαν μετὰ ρόδα των »
Τὰ ρόδα ἀποτελοῦσι τὴν λύσιν τοῦ γλαφυροῦ ἐκείνου διηγήματος τοῦ Λουκιανοῦ « Λούκιος ἡ Ὀνος » ἐπιγραφομένου.

Τὸ ἐπόμενον περὶ ἐνὸς φύλλου ρόδου Τουρκικῶν ἀνεκδοτὸν δὲν ἀμοιρεῖ χάριτος.

« Ὁ Ἀποδούλ-Καδρῆς, προσήγγιζεν εἰς Βαβυλῶνα ἐνθα ἔμελλε νὰ ἐγκατασταθῇ. Οἱ ἄρχοντες τῆς πόλεως μὴ θέλοντες μὲν ἀφ' ἐνὸς νὰ τὸν δεχθῶσιν, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου τὰ τῆς φιλοξενίας σεβόμενοι, δὲν ἐτόλμων νὰ τῷ εἴπωσι τοῦτο προφορικῶς. Διὰ νὰ τὸν κάμωσιν ὄθεν νὰ ἐννοήσῃ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀποστροφὴν των, ἤλθον εἰς προὔπαντησίν του, κρατοῦντες ἀνά χεῖρας ἀγγεῖον πλήρες ὕδατος· ὑποδεικνύοντες ὅτι, ὡς τοῦ ἀγγείου ὄντος πλήρους μέχρι τοῦ χείλους, ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιτεθῇ τι πλεόν ἐπ' αὐτοῦ, οὕτω καὶ ἡ πόλις αὐτῶν, γέμουσα ἀνδρῶν σοφῶν καὶ ποιητῶν, δὲν ἠδύνατο νὰ προσλάβῃ καὶ ἄλλους, καὶ ὅτι δὲν ὑπῆρχε τόπος δι' αὐτὸν. Ὁ Ἀποδούλ-Καδρῆς, ἐνοήσας τὸ τέχνασμα, καὶ χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν, κύψας καὶ λαθῶν φύλλον ρόδου κείμενον χαμαὶ, ἔθηκεν αὐτὸ ἥρεμα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, ἀποδεικνύων αὐτοῖς ὅτι χωρὶς νὰ ὑπερχερίλισθῃ τὸ ὕδωρ, εὔρε καὶ τὸ φύλλον θέσιν ἐν τῷ ἀγγεῖῳ. Ἡ εὐφυῆς αὕτη πράξις τοσοῦτο ἤρесе τοῖς Βαβυλωνίους, ὥστε θεώρησαν τὸν Ἀποδούλ Καδρῆν ὡς θαυμασιόν ἄνδρα καὶ συνώδευσαν αὐτὸν ἐν θριάμβῳ εἰς τὴν πόλιν των. »
Τὸ ρόδον ἐπίσης θεωρεῖται ὡς εἰκὼν τῶν ἐφημέρων ἡδονῶν τοῦ βίου διότι ταχέως παρακμάζει.
Ἀπαντες γινώσκουσι τοὺς ὠραίους τούτους στίχους τοὺς ὁποίους ὁ Μαλέριμ ἐποίησεν εἰς

τὸν θάνατον θυγατρὸς φίλου του τινός Ἰδοὺ δὲ
καί τις τῶν καθ' ἡμᾶς ποιητῶν τί γράφει περὶ
ρόδου:

«— Ῥόδον, ρόδον μου ὠραῖον

ποῦ μαγεύεις τὴν καρδίαν
καὶ ὄσμήν ὡς ἀμβροσίαν
Εἰς τὰς αὔρας διασκορπᾶς.
— Εἰς τοὺς κόλπους τῆς μητρὸς σου,
Εἰς τὰ φύλλα τυλιγμένον,

ΤΑ ΤΕΚΝΑ ΤΟΥ Κ. ΛΕΣΣΕΨ.

Μὲ ἀγκάθια ὀπλισμένον
πάντα ν' ἄσαι πάντα ν' ἀφελᾶς
— Ῥόδον, ρόδον μου ὠραῖον,
Ποῦ σὲ χαίρεται ἡ φύσις
Μολυσμένας μὴν ἀφήσης

χειρὰς νὰ σὲ ψηλαφοῦν.
— Μακρὰν διώχνω τοὺς ἀχρεῖους
ποῦ ζητοῦν νὰ σὲ μυρίσουν.
Ἄχ! ὀπόταν σ' ἀτενίσουν
τὴν ζωὴν σου ἀπειλοῦν.

— Ῥόδον, ρόδον μάθε ὅτι
Δὶς ἂν μυρισθοῦν τὰ ἄνθη,
ἢ ἀγνότης των ἐχάθη
πλέον δὲν μοσχοβολοῦν.
— Τοῖς μαραίνονται τὰ φύλλα,
κλίνουν ὄλα τὸν αὐχένα,
Δὲν εὐαρεστοῦν κανένα,
κι' ὄλοι πλέον τὰ πετοῦν. »

Ἄλλος δὲ τις (ἐκ τῶν νεωτέρων) θέλων νὰ ἐ-
ξυμνήσῃ τὰς ἀρετὰς τῆς φίλης του ἐγκωμιάζει

αὐτὴν οὕτω:
«Τῶν ρόδων ἡ νεότης, μαραίνεται εὐθύς,
πλὴν ἡ δικὴ σου χάρις νεάζει διαρκῆς».
Ἄλλος δὲ πάλιν λέγει ὅτι:
«Ὅποιος ἀγαπᾷ τὰ ρόδα πρέπει νάχη ὑπομονὴ
κι' ἂν τὸν τιμποῦν τάγκάθια νὰ μὴ λέγει
[πῶς πονεῖ.»

Ἡ καλλιέργεια τῶν ρόδων, ἐκ τῶν ὁποίων κα-
τασκευάζεται, τὸ μύρον τοῦ ρόδου, ἐμπόρευμα ἀρ-
κούντως σπουδαῖον διὰ τὴν Ἀνατολὴν, παράγε-

Ἡ ΚΥΡΙΑ ΛΕΣΣΕΨ.

ται ἐν Ρούμελη. Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ταύτης,
οἵτινες ἐν γένει εἶναι οἱ τὰ μάλλα ἐπιδοθέντες
εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἄνθους τούτου, καλιερ-
γοῦσι μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας τὸ εἶδος τοῦ ρό-
δου, ἐξ οὗ ἐξάγεται τὸ μύρον, (ὅπερ θεωρεῖται
δικαίως ὡς τὸ πρῶτιστον τῶν λοιπῶν ἀρωμάτων,
μολονότι τὸ ἀντικαθιστῶσι συγχρότερον δι' ἄλλων
ἀρωματικῶν προπαρασκευῶν, ἐν αἷς διάφοροι εὐ-
ώδεις οὐσίαι ὡς ἡ τοῦ geranio, τὸ ὁποῖον εὐω-
διάζει ὡς τὸ ρόδον κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἤττον.)
Τὸ ρόδον τοῦτο ἔχει 20 — 25 φύλλα, βαφὴν
διαφανεστάτην, καὶ γεῦσιν πικράν. Τὸ φυτὸν τὸ

ὁποῖον τὸ παράγει, καὶ τὸ ὁποῖον κόπτεται εἰς
ἐν μέτρον ἢ εἰς 1 καὶ 30 0]0 ὕψους, ἀνθεῖ ζωη-
ρόνκαὶ ἄφθονον εἰς γαῖας ἀργιλλώδεις.

Ἡ ποιότης τοῦ ρόδου ἀλλάσει, κατὰ τὴν φύ-
σιν τοῦ χρώματος, καὶ αἱ διάφοροι ποιότητες τοῦ
μύρου ἐκτιμῶνται ἀναλόγως τῆς εὐωδίας του.

Ἄξιον δὲ παρατηρήσεως εἶναι ὅτι τὸ ἀποχύ-
λισμα αὐτοῦ πήγνυται ἀλλαχοῦ μὲν εἰς 15 βα-
θμούς, ἀλλαχοῦ δὲ εἰς 5.

Τὸ μύρον τοῦ ρόδου ἐπωλεῖτο μέχρι πρὸ ὀλί-
γου 330 φρ. τὸ κιλόγραμμον.

Κ α λ λ ι ε ρ γ ο ὦ ν τ α ἰ ἐνταῦθα καὶ ἄλλα εἶ-

δη ρόδων (τουρκ. δακ γκιούλ.) διὰ τῶν ὁποίων κατασκευάζουσι γλυκύσματα καὶ ἄλλα ἡδύσματα, ἅτινα αἱ κυρίαὶ προσφέρουσι εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους.

ANT. Γ. ΑΔΑΜΙΔΗΣ.

ΜΙΑ ΑΦΟΣΙΩΣΙΣ.

Ὁ Ράζα Κάβας, μανδαρίνος (1) τοῦ βασιλέως τῆς Σιάμ, ἔχων ἰδέας προόδου καὶ πολιτισμοῦ, ἠθέλησεν ἵνα ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ υἱὸς ἀνατραφῆ ἐν Γαλλίᾳ, ὥστε ἐπανελθὼν νὰ δυνηθῆ νὰ ζητήσῃ μεγάλα ὑπουργήματα.

Ὅτε μετ' ἀπουσίαν τεσσάρων ἐτῶν, ὁ Πλόκ Κάβας ἐπέστρεψεν εἰς Βαγκόκ, παρήγαγε μεγάλην ἐντύπωσιν μεταξὺ τῶν συνομηλικῶν νεανίδων του. Ἦτο ὠραῖος, νοήμων καὶ εὐγενής, καὶ ὅλοι ἐπεθύμουν νὰ τὸν λάβωσιν ὡς σύζυγον. Ἐμεινεν ἀπαθὴς εἰς πάσας τὰς προτάσεις καθόσον ἦτο ἀφοσιωμένος εἰς τὴν Ζάμα Σέναν ἣτις τὸν ἠγάπα τρυφερῶς.

Ἰσχυρὸς καὶ ρωμαλέος, ἐρρίπτετο πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ διὰ νὰ τῆς φέρῃ τὰς ὠραιότερας νυμφαίας, ἄλλοτε δὲ πάλιν τῇ προσέφερε λαμπρὰς ἀνθοδέσμας. Φέρων τὸ κομψὸν τοῦτο βάρος μετέβαινεν εἰς αὐτὴν χαίρων. Ἡ Ζάμα τὸν ὑπεδέχτο μειδιῶσα, ἐκάθιζε παρὰ τοὺς πόδας του καὶ τῷ προσέφερεν, ἐπὶ ἀργυρᾶς παροψίδος, σιγὰρα ἄπερ προετοίμαζε μετ' ἐπιμελείας.

Εἶτα, καὶ οἱ δύο ὠμίλουν περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ περὶ τοῦ ἔρωτός των χωρὶς νὰ ὑποπτευθῶσιν ὅτι τοὺς ἀνέμενεν ἡ σκληροτάτη τύχη.

Ὁ Ράζα Σένας, πατὴρ τῆς Ζάμας, ἦτο ὁ πρωθυπουργὸς τοῦ Σομδὸτ Μάχα. Ἦτο φιλόδοξος καὶ δὲν ἐγνώριζεν οὔτε ἐξετίμα εἰμὴ τὰ μεγαλεῖα. Ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν εἶπε παρὰ τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως ἀναμένων τὰς διαταγὰς αὐτοῦ, ἡ Α. Μεγαλειότης τῷ εἶπεν ἀποτόμως:

— Μανθάνω, μανδαρίνε Ρόζα Σένα, ὅτι εἶχες ὠραίαν θυγατέρα ἐν γάμου ἡλικίᾳ.

— Ἀληθές, Μεγαλειότατε!

1) Μανδαρίνος, ὑπουργὸς καὶ λόγιος τῆς Κίνας.

— Πρέπει νὰ τὴν φέρητε εἰς τὰ ἀνάκτορα, διέταξεν ὁ βασιλεὺς.

Ὁ ὑπουργὸς, ἔχων μεγάλην χαρὰν, ὑπήκουσεν εἰς τὸν κύριόν του, καὶ ἀπεσύρθη ἵνα ἐκτελέσῃ ταχέως τὰς διαταγὰς ἃς ἔλαβεν.

Ἐγίνωσκε ὅτι τὸ νὰ ἔχῃ τις θυγατέρα ἐν τῷ παλατίῳ ἦτο πηγὴ μεγάλης εὐνοίας. Οὐδόλως ἐφρόντιζεν ἐὰν θὰ συνέτριβε τὴν καρδίαν τοῦ τέκνου του, ἢ κατέστρεφε τὴν εὐτυχίαν του, τὰς ἐλπίδας του καὶ τὸ κατεδίκαζεν εἰς ἀγαμίαν. Ἡ φιλοδοξία καὶ ἡ ἔπαρσις εἶναι αἰσθήματα ὑπάρχοντα πανταχοῦ.

Τὴν ἐπαύριον, ἡ δυστυχὴς Ζάμα, χωρὶς νὰ δυνηθῆ νὰ εἰδοποιηθῆ τὸν Πλόκ, ὠδηγήθη εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὁπόθεν θὰ ἐξήρχετο σπανιώτατα μόνον διὰ νὰ προσφέρῃ ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς Ταλαπαῖν 1 διότι τοιοῦτόν ἐστι τὸ ἔθιμον τοῦ παλατίου· αἱ πεντακόσαι γυναῖκες τοῦ παλατίου δὲν νυμφεύονται καὶ ζῶσι κλεισμέναι μετὰ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως, αἵτινες δὲν δύνανται ὡσαύτως νὰ νυμφευθῶσι· φόβος ὑπῆρχε μὴ ὁ γαμβρὸς ἀποβῆ ἰσχυρὸς παρὰ τῷ ἡγεμόνι.

Ὅτε ὁ Πλόκ ἦλθεν εἰς ἐπίσκεψιν τῆς Ζάμας, εὗρεν μόνον τὴν μητέρα της ἣτις ἐθρήνει πικρῶς τὴν ἀπώλειαν τῆς θυγατρὸς της.

Ὁ Πλόκ, ὠχρὸς ἐκ τοῦ θυμοῦ καὶ ἐκ τῆς ἀγανακτήσεως, ἀπεσύρθη, καταρώμενος χῶραν ἔνθα θυσιάζει τις διὰ τινος ὥρας τὴν ὠραιότατην ἡλικίαν γυναικός.

Διῆλθε πολλάς ἡμέρας θεωρεῖ τὰ μικρὰ τείχη ἄπερ ἀπετέλουν τὸν περίβολον τοῦ παλατίου, ἐξῆτει διὰ τῆς διανοίας νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν τοῦ βίου τῆς ἀτυχῆς ἐρωμένης του. Ὁ δαίμων τῆς ζηλοτυπίας κατεβίβρωσκε τὰ σπλάγγχνα του καὶ ἠσθάνετο παφλάζον ἐν αὐτῷ τὸ πνεῦμα τῆς στάσεως καὶ τοῦ μίσους, ἐναντίον τυράννου ὅστις λαμβάνει ὑπὸ τὴν κατοχὴν του τοὺς ὑπηκόους του καὶ τυραννεῖ αὐτοὺς καθ' ὅλην τὴν ζωὴν του.

Ἄλλ' ἢ χαυνώδεις καὶ περίλυπος αὕτη ζωὴ, δὲν ἠδύνατο νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολὺ· οἱ νέοι ὀφείλουσι νὰ ἀποκτήσωσι ταχέως οἰκογένειαν. Ὁ πατὴρ τοῦ Πλόκ τὸν παρεκάλει θερμῶς, καθ' ἑ-

1 Ταλαπαῖν, ἱερεὺς τῆς Σιάμ καὶ τῆς Πεγοῦ.

κάστην, ἵνα νυμφευθῆ. Τέλος, ὑπεχώρησεν εἰς τὰς παρακλήσεις του· ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα μεγάλου τινὸς μανδαρίνου ἣτις ἀπὸ πολλοῦ χρόνου τὸν ἠγάπα περιπαθῶς, καίτοι γνωρίζουσα τὸν πρὸς τὴν Ζάμα ἔρωτάτου.

Ὁ Πλόκ ἦτο πολὺ καλὸς ὥστε νὰ μὴ καταδικάσῃ εἰς δυστυχίαν τὴν σύζυγόν του· ἀλλὰ, κατηφὴς καὶ ψυχρὸς, δὲν τῇ ἀπηύθυνε σχεδὸν ποτὲ συμπαθητικὴν τινα λέξιν. Τὰς ἡμέρας του παρήρχετο εἰς τὰ δάση, ὅπου μετέβαινε χάριν θήρας.

Ἡ σύζυγός του βαθέως θελιμμένη διότι ἔδλεπε νὰ πάσχῃ ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα, ἀπεφάσισε νὰ εὗρῃ θεραπείαν τινά.

Αἱ γυναῖκες τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰς κυρίας τοῦ παλατίου καὶ ὡσαύτως νὰ τὰς φέρωσιν ὀπώρας καὶ πλακούντια.

Ἡ κ. Κάρα ἐπορεύθη εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ καταλάβῃ ἂν ἡ Ζάμα ἔτρεφεν ἐτι ἀγάπην πρὸς τὸν δυστυχῆ Πλόκ.

Ὁμοῖο! τὸ δυστυχὲς κῆράσιον ἀπέθνησκε τῆς λύπης. Ἡ ὠχρότης της ἦτο πελιδὴ· αἱ παρειαὶ της κοῖλοι, τὰ χεῖλη της λευκά, ὅλα ταῦτα ἀνήγγελλον τὴν ἀσθένειαν καὶ τὴν ὀδυνηρὰν κατάστασιν εἰς ἣν εὕρισκετο.

Ἡ κ. Κάρα ἀπεσύρθη ὄλως τεταραγμένη. Ἡ ἀκράδαντος βούλησίς της τοῦ νὰ ἀποκαθιστᾷ εὐτυχῆ τὰ δύο ταῦτα ὄντα, ἅτινα ἠγαπῶντο τόσον, ἐκυρίευσεν τὴν ψυχὴν της· ἐν τούτοις, ἔπρεπεν ἵνα θυσιάσῃ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ της τὴν ζηλοτυπίαν της καὶ νὰ ἐκμηδενίσῃ τὸν ἔρωτά της. Ἄλλὰ, ἔλεγε καθ' ἑαυτήν.

— Ἀγαπῶ ἀρκούντως τὸν σύζυγόν μου, διὰ νὰ τὸν καταστήσω εὐτυχῆ διὰ τῆς βλάβης μου.

Ὅτε ἐπέστρεψεν οἴκαδε, ὁ Πλόκ τὴν περιέμενεν, ἐξηπλωμένος ἐπὶ ψιάθου καὶ καπνίζων.

Ἀφοῦ ὑπέκλινε παρὰ τῷ συζύγῳ της, ἡ κ. Κάρα ἦλθε καὶ ἐκάθησε παρ' αὐτῷ.

— Ἀγαπητέ μοι, τῷ εἶπε, μετὰ γλυκειάς καὶ μειλιχίου φωνῆς, ἔρχομαι ἐκ τοῦ ἀνακτόρου.

Ἐρρίψεν ἀμέσως μακρὰν τὴν καπνοσύριγγά του καὶ τὴν ἠκροάσθη μετὰ προσοχῆς.

— Εἶδον τὴν Ζάμα, ἐξηκολούθησεν, ἡ δυστυχὴς νεάνις εἶναι πολὺ ἀσθενής, πιστεύω ὅτι ὁ πρὸς ὑμᾶς ἔρωσ αὐτῆς εἶναι αἰτία τῆς ἀσθενείας

της, πρέπει λοιπὸν νὰ φροντίσῃτε νὰ τὴν θεραπεύσητε.

— Πῶς δύναμαι νὰ τὸ πράξω; Ἡξεύρετε καλῶς ὅτι ἡ εἵτοδος τοῦ παλατίου μοὶ εἶναι ἀπηγορευμένη.

— Τὸ ἠξεύρω, ἀλλ' ἐὰν ὑμεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἰδῆτε τὴν Ζάμα, δύναμαι ὅμως ἐγὼ νὰ τῇ φέρω ἐξ ὑμῶν εἰδήσεις.

— Ὑμεῖς;

— Ναί, ἐὰν τὸ θελήσῃτε, αὔριον θὰ τῇ παραδώσω γραμματίον ἐκ μέρους σας.

Ἡ κ. Κάρα ἠγέρθη, ὡχρὰ καὶ τρέμουσα, διὰ νὰ φύγῃ, βλέπουσα τὴν χαρὰν ἣτις ἔλαμπεν ἐν τῷ βλέμματι τοῦ συζύγου της.

Πολλάκις ἡ κ. Κάρα ἔσχε τὴν καλωσύνην νὰ παραδώσῃ τῇ Ζάμα καρπούς μετ' ἐπιστολῶν τοῦ Πλόκ.

Γενικόν ἐστι πανταχοῦ, τὸ νὰ ἐπιθυμῆ τις πάντοτε περισσότερα παρ' ὅ,τι ἔχει· τὸ γράφειν τῇ Ζάμα ἦτο διὰ τὸν Πλόκ ἡ μεγίστη εὐτυχία, ἀλλ' ἡμέραν τινὰ εὗρε τοῦτο ἀνεπαρκές καὶ ἀνεφώνησε μετὰ συγκινήσεως:

— ὦ! διὰ νὰ τὴν ἴδω θὰ ἐθυσιάζον τὴν ζωὴν μου.

Ἡ ἀτυχὴς κ. Κάρα ἀκούσασα τὴν ἀφρονα ταύτην ἐπιθυμίαν ἀπεφάσισε νὰ τὴν ἱκανοποιήσῃ.

Ἐσυμφωνήθη ἵνα νύκτα τινὰ, ἡ σύζυγός της, εἰσέλθοῦσα ἐν τῷ παλατίῳ, θὰ τῷ ἔρριπτεν, ἀνωθεν τοῦ τείχους τοῦ κήπου κλίμακα· ὥστε ἀπελθὼν ἄπαξ εἰς τὸν κήπον θὰ ἐκρύπτετο ὀπισθεν σωροῦ ἀνθῶν, ἡ δὲ Ζάμα, εἰδοποιηθεῖσα, θὰ διήρχετο πρὸ αὐτοῦ.

Ὁ κήπος ἦτο λαμπρὸς πεφωταγωγῆμένος ὑπὸ πολυαριθμῶν πολυελαίων, οἵτινες ἔρριπτον κύματα φωτός ἐπὶ τῶν σεσωρευμένων θησαυρῶν εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ἀσύλου.

Μετ' οὐ πολὺ εἶδε νὰ διέρχωνται ἄλλαι μὲν κυρίαὶ τοῦ παλατίου πόρευόμεναι εἰς τὰ λουτρά, ἄλλαι εἰς τὸν ναὸν διὰ νὰ προσευχηθῶσιν, ἡ μᾶλλον εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ νὰ ἐκλέξωσι τὰ μύρια ταῦτα ἀσήμαντα πράγματα ἅτινα χρῆσιμύουσιν ὡς κοσμήματα· καὶ ἄλλαι δὲ ἀνέβαινον ἐπὶ κομψῶν ἀκατίων καὶ διήρχοντο, κωπηλατοῦσαι, τοὺς ποταμούς καὶ τὰς μικρογραφικὰς λίμνας τοῦ δεσποτηρίου των.

Αίφνης, έλειποθύμησε καθ' ην ώραν ή Ζάμα διήρχετο πλησίον του· έστάθη βίματά τινα μακράν αύτου, έκοψε τριαντάφυλλον, τó έπλησίασεν εις τά χείλη της, τó άφησε να πέση και έπανάλαθε τήν πορείαν της προς τά ανάκτορα.....

Τó παλάτιον έφύλασσον γραϊάι τινες αίτινες, φθονεραί και ζηλότυποι, παρατηρούσι μετά προσοχής τά περίξ συμβαινόντα. Η χαρά της Ζάμας δέν τας διέφυγεν, παρεμόνευσαν και άνεκάλυψαν ότι αί παρειάι της δυστυχούς νεάνιδος έφαινοντο έρυθριώσαι κατά τας ήμέρας της επισκέψεως της κ. Κάρας. Οτε ήμέραν τινά παρουσιάσθη αύτη μετά κανίστρου ώραιών όπώρων, αί γραϊάι κατέσχον ταύτας, έξήτασαν μετά προσοχής και εύρον γραμμάτιον του Πλόκ όπερ και ένεχείρησαν τψ βασιλει.

Τήν έπαύριον, κατά τήν άκρόασιν τών ύπουργών, ό Σεμδέτ Μαχά, έκάλεσε τόν μανδαρίνον Ράζα Σέναν και τψ έδειξε τήν απόδειξιν της ένοχής της θυγατρός του.

— Πρόσταξε, σύ ό ίδιος, τήν ποιήν ήτις τή άρμόζει, είπεν. Ο μανδαρίνος ύπέκλινε, λέγων:

— Η καρδία της θυγατρός μου είναι λιαν άχανής, ώστε ή άγάπη του κυριάρχου της δέν τή ήρκεσε· τή άρμόζει ό θάνατος.

Η άτυχής Ζάμα δέν έσυγχωρήθη, ώφειλε να ύποστή τήν τύχην ήτις έπιφυλάσσεται εις τούς ένόχους τών έρωτικών μηχανημάτων. Δέν άνεμνήσθη πλέον, ό βασιλικός ούτος άνθρωπος, ότι ήμέραν τινά τó τέκνον τουτο τψ παρέδωκε τούς παρθενικούς της θυσαρούς, ότε επί μίαν ώραν τήν ήγάπησεν.....

Έτέθη έντός σάκκου και έρρίφθη ζώσα έντός του ποταμού.

Ο Πλόκ και ή σύζυγός του Κάρα συνελήφθησαν και κατεδικάσθησαν εις άποκεφάλισιν. Τότε ό Πλόκ έλυπήθη τόν παράφρονα έρωτά του όστις κατέστρεφεν εκείνην ήτις ήτο ένοχος μόνον διότι τψ ήγάπησεν. Ηθέλησε να έπικαλεσθή συγγνώμη, άλλ' εκείνη τψ είπεν έν τή γλυκεία άνατολική διαλέκτφ, θεωρώσα αύτόν με τούς γλυκεύς και μέλανας αύτης όφθαλμούς.

— Μη λυπήσαι, είμαι εύτυχής να άποθάνω δια σε, άνευ της παρουσίας σου, τί θα ήτο ή γή δι' έμέ; μία άχανής έρμος! Με άρμόζει ή τύχη

μου, ήθέλησα να ίδω επί του μετώπου σου άκτινα χαράς, ήθέλησα να χύσω επί του τραύματος της ψυχής σου χειμάρρους άγάπης δια να έπουλώσω τήν πληγήν! Έγνώριζα ότι ή καρδία σου ήτο μακράν έμου, όλίγον με ένδιέφερε, σε ήγάπων παρά πολύ. Να σε καταστήσω εύτυχή ήτο ή μόνη μου έπιθυμία, μη με κλαίης, έπειδή, ένίοτε, μειδίαμα διεχέετο επί τών πορφυροειδών χείλέων σου

Ο Πλόκ ένηγκαλίσθη τήν σύντροφόν του.

— Είμαι τμηρωμένος, είπε, ζητών άλλαχού τήν εύτυχίαν ήν είχον τόσον πλησίον μου! Άλλά, ταύτη τή στιγμή, πήγινε, δέν άγαπώ παρά σε· ή ψυχή μου πετώσα θα ζήτηση τήν ιδικήν σου δια τήν μέλλουσαν ζωήν. Έκεε κάτω, πέραν της θαλάσσης, εκείνοι όστινες άγαπώνται έλπίζουσι να άνευρεθώσιν εις τερπνόν τόπον, διατί να μην πιστεύσωμεν εις τήν μέλλουσαν εύδαιμονίαν;

Άμφότεροι άντήλλαξαν περιπαθή φιλήματα. Οίμοι! ή άγάπη των έλαθε χώρον πολύ βραδέως, ή ώρα του μαρτύριου έπλησίαζεν. Άμφότεροι άπήχθησαν προς τó ίκρίωμα έντός λέμβου ή όποία κατήρχετο τόν ποταμόν Μενάμ. Έκυψαν τόν αύχένα ύπό τήν λαμητόμον, άλλ' αί ψυχάι αύτών έμενον άπαθείς, έπταντο ήδη προς τας ούρανιους μονάς, και ό θάνατος άνέτειλε δι' άμφοτέρους ως εύεργέτημα.

Κατά τήν έσχάτην ώραν, ό Πλόκ έζήτησε να θανατωθή ή σύζυγός του πρό αύτου, θέλων ούτω να τή άπαλάξη από μιās λύπης.

Έδωκεν ήρωϊκώς τήν κεφαλήν της εις τόν δήμιον, και μετ' αύτήν ό Πλόκ έπραξε τó αύτό ψυθυρίζων:

— Ω! Γαλλία, πόσον σε λυπούμαι· έν αύτῃ τούλάχιστον, θα ήδυνάμην να άγαπήσω!

(Έκ του Γαλλικού)

I. Π. ΜΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΝΑΓΝΩΣΑΤΕ.

Παρακαλούνται οι κ.κ. Συνδρομηταί του «Γραφικού Κόσμου» οι μη λαμβάνοντες τακτικώς τά φυλλάδια να είδοποιώσιν άμέσως τήν διεύθυνσιν.

ΕΑΒΙΕΡ ΔΕ-ΜΟΝΤΕΠΕΝ

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ

Μυθιστορία Μεταφρασθεΐσα Έπό Σ. Ζ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Η νύξ της 17 Ιανουαρίου.

4.

ΠΕΤΡΟΣ ΓΙΑΒΕΡΤΗΣ.

Παρακαλούμεν τούς άναγνώστας να όπισθοδρομήσωσι μεθ' ήμών κατά δύω και ήμισυ αιώνας, μέχρι της άρχής της ΙΖ' εκατονταετηρίδος, και να μās συνοδεύσωσιν έν τῃ άρχαία έπαρχία της Φράνς-Κομπτε, ήτις από της έποχής Καρόλου του ΙΕ' άνῆκεν εις τήν Ισπανίαν.

Εις τήν είσοδον δενδροφύτου κοιλάδος, και εις άπόστασιν δύω ή τριών βολών πυροβόλου από του σημείου ένθεν άρχίζει ή κατωφέρεια λοφίσκου, έφ' ου ύπάρχουσιν εισέτι τῆδε κακείσε κάλυβαι τινές του χωρίου Λονσομουά ύπῆρχε κατά τó 1620 πενιχρά τις κατοικία, και οίκου και καλύβης μετέχουσα, ήτις καιτοι εύρυτέρα τών περίξ καλυθών, δέν είχεν όμως ή δύω δωμάτια και ταύτα έν ίσογειφ.

Η οίκία ήτο μονόροφος. Πέριξ δ' αύτῆς ύπῆρχε κήπος περιέχων καρποφόρα τινά δένδρα μετρού του μεγέθους, τά όποία φράκτης εξ άκανθοφόρων δένδρων συγκείμενος ύπερήττιζεν κατά τών προσβολών τών ζώνων, ή τών στρατιωτών. Δια δικτυωτής θύρας ή μάλλον κινητού φραγμού εισήρχετό τις εις τόν όρνιθώνα, διότι πράγματι ύπῆρχον και όρνιθες ως και μία αίξ ήτις δεδεμένη εις τόν κορμόν άπηδέας δια μικρού σχοιρίου είχεν ήδη κατακείρει τήν περίξ γλόην και σχηματίζει κύκλον τοσοϋτον άκριβῆ ώστε ήδύνατό τις να ύποθέση ότι διεγράφη δια μέγαλου διαβήτου.

Έν τῃ άγροτική ταύτη οίκία κατῶκει άνῆρ τόν όποϊον και ή του Λονσομουά ως οι όλων τών περίξ χωρίων εις άπόστασιν 3—4 λευγών κειμένων κάτοικοι δικαίως έσέβοντο, έτίμων, και

ήγάπων ειλικρινέστατα.

Ο άνῆρ ούτος, άπλών γεωργών υίός, σχεδόν χωρικός, ώνμάζετο Πέτρος Γιλβέρτης.

Πολύ μεν άπειχε του να ήναι πλούσιος, εκτός όμως του οίκίσκου του είχε και γαίας τινάς, τας όποιας νεμόμενος ήδύνατο να ζῆ χωρίς να προστρέχη εις χειρωνακτικας έργασίας.

Ο Πέτρος ήτον εκ της μεγάλης οικογενείας τών ανθρώπων εκείνων όστινες φέρουσιν επί του μετώπου τήν θεϊαν της Προνοίας σφραγίδα, μετά τόν θάνατον δε τών όποιων οι πάντες λέγουσιν: « Έ ζ η σ α έ π ι τ η ς γ η ς ά γ α θ ο ε ρ γ ω ν » χωρίς ούδóλως να λάθωσιν ύπ' όψιν τήν κοινωνικήν θέσιν έν ῆ ή τύχη ή ή Πρόνοια τούς έθεσεν.

Άγαθοεργείν!... Τοϋτο και μόνον άπησχόλει πράγματι τόν νοϋν του Πέτρου άμα τῃ παιδικῃ αύτου ήλικία· παΐς έτι έσκέπετο τίνι τρόπφ θα ήδύνατο να φανῆ χρήσιμος εις τούς περιστοιχούντας αύτόν, τούς όποιους όμως ένεκα τών όλιγίστων πόρων του δέν κατώρθου να βοηθήση έπαρκώς.

Εύσεβῆς, κατά τι δε και έξημμένος έν ταΐς πεποιθήσεσιν αύτου, ως όλοι σχεδόν οι τών όρέων χωρικοί, έζῆ μακράν τών πόλεων και της τύρβης του κόσμου (σύμφωνα άλλως με τó πνεϋμα της έποχής εκείνης) άπεφάσισε δε τó πρώτον να γίνῆ ιερεύς.

Άλλ' έπειδή ύπῆρχεν έν αύτῷ άγνωστόν τι και άόριστον άνεξαρτησία· ένστικτον και ως εκ τούτου ή άυστηρότης της εκκλησιαστικής πειθαρχείας τόν κατεφόβιζεν, ό νεός όρεινός καταλιπών τήν ιδέαν του να γίνῆ ιατρός της ψυχής, άπεφάσισε να γίνῆ ιατρός τών σωμάτων.

Τó δέκατον όγδοον έτος της ήλικίας άγων άγνων δέ και άνάγνωσιν και γραφήν, άπῆλθεν ει Δόλε προς σπουδήν.

Η Δόλε σῆμερον άσημος και σχεδόν άγνωστος

δῆμος ἦτο κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν σπουδαιότατη καὶ σημερινότατη πόλις, πρῶτεύουσα τοῦ πρώτου τῶν τριῶν κυβερνεῖων τῆς Φράντ-Κομπτέ, ἔνθα συνήρχετο ἡ Βουλὴ ἡ διοικοῦσα τὸν τόπον ἢ τὰ μέλη ἐξέλεγον αἱ τρεῖς μεγάλαί τοῦ βασιλείου τάξεις.

Μετὰ τέσσαρα ἔτη καθ' ἃ ἐπιμόνως εἰργάσθη, ὁ Πέτρος Γιλβέρτης ἐπανῆλθεν εἰς Λονσομουά. Ἴσως οἱ τοῦ 2ου ἔτους καὶ μετρίαις ἱκανότητος σπουδασταὶ τῶν ἡμερῶν μας μειδιᾶσσι περιφρονητικῶς διὰ τὰς ἱατρικὰς αὐτῶν γνώσεις· ἀλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν καὶ εἰς τὰ ἄγρια καὶ ἄγνωστα ἐκεῖνα ὄρη, ὁ Πέτρος ἦτο πράγματι ἐκ τῶν ἐπιτηδειοτέρων καὶ ἐπιστημονικωτέρων ἱατρῶν.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ὁ εἰκοσιδυετής εὖτος νέος ἔζη οὐχὶ πλέον δι' ἑαυτὸν ἀλλὰ διὰ τοὺς ἄλλους.

Ἐγένετο ὁ ἱατρός τῶν πτωχῶν.

Διῆλθε τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας αὐτοῦ τρέχων ἀπὸ τῆς πεδιάδος εἰς τὰ ὄρη, βοηθῶν καὶ περιθάπων πάντας τοὺς προσκαλοῦντας αὐτὸν καὶ οὐδεμίαν ἀμοιβὴν δεχόμενος μῆτε τῶν κόπων μῆτε τῶν συνταγῶν του.

Ἐν τῇ Ἱατρικῇ ἡ συνθήκη καὶ ἡ πεῖρα εἰσὶ τὰ δύο τρίτα τῆς ἐπιστήμης· ὥστε ὁ Πέτρος ἀγχινοὺς ὦν καὶ ἀνεπτυγμένην διάνοιαν κεκτημένος ἐγένετο ἐν βραχεῖ ἄξιος λόγου πρακτικός.

Ἐξετέλεσε θεραπείας ἐν τούτοις, τὰς ὁποίας ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ ἐμεγάλωσε καὶ ἐχαρακτήρησε μάλιστα ὡς θαύματα. Τέλος ἡ ὑπόληψις τοῦ χωρικοῦ ἱατροῦ τοσοῦτον ἠϋξήσεν ὥστε προσεκλήθη καὶ εἰς μέγαρα, καὶ ἔσχε πελάτας Κυρίας καὶ Κυρίους ἐκ τῆς τάξεως τῶν εὐγενῶν.

Παρ' αὐτῶν ὅμως εὐχαρίστως ἐδέχετο χρήματα· ἀλλ' ἀμέσως τὰ χρήματα ταῦτα παρεδίδοντο εἰς τὸν σεβάσμιον τοῦ Λονσομουά ἐφημέριον δι' οὗ διενέμοντο τοῖς ἀπόροις.

Τοιοῦτοι ἱατροὶ ἦσαν σπάνιοι εἰς ὅλας τὰς ἐποχὰς, εἰλικρινῶς ὅμως νομίζω ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο ἐξέλιπε σήμερον ὀλοτελῶς. Πιθανὸν μ' ὅλα ταῦτα νὰ ἀπατώμαι καὶ τὸ εὐχομαι ἐξ ὅλης τῆς καρδίας.

Ἀπὸ δεκαετίας διῆγεν ἡδὴ ὁ νέος ἡμῶν τὸν ἀξιάγαστον τοῦτον βίον ἐν ἐλεημοσύνῃ καὶ αὐ-

ταπαρνησίᾳ τὸ τριακοστὸν δὲ δευτέρον ἔτος τῆς ἡλικίας ἄγων ἠράσθη νεάνιδος ἀπὸ τὰ περίξ τοῦ Ἁγίου Κλαυδίου, ἧτις οὐδεμίαν ἄλλην προῖκα εἶχεν ἢ τὴν πολλὴν αὐτῆς ὠραιότητα τὰ εἰκοσὶ τῆς ἔτη, καὶ τὴν κοινὴν τῶν πάντων ὑπόληψιν.

Ὀνομάζετο Τιεννέτη Λεβιλαίν.

Ὁ Πέτρος τὴν ἐζήτησεν εἰς γάμον. Ἦτον εἰπομεν τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν ἀλλ' ἐφαίνετο τοῦλάχιστον τεσσαρακοντοῦτης, διὰ τοὺς κόπους καὶ τὰς παντοειδεῖς στερήσεις ἃς ὑπέστατο μεθ' ἡρωϊκῆς πάντως ἀδιαφορίας. Εἶχεν ὑψηλὸν τὸ ἀνάστημα, ἐκφραστικὴν μὲν καὶ ὠραίαν ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν κόπων ἐκχαλωθεῖσαν φυσιολογίαν, μέτωπον φαλακρὸν, καὶ ὦμους ὀλίγον κυκλοτερεῖς.

Τὸ θέρος ὁ Πέτρος ἐφόρει μακρὸν φόρεμα ἐκ φαίου ὑφάσματος, τὸν δὲ χειμῶνα ἐνεδύετο ὡς οἱ χωρικοὶ, μὲ χονδρὸν στακτόχροον ἐριούχον τὸ ὁποῖον ἔκοπτε καὶ ἔραπτε χωρικὴ ράπτρια μὲ τὸν πλέον ἀφιλόκαλον τρόπον.

Ἐν συνόλῳ ὁ Πέτρος ἐστερεῖτο παντός τοῦ δυναμένου νὰ σαγινέσῃ νεάνιδα· ἀλλ' ἡ Τιεννέτη Λεβιλαίν μηδὲλως ρωμαντικὴ οὔσα, συγκατετέθη μετ' ἀγαλλιᾶσεως καὶ εὐγνωμοσύνης νὰ γίνῃ σύζυγος τοῦ ἱατροῦ τοῦ Λονσομουά.

Ὁ γάμος ἐτετέλεθη τὴν 14 Ἰανουαρίου 1618. Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ Πέτρος ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ πόσον ἡγαπᾶτο καὶ ἐλατρεύετο ἐν τῇ χώρᾳ· ἄπειρον πλῆθος ἐλθὼν ἀπὸ ὅλας τὰς πέριξ ἐνορίας συνωθεῖτο περὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐν ἣ ἐδίετο τοῖς νεονύμφοις ἡ τοῦ γάμου εὐλογία. Ὅτε ἐξῆλθον, τῆς ἐκκλησίας, οὗτος μὲν χαίρων καὶ ὑπερήφανος, ἐκείνη δὲ ἐρυθριῶσα ὑπὸ τὸν λευκὸν νυμφικὸν στέφανον, αὐθόρμητοι γενικαὶ χειροκροτήσεις ἀντήχησαν, ἕκαστος δὲ τῶν παρευρισκομένων ὠθῶν καὶ ὠθούμενος ἤθελε πρώτος νὰ τοῖς ἐπευχθῆ μακροβιότητα, εὐτυχίαν, ὠραία τέκνα, ἀνέφελον εὐδαιμονίας οὐρανὸν κτλ.

Τοσοῦτον εἰλικρινῆ καὶ ἐκ βάθους καρδίας προερχομένην ἀγάπην, οὐδ' εἰς τὸν πρόεδρον τῆς Βουλῆς τοῦ Δόλε, οὐδ' εἰς οὐδένα τῶν ἐκ τῶν τριῶν κυβερνεῖων δικαστῶν θὰ ἐδείκνυσεν ποτὲ οἱ ἐκεῖτε παρευρισκόμενοι.

Ἀδύνατον ὄλως νὰ περιγράψω τὴν ἀγνὴν καὶ ἔνθερον ἀγαλλιᾶσιν ἧτις ἐγεννήθη εὐθὺς ἐξ ἀρ-

χῆς ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν δύο συζύγων. Λύρα καὶ οὐχὶ κάλαμος δύναται νὰ ψάλλῃ τὴν γλυκεῖαν ταύτην ἐποποιίαν ἔρωτος ἀγνοῦ, καὶ οἰκιακῆς εὐδαιμονίας.

Μετὰ ἐν σχεδὸν ἔτος ἡ Τιεννέτα ἔμεινε ἐγγυος.

Ὁ Πέτρος ἐπερίμενε τὴν στιγμὴν ταύτην μετ' εὐνοήτου ἀνυπομονησίας· φύσει ἡγάπα τὰ παιδιά εἶπερ τι ἄλλο ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ δὲ ἰδέα τοῦ νὰ ἀποκτήσῃ ἴδιον τέκνον, τέκνον ἐκ τῆς προσφιλοῦς Τιαννέτης τοῦ ἐθώπευε τὴν καρδίαν του καὶ τῷ ἐγένετο πρόξενος ἀνεκφράστου θυμηδίας καὶ ἀγαλλιᾶσεως.

Πλὴν φεῦ! ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει μὲν τί ἐπιθυμεῖ, ἀλλὰ πολλάκις ἀγνωστος χεῖρ ἀρέσκειται νὰ τὸν προσβάλλῃ μεθ' αἰμοχαροῦς εἰρωνείας ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ ἐκτελέσει τῶν διακεστέρων πόθων του.

Τὴν 14 Ἰανουαρίου 1620 δύο δηλ. ἀκριβέστατα ἔτη μετὰ τὸν γάμον του ἡ Τιεννέτα ἀπέθανε τεκοῦσα θυγάτριον.

Πῶς, βλέπων κλεισμένους διὰ παντός τοὺς ὠραίους κυανοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς πεφιλημένης ταύνης γυναικός. Πῶς, βλέπων τὴν τελευταίαν πνοὴν ἀφιπτανομένην ἀπὸ τῶν ὠχρῶν χειλέων τῆς, θέττων τὴν χειρὰ του ἐπὶ τῆς μὴ παλλούσης ἤδη καρδίας τῆς, ἐννοῶν ὅτι ἐχωρίσθη διὰ παντός ἀπὸ τῆς ἀγνῆς καὶ γλυκεῖας τοῦ βίου του συντρόφου, πῶς λέγομεν, ὁ Πέτρος δὲν παρεφρόνησε;.. Ἀπόρητον τῆς Θεότητος.

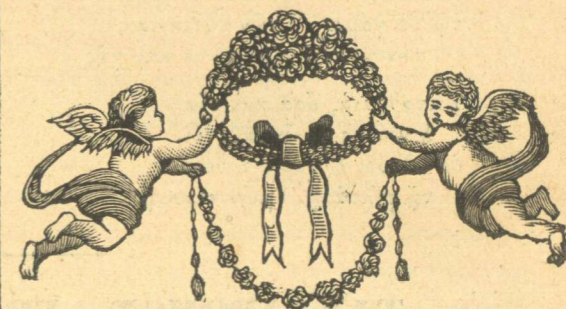
Τοῦτο μόνον δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ κεραυνόβλητος οὗτος ὀρεινὸς ἐνθυμήθη ἴσως ὅτι δὲν ἔμεινε μόνος ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. καὶ ὅτι ἡ Τιεννέτη ἀποθνήσκουσα τῷ ἐκκληροδοτεῖ μικρὸν καὶ δυστυχεῖς πλάσμα, ἀσθενὲς καὶ καχεκτικόν, πρὸς χάριν τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ ζήτη καὶ νὰ παλαίσῃ.

Ἄμα τις, ἐν μᾶ τῶν τρομερῶν τοῦ βίου τοῦτου περιπετειῶν, νικήσῃ τὰς πρώτας τῆς ἡλιφύως καὶ τῆς παραφροσύνης περιστάσεις σώζεται.

Ἡ Τιεννέτα εἶχεν ἐκπνεύσει περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῆς ἐσπέρας.

(ἀκολουθεῖ).

Ἐπὶ τοῖς γάμοις τοῦ Κυρίου Ἀλεξάνδρου Τρογιάνσκη μετὰ τῆς χαρυτοβρύτου δεσποινίδος Οἰκονόμου, ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» ἀφιερεῖ τὸ κατωτέρω ποίημα, ποιηθὲν ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ λογίου ὁμογενοῦς.

Τὸ πανάγιον πνεῦμα ὁπότε ἐνεφύσησε ζῶσαν πνοὴν ἐντολήν ἐνετείλατο τότε τοῖς ἀνθρώποις λαμπρὰν χαρμονήν.

«Πορευθέντες αὐξάνεσθ', ἐράσθε συγκροτήσαντες ζεύγη παιδρᾶ, εἰς τὴν γῆν ἐωστότου πλανᾶσθε τὴν ψυχὴν δροσιζέτο χαρὰ».

Ἡ πνοὴ δὲ τὸν τεύθειν ἐκείνη τὰς καρδίας βροτῶν συγκινεῖ καὶ ἀράτως αὐτοὺς καθηδύνει ὡς οὐράνιος αὔρα τερπνῆ.

Τῆς αὐτῆς καὶ ὕμεις ἐμπλησθέντες θεοπέμπτου, ἠδελείας πνοῆς, ἐν ἐκστάσει χαρᾶς ἐπαρθέντες τοῖς παγγούσοις πτεροῖς τῆς ψυχῆς,

τὸ θεότευκτον ἔσχετε στέμμα, τῆς ἀγάπης εὐκαίτων δεσμών, ἱλαρὸν δ' ἀνυψοῦτε τὸ βλέμμα πρὸς ἀνέφελον νῦν οὐρανόν.

Ὅ δ' ὕμναιος ἔχων λαμπάδα θεσπεσίῳ φωτίζει φωτὶ καλλονῆς ἐξαισίαν δυάδα συνημμένην τῇ θεῖ' ἀρετῇ,

Τὸ ἀγλάισμα ὄντες γονέων καὶ τῶν φίλων, νυμφιοί, παιδρὸν, ὅτον ἦθος χαρὰν ἀποπνέον διαχέετε κύκλῳ ὕμῶν!

Ὅλα αἶγλη τὴν ὄλιν κοσμεῖσθε, ὅλα χάρις ὕμῖν ἐπανθεῖ! Εἰς παράδεισον νῦν ἀφικνεῖσθε, ὁ Θεὸς δὲ ὑμᾶς εὐλογεῖ.

Πρὸς Αὐτὸν τὴν ψυχὴν ἀνατείνει
καὶ τῶν φίλων ὁ φίλος χορὸς
καὶ θερμὰς τὰς εὐχὰς ἀπευθύνει
ἵνα πέμπῃ Ἰμῶν ἰλαρῶς

εὐφροσύνην, γαλήνην, ὑγείαν
ἐκ τῆς ἄνω ἀπλέτου πηγῆς,
τῷ δὲ γάμῳ Ἰμῶν εὐτεχνίαν,
τὴν χαρὰν οὐρανοῦ τε καὶ γῆς

Καταθύμια, ὅσα καὶ οἶα
ἢ νεότης ὑμῶν ἐκζητεῖ,
δαφιλεύοι ἢ χάρις ἢ θεία
τῇ φιλιότητι Ἰμῶν κορυφῇ.

Ὡς νεάζοντες φοίνικες ἄλλοι
παραπλευρῶς αὐξάνουσι ὑμεῖς
εὐθαλοῦντες νεότητος κάλλη,
ἀξιούμενοι ἴσης τιμῆς.

Ὡσπερ κάλυκες ρόδων συμφύτων,
ὥσπερ κρίνων εὐώδης δυάς,
ὡς ἀνθῶν ἀκηράτων χαρίτων
ἀνθησάτω Ἰμῶν ἡ παστὰς.

Μαθουσάλα εἶθ' ἔχετε βίον,
ἀγλαόμορφον ζεύγος στεπτόν,
ἡμερῶν μελιρρύτων, ὀλβίων
μέλλον ἔχετε, φίλοι, μεστόν.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ « ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ».

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΚΡΕΩ.

ΕΛΘΕΘΑΝ αἱ Ἀποκρέω καὶ μετ' αὐτῶν ἡ ἀνώμαλος ἐκείνη περίοδος τῆς ζωῆς τῶν κατοίκων τῆς πρωτεύουσής μας ἡ πλήρης πυρετοῦ, ὑπὸ δίψης διασκεδάσεων, χορῶν, ἡδονῶν καὶ παντοειδῶν ἀπολαύσεων καταλαμβανομένη καὶ εἰς οἰκτρὰν ἐπὶ τέλος—μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ἀποκρέω—καταλήγουσα ἀπογοήτευσιν.

Ἡ ἀποτρόπαιος αὕτη θεότης ἢ τὸ πρόσωπον πελιδὸν ἐκ τῶν καταχρήσεων, τὰ ὄμματα κῶλα καὶ φλογερά ἐκ τῶν ἀϋπνιῶν καὶ τὴν φωνὴν βραγχνώδη καὶ ξηρὰν ἐκ τοῦ πότου ἔχουσα, ἡ ἀμείλικτος ΑΠΟΚΡΕΩ, πολλὰ καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐποιήσατο θύματα· ὀρμητικῶς καὶ βιαίως ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐπιπίπτουσα, φρικώδεις εἰς τὰς τάξεις ἡμῶν τῶν ἀτυχῶν θνητῶν ἐμποιεῖ πάντοτε καταστροφάς. Βλέπετε τὸν ἀριστοκράτην τοῦτον, οὐτινος αἱ αἵθουσαι χθὲς ἐφωτοβόλουν καὶ ἀπῆστραπτον ἐκ πολυτελείας, ἐν ταῖς πλουσίαις τραπέζαις τοῦ οὐρανοῦ Λουκούλια κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην παρεντίθεντο δεῖπνα, ἐνῶ ὁ καμπανίτης καὶ οἱ οἶνοι τῆς Νυαούσης ποταμηδὸν ἐν αὐτοῖς ἔρρεον; τὸν βλέπετε σήμερον, ὅποτε ὡς πᾶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ οὕτω καὶ αἱ ἀποκρέω ἔληξαν, ὅποσον μετεβλήθη καταστάς ἀκαριαίως θερμὸς ὀπαδὸς τῆς σκεπτικῆς σχολῆς καὶ ματαίως ἀγωνιζόμενος ὅπως φέρῃ ἐν ἰσοζύγιον εἰς τὸ βιβλίον τῶν δαπανῶν καὶ ἐσόδων του; Ἰπῆρξεν ἐν θύμα τῶν Ἀποκρέω. Βλέπετε τὸν πτω-

χόν τοῦτον ἐργάτην ἐπὶ τῆς ὄψεως τοῦ οὐρανοῦ διαζωγραφεῖται σήμερον ὁ κόρος καὶ ἡ τῆς ζωῆς ἀηδία!... Ὁ δυστυχῆς πέντε μηνῶν οικονομίας του, χρήματα δηλονότι ἄτινα ἐζήμωσε διὰ τοῦ ἰδρωτός καὶ αὐτοῦ τοῦ αἵματός του, τὰ ἐσπατάλισεν ἐντὸς μιᾶς ἐσπέρας, ἀποτίσας καὶ οὗτος τὸν φόρον τοῦτον—φεῦ! φόρον αἵματος—δὴ εἰς τὴν ἀδυσώπητον ταύτην θεὸν πάντες τελοῦμεν.

Ἐν δαιμόνιον πνεῦμα, ἐξ ἐκείνων ἄτινα κατὰ περιόδους ἀναφαίνονται, ἀνεφάνη κατ' αὐτὰς ἐν τῇ ἀθανάτῳ ἐκείνῃ χώρᾳ, τῇ πάντοτε γονίμῳ εἰς τὴν παραγωγὴν αὐτῶν, τῇ Γαλλίᾳ. Εἶναι ὁ Αἰμίλιος Ζόλας. Ἀναγνώσατέ τινα τῶν ἔργων του; Σᾶς τὸν σινιστῶν εἶναι μέγας νοῦς. Ἠκούσατε βεβαίως ὅποσον μέγαν πάταγον ἐποιήσαντο τὰ τελευταῖα αὐτοῦ ἔργα ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν ἀπάσῃ τῇ Εὐρώπῃ. Τὰ συντηρητικὰ—μὴ νομίζετε ὅτι μόνον εἰς τὴν πολιτικὴν ὑπάρχουν συντηρητικοὶ—στοιχεῖα τῶν κοινωνιῶν ἐταράχθησαν· οἱ ὀπαδοὶ τῆς ἄγαν ἠθικολογικῆς σχολῆς ἀληθῆ ἐκίνησαν σταυροφορίαν κατὰ τοῦ ταρχοποιοῦ τούτου πνεύματος, τοῦ ἀποτολήσαντος νὰ ἀνεγείρῃ τὸν πέπλον ὅστις ἐπικαλύπτει τὰ φρικώδη τῆς κοινωνίας μυστήρια καὶ ἀποκαλύψῃ πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ κόσμου τὴν χαίνουσαν ἐκείνην πληγὴν ἣτις καλεῖται: διαφθορά. Ὁ Ζόλας δὲν κρατεῖ εἰς τὴν χειρὰ αὐτοῦ γραφίδα· κρατεῖ χρωστῆρα δι' οὗ τὰ πάντα διαζωγρα-

φεῖ· οὐδὲν δύναται νὰ σταματήσει αὐτὸν· οὐδεμία δυσωδία· οὐδὲν αἰσχος· οὐδὲν ἐγκλημα· οὐδεμία κοινωνικὴ ἀθλιότης. Ἠθέλησε νὰ δεῖξῃ εἰς τὸν κόσμον τὴν ἐλευθεριότητα, τὴν εἰδεχθεστέρα τῆς κοινωνίας ὅφιν· οὐδενὸς φείδεται· τὰ πάντα ἀποκαλύπτει· πᾶν ἔνδυμα ὑπὸ τὸ ὅποιον ἐν τῷ ὄμματι βλέπει ὅτι κρύπτεται ἐν ἔλκω· πάντα πέπλον ὑφ' ὃν λανθάνει μία ἀτιμία. Ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ὁ Ζόλας εἰσήγαγε νέαν τινὰ γλῶσσαν ἀνήκουσαν ἀπολειπτικῶς αὐτῷ τῷ ἰδίῳ καὶ ἣτις ἐκφράζει ἀπαραμίλως τὰ πάντα, πάντα ἡχον, πᾶσαν ἰδέαν, πάντα πόθον, πᾶν αἶσθημα, πάντα πόνον, πᾶσαν ἀσχημίαν καὶ πᾶσαν καλλονὴν ὑπὸ σχῆμά τι νέον ὅπως καὶ δι' οὗ κατωρθοῖ νὰ μεταδίδῃ καὶ εἰς ἡμᾶς, τὸ πάθος, τὴν ἰδέαν, τὸν πόνον ἐκεῖνον. Ἰπὸ καλλιλογικὴν ἔποψιν πάντες, καὶ οἱ μᾶλλον ἀδυσώπητοι αὐτοῦ ἐχθροὶ, ἀναγνωρίζουσιν ὅτι ὁ Ζόλας εἶναι καλλιτέχνης ἀμίμητος τοῦ λόγου. Ἡ φράσις αὐτοῦ ζωγραφίζει, χρωματίζει, λαξεύει, ἡχεῖ ὡς μουσικῆ, ἐκφράζουσα πᾶν αἶσθημα, πᾶσαν ἰδέαν. Καὶ...

Ἄλλὰ βλέπω ὅτι οἰκτρῶς παρεκτράπη, φρικώδη ὑποστάς ἐκτροχιασμόν· ὅποιαν σχέσιν ἔχει ὁ Ζόλας μετὰ τὰς Ἀποκρέω;... Πῶς δὲ ἐγὼ γράφων περὶ τῶν καταστροφῶν τῶν Ἀποκρέω περιεπλανήθη εἰς τὸν τρομαρὸν τοῦτον λαθῦρινθον καὶ κατεσπατάλησα οὕτως ἀσυνέτως—ὡς ὁ ἐργάτης κατὰ τὰς ἀποκρέω τὰς οικονομίας του—τὰς ὀλίγας γραμμὰς ἃς ἡ τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» διεύθυνσις ἔθηκε πᾶν εὐγενῶς εἰς τὴν διάθεσίν μου ὅπως χαράξω τὸν «Ταχυδρόμον τῶν Ἀποκρέω» καὶ οὐχὶ ὅπως θεοποιήσω ἐν αὐταῖς τὸν Ζόλαν.

Ἄλλ' ἐνθυμήθη... Ἡ ἰδέα τοῦ Ζόλα—ἡ μόρσιμος αὕτη ἰδέα ἣτις κατεδίκασε τὸν ἀναγνώστην τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» νὰ ἀναγνώσῃ 44 περὶ αὐτοῦ γραμμὰς—μοὶ ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν διότι ἐνθυμήθη ὅτι εἰς ἐν ἐκ τῶν πολλῶν συγγραμμάτων του λέγει ποῦ: «ὅτι ἡ κοινωνία αὕτη ἐν ἡ ζωῆν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν εἰμὴ πολὺπρακτος κωμωδία ἐπὶ τῆς σκηνῆς δὲ αὐτῆς ἀναφαίνονται πάντοτε διάφορα πρόσωπα ἐκ τῶν ὀπίσθων τινὰ μὲν ἐπευφημοῦνται, τινὰ δὲ συρίζονται· αἱ πράξεις ὅμως τῆς κωμωδίας ταύτης ἀφοῦ τελειώσονται τὰς ἐπαναλαμβάνουν πάλιν ἐξ ἀρχῆς.» Αἱ Ἀ-

ποκρέω λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν εἰμὴ μία πράξις τῆς κοινωνικῆς ταύτης κωμωδίας ἣτις ὅμως εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο—τὸ κατ' ἐμὲ τοῦλάχιστον—ἂν ὑπὸ τῶν ἡθοποιῶν ἐξ ὀλοκλήρου παρετρέχετο.

Ὁ κόσμος τῆς πρωτεύουσής μας παρεδόθη λοιπὸν καὶ κατὰ τὰς ἀποκρέω ταύτας εἰς παντοειδεῖς εὐθυμίας· τὸ δὲ Πέρα, ἡ καρδιά αὕτη τῆς ὅλης Κωνσταντινουπόλεως, παρουσίαζε κατ' ὅλην τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα καὶ κατὰ τὰς δύο πρώτας ἡμέρας τῆς παρουσίας τὴν ἑκτακτον ἐκείνην ζωηρότητα, τὴν ἐξαλλὸν ἐκείνην κίνησιν ἣτις ἐπιμαρτυρεῖ τρανῶς ὅτι ἡ ἰδιοσυγκρασία τοῦ Σταυροδρομήτου ἐστὶ μία τῶν ζωηροτέρων καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπικινδυνωδεστέρων ἰδιοσυγκρασιῶν.

Ἡ τελευταῖα μάλιστα πράξις τῶν ἀποκρέω, ἣτις ὡς γνωστὸν, παρίσταται πάντοτε ἐπὶ τοῦ τερπνοῦ ἐκείνου λόφου τῶν Ταταούλων, παρεστάθη κατὰ τὴν παρελθούσαν Δευτέραν μετ' ἐκτάκτου φαιδρότητος καὶ μετ' ἐξαιρετικῆς ἐπιτυχίας. Ἡ ἐν τοῖς γηλόφοις τῶν Ταταούλων σύρροθ ἦτο μεγίστη, ἀπερίγραπτος καὶ τοιαύτη οἶαν οὐδεὶς ἐνθυμεῖται. Ὁ λαὸς εἶχεν ἀηδίασει πλέον τὴν μεμολυσμένην καὶ πνιγηρὰν τοῦ Ἀλκαζάρ καὶ τοῦ Βέρδη ἀτμοσφαιραν· ἡσθάνθη τὴν ἀνάγκην ὅπως ἀναπνεύσῃ ἀέρα καθαρώτερον, διὸ ἔσπευσε κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὅπως ριφθῇ εἰς τὰ ὑψώματα τῶν Ταταούλων καὶ ἀπλήστως διὰ τῶν πνευμόνων αὐτοῦ τὸν ἀέρα τῆς ἐσοχῆς ἀπορροφήσῃ.

Ὁ λαὸς ἐδιασκέδασε καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο διότι μόνον τὴν μέθην καὶ κραιπάλην ἔχει ὡς ἀντιφάρμακον κατὰ τῆς μαστιζούσης αὐτὸν ἀνεχείας καὶ φρικώδους πενίας· καὶ ὅμως ὁ ὑδράργυρος τοῦ Πτωχομέτρο ὑπαισθητῶς κατ' ἐκάστην κατέρχεται καὶ ἡμέρα τῇ ἡμέρα προσεγγίζει τὸ φρικώδες ἐκεῖνο ζέρο, ὅπερ δεικνύει τὴν θερμοκρασίαν τῆς πῆξως...

Ἐν τῷ μέσῳ λοιπὸν τῆς ἀρμονίας τῶν ζωνῶν—τοῦ πιστοῦ τούτου τῆς Ἀνατολῆς συμβόλου—ἐνεταφιάσθησαν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο αἱ Ἀποκρέω.

Καὶ οὕτως ἔληξεν καὶ ἡ κωμωδία αὕτη ἣτις θὰ ἐπαναλαμβάνηται κατ' ἕκαστον ἔτος ἐν ὅσῳ ὑπάρχει ὁ κόσμος οὗτος· πλὴν δὲν γνωρίζετε ὅτι

κατά τινα γερμανικήν παράδοσιν καὶ αὐτὸς ὁ κόσμος οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν εἰμὴ μία τῶν ἐβδομήκοντα καὶ δύο κωμωδιῶν τῶν ὀρισμένων πρὸς διασκέδασιν καὶ τέρψιν τοῦ Πλάστου; . . .

Δ. ΣΩΦΡΟΝΙΑΔΗΣ.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ.

Πρὸς τί, ἀφοῦ δὲν θέλεις μικρὸν νὰ μ' ἐνθυμῆσαι, ὅταν περὶ ἐγγύς σου—ἀμέσως ὠχρίῃς;

Πρὸς τί, ἀφοῦ σὺ λέγεις ὅτι ἐχθρὰ μου εἶσαι, ὅταν λαλῶ εἰς ἄλλην—βυθίζεις εἰς σκιάς;

Πρὸς τί, ἀφοῦ δὲν θέλεις ὀλίγον νὰ σέ βλέπω, ὅπταν σὺ μὲ βλέπῃς—βαθῶς στοναχεῖς;

Πρὸς τί, ἀφοῦ δὲν θέλεις ὑάκινθα νὰ δρέπω καὶ ταῦτά σοι προσφέρων νὰ γίνω εὐτυχής;—

Πρὸς τί, ὅταν ἀκούῃς ἐξαίφνης τὸνομά μου, ὁ μέλας ὀφθαλμός σου ὑγραίνεται εὐθύς;

Πρὸς τί, ἀφοῦ μ' ἐχθαίρεις, ζητεῖς τὰ ἄσματά μου,

εἰ καὶ γνωρίζεις, φίλη, πῶς θὰ συγκινηθῆς;

Πρὸς τί, γλυκεῖα κόρη, τοσοῦτον μετεβλήθης;

Πρὸς τί, τοσοῦτον πάσχεις, ἂν σὺ δὲν μ' ἀγαπᾷς;

Πρὸς τί, τοῦ ποιητοῦ σου ἀφότου ἐστερήθης, πρὸς ἄλλους δὲν προβλέπεις, πρὸς ἄλλους σιωπᾷς;

Ἡ προσωπίς ἃς πέση καὶ ἡ διπλωματία, κ' ἡ τρυφερὰ νεᾶνις ἡ πρότερον φανοῦ.

Ἄφοῦ σέ μόνον ψάλλει ἡ νέα μου καρδιά, ὦ! δός μοι, κόρη, πάλιν τὴν δρόσον τοῦρανοῦ!

Ἄδός μοι, φίλη, πάλιν τὸν ὄλθον μου τὸν πρῶτον, τὴν χεῖρα τὴν μικράν σου καὶ χεῖλη φλογερά, Ἐγγύς σου ν' ἀναπνεύσω τὰ ἄνθη τῶν ἐρώτων, ἡ μουσά μου νὰ εὔρη τὰ θεῖά της πετρά!

ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΠΑΠΠΑΖΟΓΛΗΣ.

ΧΕΙΜΩΝ.

Τὰ λουλούδια μαραμμένα γέρουν πρὸς τὴν γῆ, δὲν ἀνθίζου τὰ καυμένα μῆτε μιὰ αὐγή μῆτε μιὰ αὐγή.

Τὰ πουλιά δὲν τραγουδοῦνε μέσα σταῖς φωλιαῖς, τρομαγμένα σιωποῦνε σ' ἔρημαῖς σπηλιαῖς σ' ἔρημαῖς σπηλιαῖς.

Σιγαλά σκεπάζει χιόνι σπήτια καὶ αὐλή, καὶ τοὺς δρόμους ὄλους στρόνει πέφτοντας πολὺ, πέφτοντας πολὺ.

Κανείς ἐξω δὲν προβάλλει ὄλοι στὴ φωτιά, καὶ θρηνεῖ μὲ πείναι ζάλη, ἡ φτωχολογιά ἡ φτωχολογιά.

Ὅλη ἡ φύσις νεκρωμένη καὶ παντοῦ ἐρμιά . . . ζωντανὸς ἔνα ἵπομένει μόνον ἡ καρδιά, μόνον ἡ καρδιά.

Ὅσο, ἄχ! κ' ἂν πέφτη χιόνι δὲν μπορεῖ ποτὲ ταῖς καρδίαις νὰ παγόνη δυστυχῆ θνητῆ, δυστυχῆ θνητῆ! . . .

Δ. Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ὁ ἐξοχ. Χρηστάκης ἐφέντης Ζωγράφος ἐδώρησατο 120 τουρ. λίρας ὅπως διανεμηθῶσι διὰ τοῦ μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως κ. Κλήμεντος εἰς τοὺς ἱερεῖς, τοὺς λαθόντας μέρος ἐν τῇ κηδεῖα τοῦ πολιοῦ θεοῦ τῆς Α. Ἐξ. Εὐαγγέλου Ζωγράφου, εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰ σχολεῖα τοῦ τμήματος Λιντζουρίας καὶ εἰς τὰς πτωχὰς οἰκογενείας καὶ τὰ ὄρφανὰ τοῦ Κεστορατίου.

Τὴν παρελθούσαν κυριακὴν ἐχειροτονήθη ἐν τῇ κατὰ τὸν Γαλατᾶν ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου ὑπὸ τοῦ μητρ. Ἀρχιάλου κ. Βασιλείου ἱερέως ὁ ἐκ τῶν διακεκριμένων ἱεροδιδασκάλων καὶ προφίμων τῆς ἐν Χάλκη θεολογικῆς σχολῆς τέως ἱεροδιάκονος κ. Πολύκαρπος, ὅστις προσελήφθη ὡς ἱερατικῶς προϋστάμενος τῆς ἱερᾶς ταύτης ἐκκλησίας.

* *

*

Ἡ ΓΥΝΗ. Τὰ κακοδαιμονέστερα εἰς τοῦτον τὸν κόσμον ὄντα εἰσὶν ἀναμφιβόλως αἱ γυναῖκες. Ἐν τῷ ποτηρίῳ τῶν θλίψεων εἶπερ σταγόνες τινὲς πικρότεραι τῶν ἄλλων, ταύτας ἡ γυνὴ ἐνστερνίζεται· εἴτι ζεῦγος ἐραστῶν ὑπὸ σφοδροῦ παρορμηθὲν πάθους ἐξεκείλη ποτὲ εἰς παράλογον τινὰ πράξιν, τὸ ἐκ ταύτης αἵσχος καὶ ὁ μῶμος προσάπτονται ὀλοκλήρως ἐπὶ τοῦ γυναικοῦ καὶ ἡ ἀδυναμία δ' ἐκείνη ἡ ἀποτελοῦσα τὴν ἀνεπανόρθωτον καταστροφὴν τοῦ θυλέους καθίσταται παράτιος θριάμβου εἰς τὸν συνένοχον τῆς ἀνοσίτου πράξεως ἄνδρα. Εἰς τὴν συζυγικὴν ζωὴν ἀπασαί αἱ φροντίδες ἡ τουλάχιστον αἱ σπουδαιότεραι τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐκτροφῆς τῶν τέκνων ἐπιπίπτουσιν ἐπὶ τῆς Μητρὸς. Αὕτη εἶναι ἡ ἐγκαρδίως θλιβομένη καὶ πικρὰ καταχέουσα κατ' ἰδίαν δάκρυα ἐπὶ τῆς κοιτίδος τοῦ ἀσθενούντος βρέφους αὐτῆς, ἐνῶ ὁ πατὴρ ἐν τῇ καταστροφῇ αὐτοῦ μετὰ ζωηρῶν φίλων εἰς λέσχας, εἰς χαρτοπαίγνια, εἰς συμπόσια, ἢ εἰς καπηλεῖα λησμονεῖ ἀμφοτέρω μητέρα τε καὶ τέκνα. Εἶτα τίνα ἀντάξιον ἡ γυνὴ ἀπολαύει ἀμοιβῆν διὰ τὴν τοσαύτην αὐτῆς αὐταπάρνησιν; παρακινουμένη πολλάκις ὑπὸ ταύτης ἴνα, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὑποκριθῆ καὶ ἀνορεξίαν, ὅπως παράσχη ἐκ τῆς ἰδίας μερίδος βρωσιν περισσοτέραν εἰς τὸν σύζυγον ἢ τὸ τέκνον αὐτῆς. Τίνος τιμὴ προσβάλλεται εὐκολώτερον, ἐπανορθοῦται δὲ δυσχερέστερον ἢ ἡ τῆς γυναικὸς; Τίνος τὰ προνόμια εἰσὶ τοσοῦτον μικρὰ καὶ ταῦτα ἀείποτε διαφιλονεικούμενα; Διὰ τὴν γυναῖκα τὸ ὑπομονητικὸν αὐταπαρητικὸν καὶ καρτερικὸν τοῦτο ὄν, διὰ τὴν ἀμεμφίμοιρον λέγομεν καὶ τρυφεράν ταύτην γυναῖκα, ὁ κόσμος οὗτος οὐδὲν ἐστὶν ἄλλο εἰμὴ στάδιον διηγεαῶς ταλαιπωρίας, ἀλλ' ὁπόσος ἀπέκειται ὁ μισθὸς αὐτῆς ἐν τῷ μέλλοντι! Φιλέραστοι. Ὁ μόνος τρόπος καθ' ὃν δύνασαι νὰ ἴδῃς τὰ σφάλματα Κυρίας τινὸς ἧτις σέ ἐνδιαφέρει, εἶναι νὰ κλείσῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου. »

* *

Μα νι ὦ ρ ε ς Γ ὕ ν α ι ο ν. Τρομερὸν τι συνέβη πρὸ καιροῦ ἀπέναντι τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἐν Σουδβόρα, μικρὸν πρὸ τῆς εὐλογίας γάμου φαίνεται ὅτι ἡ κυρία Β. χήρα τις ἡλικιωμένη, καὶ θεῖα τῆς νέμης, ὑπῆγεν εἰς τὴν

ἐκκλησίαν ἐπὶ σκοπῷ δῆθεν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εὐλογίαν τοῦ Γάμου. Λαβοῦσα θέσιν παρὰ τῷ φραγμῷ τῷ χωρίζοντι τὸν ἱερέα κατὰ τὴν τελετὴν, ἴστατο περιμένουσα τὴν συνωδίαν· ἠκούσθη δὲ μετ' οὐ πολὺ νὰ ὀργίζηται καὶ νὰ καταρᾶται, ἐκφωνοῦσα, νὰ ἰδοῦμεν ἂν θὰ γίνῃ, καὶ ὀρκισμένη ὅτι καλῆτερα νὰ, παρὰ νὰ ἐπιτρέψῃ τὸν γάμον, ὅτε αἴφνης ἔπεσε χυμαὶ παράλυτος καὶ μολοντί κυρίαί τινὲς ἐκ τῶν τυχουσῶν περὶ αὐτὴν ἔπεμψαν πάραυτα ὀλίγον μῦρόντι, ἔφερον ἐν τῷ ἅμα τὸν ἱατρὸν καὶ τὴν μετέφερον ἐπὶ δίφρου εἰς τὸν οἶκον τῆς δὲν ἠδυνήθησαν ὅμως οὔτε λέξιν ν' ἀκούσωσι τῶν χειλέων τῆς, τὴν δ' ἐπιούσαν τὰς τρεῖς ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἐτελεύτησε.

* *

*

Θηριοτροφεῖον. Ἐμπορος ἐκ Μισσαλίας ἔχων ἀνταποκριτὴν ἐν παραλία πόλει τῆς Ἀφρικῆς, ἔγραψε πρὸς αὐτὸν, λέγων ὅτι, ἐπειδὴ μέλη τινὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἔχουσιν ἰδιάζουσαν ἀδυναμίαν πρὸς τοὺς πίθηκας, πολὺ θέλει ὑποχρεῶσαι αὐτὸν νὰ τῷ πέμψῃ ἐκεῖθεν 2, ἢ 3, τριαῦτα ζῶα, ἐκ τῶν καλλίστων. Τυχαίως ὅμως ὁ παραγγελοδότης, θέτων τὸν διαζευτικὸν σύνδεσμον Ο Η μεταξὺ τοῦ 2 καὶ 3 ἔκαμε τόσον μέγα τὸ Ο ὥστε μόλις διεκρίνετο τὸ Η καὶ οὕτως ἐσχηματίζετο ὁ ἀριθμὸς 203. Μετὰ τινὰς μῆνας παρουσιάζεται πρὸς αὐτὸν πλοίαρχος, ἀναγγέλων, ὅτι ἀφίχθη αὐτῷ τὸ θηριοτροφεῖον « Θηριοτροφεῖον! » ἀνέκραξε μετ' ἐκπλήξεως ὁ γέρων ἔμπορος! — Μάλιστα θηριοτροφεῖον ἢ ζωοτροφεῖον ὅπως θέλετε ὀνομάσατέ το, δηλ. ὀλόκληρον φορτίον πιθήκων ἔφθασεν εἰς παραλαβὴν σας. » Ὁ ἔμπορος ἔβλεπε καὶ ἤκουε μετ' ἐκστάσεως τὸν ἄνθρωπον, μέχρις ὅτου τῷ ἐνεχειρίσθη ἐπιστολὴ τοῦ ἀνταποκριτοῦ του, ἐν ἣ ὁ Ἀφρικανὸς ἀκριβέστατος ἐντολοδόχος, θερμῶς ἐξετεῖτο συγγνώμην, ἂν μ' ὄλας τὰς προσπαθείας του δὲν ἠδυνήθη νὰ προμηθεύσῃ πλείους τῶν 160 πιθήκων πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ παραγγελθέντος ποσοῦ τῶν 203. Ἀλλὰ σᾶς ὑπόσχομαι, τῷ ἔλεγεν, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἔχητε καὶ τοὺς ἐπιλοίπους.

* *

*

Διασημὸς τις ἱατρὸς ἐσχάτως ἐγνώμοδό-

τησεν, ὅτι τῆς δυσπεψίας αἰτία εἰς πολλοὺς εἶναι, ὅτι οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης συμπάθειαν. Μόνοι τρώγουσιν ἐν τοῖς ἐστιατορίοις ὡς κτήνη ἄγρια καταβροχθίζοντες τὴν τροφήν, ἀντὶ να συγχάθηνται μετὰ τῶν ἰδίων οἰκογενειῶν εἰς τὴν τράπεζαν, ὅπου αἱ συμπάθειαι αὐτῶν προκαλοῦσιν ὑγιᾶ ἐνέργειαν εἰς ὀργανισμόν καὶ αὐτοὶ δύνανται νὰ τρώωσιν ὡς ἐξημερωμένα ὄντα. Ἡ ἰδέα αὕτη πιθανὸν νὰ ἔχῃται τινος ἀληθείας. Ἄν τὴν δοκιμάσῃ τις, δὲν ἔχει νὰ χάσῃ τίποτε.

Ἐν Ἀμερικανικῇ τινὶ ἐφημερίδι ἀναγινώσκωμεν, ὅτι ἐν Νέα Ὑόρκη ζῆ στρατιώτης ἐκ τῶν χρόνων τῆς ἐπαναστάσεως, ὀνομαζόμενος Ἰσαὰκ Δανιήλ, ὅστις τὴν 9 Μαΐου συμπληροῖ τὸ 105 ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ὁ γηραιὸς οὗτος στρατιώτης ἐνομφεύθη τρεῖς καὶ ἐκ τῆς πρώτης του συζύγου ἔχει ὀκτὼ ζῶντας υἱοὺς, ὧν ὁ πρεσβύτερος ἐστὶν 75 ἐτῶν ὁ δὲ Νεώτατος 55 χαίρει δὲ ἐξαιρετον ὑγείαν καὶ δύνανται ἀκριβῶς νὰ διηγηθῇ τὰς σκηνὰς τῆς ἀμερικανικῆς ἐπαναστάσεως, ζωηρὰν ἐτι ἔχων τὴν μνήμην.

Ἀνδροφονία. Πρὸ τινος συνελήφθη ἐν Δογκάστερ (Ἀγγλικὴ πόλις) γυνή τις, κατηγορουμένη ὅτι ἐφόνευσε τὸν ἄνδρα της. Ἀνακρινόμενη δὲ κατέθηκεν, ὅτι, καθ' ἣν ἡμέραν ἐγένετο ἡ πράξις, ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐξῶθεν ἐλθὼν μετὰ μεσημβρίαν εἰς κατάσττιν μέτης, ὠνείδισεν αὐτήν, λέγων, ὅτι θὰ τῇ δείξῃ τίς ἦτο ὁ κύριος, αὐτὸς ἢ αὐτὴ, καὶ ἐκ τῆς κόμης ταύτην δραξάμενος, ἀπεπειράθη, ἵνα κτυπήσῃ αὐτήν. Ἐν τούτοις φουρνόξυλόν τι ἐκέλην λαβοῦσα εἰς χεῖρας ἐπάταξεν αὐτοῦ τὸ κρανίον οὕτως, ὥστε παραχρῆμα κατέστησεν αὐτὸν ἄφρων. Τοῦ αἵματος δὲ ἀφθόνως ἐκ τοῦ κρανίου ρέαντος, φοβηθεῖσα προσεκάλεσεν ἰατρὸν, ὅστις ὁμῶς οὐδεμίαν ἠδυνήθη νὰ ἐπιφέρῃ θεραπείαν. Τὰ κατενεχθέντα τραύματα ἦσαν θανατηφόρα καὶ τὴν ἐπιούσαν ὁ ἄνθρωπος ἔνεκα τούτων ἐτελεύτησεν. Ἀπεδείχθη δὲ, ὅτι οἰκτιστον τέως βίον ἦγον ἀμφοτέροι καὶ πρότερον πολλάκις ἢ γυνὴ κατὰ τοῦ ἀνδρός πληγὰς εἶχεν ἐντρίψει. Τοιαῦτα πάσχουσιν οἱ ὑπέμετρον ὑπεροχὴν ὑφ' ἑαυτῶν κακοτρόποις γυναιξὶ συγχωροῦντες παρ' ἀξίαν ἑαυτῶν, ἄνδρες ἀσθενεῖα χαρακτῆρος

καὶ πτωχότητι πνεύματος. Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου φαίνεται νὰ εἶχεν εὐρεῖ ὁ ὅμοιος τὸν ὅμοιον.

Στατιστικὴ τοῦ ἀνθρωπίου Βίου. — Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ λαλουμένων γλωσσῶν ἀναβαίνει εἰς 3,064· οἱ κάτοικοι τῆς σφαίρας πρεσβεύουσι 1000 διαφοροῦς θρησκείας· Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν σχεδὸν ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν γυναικῶν. Ὁ μέσος ὄρος τοῦ ἀνθρωπίου βίου ἐστὶ περὶ τὰ 33 ἔτη. Τὸ ἐν τέταρτον τῶν ἀνθρώπων ἀποθνήσκουσιν πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν 7 ἐτῶν· τὸ ἥμισι αὐτῶν πρὸ τοῦ 17ου ἔτους, καὶ οἱ ὑπερβάντες τὴν ἡλικίαν ταύτην ἀπολαλοῦσιν εὐδαιμονίας, ἀσστερεῖτα τὸ ἥμισυ τοῦ ἀνθρωπίου γένους. Εἰς 1000 πρόσωπα ἐν μόνον φθάνει τὸ 100ον ἔτος τῆς ζωῆς· εἰς 100 δὲ μόνον 6 φθάνουσιν εἰς ἡλικίαν 65 ἐτῶν, καὶ εἰς 500 μόνον ἐν φθάνει τὸ 80 ἔτος. Τὴν γῆν κατοκοῦσιν 1, 000, 000, 000 περίπου κάτοικοι· τούτων δὲ 333, 333, 333, ἀποθνήσκουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος 91, 824 ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, 7,730 ἀνὰ πᾶσαν ὥραν καὶ 60 ἀνὰ πᾶν λεπτόν τῆς ὥρας· ἢ 4 ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον. Οἱ θάνατοι οὗτοι ἀντικαθίστανται δι' ἴσου σχεδὸν ἀριθμοῦ γεννήσεων. Οἱ ἔγγαμοι ζῶσι πλέον ἢ οἱ ἄγαμοι, καὶ ἰδίως οἱ διάγοντες βίον ἐγκρατῆ. Οἱ ὑψηλοὶ τὸ ἀνάστημα εἰσὶ μακροβιώτεροι ἢ οἱ σμικροί. Τῶν ἀνθρώπων ζῶσι πλειότεροι μὲν γυναῖκες ἢ ἄνδρες μέχρι τοῦ 45ου ἔτους τῆς ἡλικίας, ὀλιγώτεροι δὲ μετὰ ταῦτα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν γάμων ἐστὶ 73 εἰς 2,000 ἄτομα· οἱ γάμοι δὲ εἰσὶ συνηθέστεροι μετὰ τὰς ἰσημερίας, τουτέστι κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον καὶ Δεκέμβριον. Οἱ γενώμενοι κατὰ τὰ ἔαρ εἰσὶν εὐρωστότεροι τῶν ἄλλων. Αἱ γεννήσεις καὶ οἱ θάνατοι συμβαίνουσι συνηθέστερον τὴν τύκτα ἢ τὴν ἡμέραν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν, τῶν δυναμένων νὰ φέρωσιν ὄπλα ὑπολογίζεται ἀναβαίνων τὸ ἐν τέταρτον τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ.

Ἡαρορόματα ἐν τῷ 24ῳ Γεύχει.

Ἐν σελίδι 736 στήλη 4 στίχος 25 ἀντί: Παρὰ μὲν τοῖς μαστοφόροις παρατηροῦμεν ἐν πλακῶντι· ἀνάγνωθι: Παρὰ μὲν τοῖς ἀνωτέροις μαστοφόροις παρατηροῦμεν κυοφορίαν ἐν πλακῶντι.